

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Humanistyczny

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport Samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
ul. Gagarina 11, 87-100 Toruń

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **kulturoznawstwo**

1. Poziom/y studiów: **studia pierwszego i drugiego stopnia**
2. Forma/y studiów: **studia stacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek: **nauki o kulturze i religii**

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	12
Prezentacja uczelni	13
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	14
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	14
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	23
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	33
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	41
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	49
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	56
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	61
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	69
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	76
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	78
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	82

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty kształcenia obowiązujące od roku akademickiego 2012/2013
(Uchwała Nr 32 Senatu UMK z dnia 24 kwietnia 2012 roku, załącznik Nr 3.6)

Wydział prowadzący kierunek studiów:		Wydział Filologiczny
Kierunek studiów:		kulturoznawstwo
Poziom kształcenia:		studia pierwszego stopnia
Profil kształcenia:		ogólnoakademicki
Umiejscowienie kierunku w obszarze (obszarach) kształcenia: nauki humanistyczne		
Kierunek studiów kulturoznawstwo należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.		
Symbol*	Efekty kształcenia dla kierunku studiów Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia kierunku kulturoznawstwo profilu ogólnoakademickiego absolwent osiąga następujące efekty kształcenia:	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarze kształcenia (symbole) nauki humanistyczne (H)
WIEDZA		
K_W01	ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu kulturoznawstwa wśród nauk humanistycznych oraz jego uwarunkowaniach przedmiotowych i metodologicznych; ma podstawową wiedzę z zakresu antropologii kultury, zna jej główne szkoły i kierunki badań	H1A_W01
K_W02	zna podstawową terminologię z zakresu kulturoznawstwa (szczególnie antropologii kultury)	H1A_W02
K_W03	ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu antropologii kultury, historii sztuki, teatrologii, filmoznawstwa i muzykologii	H1A_W03 H1A_W07
K_W04	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową dotyczącą kultury audiowizualnej, poetyki dzieła teatralnego i filmowego, kompozycji dzieła malarskiego i muzycznego	H1A_W04
K_W05	posiada podstawową wiedzę na temat miejsca kulturoznawstwa pośród nauk humanistycznych i rozumie jego interdyscyplinarny charakter	H1A_W05
K_W06	posiada podstawową wiedzę na temat najważniejszych zjawisk kulturowych i artystycznych – z historii kultury i sztuki, od jej początków po czasy współczesne	H1A_W06
K_W07	zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych tekstów kultury właściwe dla wybranych teorii i metod badawczych, szczególnie z zakresu antropologii kultury, teatrologii, filmoznawstwa, muzykologii i historii sztuki	H1A_W07 H1A_W03
K_W08	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej	H1A_W08
K_W09	ma świadomość kompleksowości oraz wielowymiarowości kultury i sztuki, zmienności języków, kodów i konwencji w procesie przemian historycznych	H1A_W09
K_W10	ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury, ich funkcjonowaniu; ma orientację we współczesnym życiu kulturalnym i artystycznym	H1A_W10
K_W11	posiada wiedzę na temat miejsca kultury polskiej w obszarze kultury europejskiej; w kontekście przemian kulturowych, społecznych i politycznych starego kontynentu	H1A_W01 H1A_W09
K_W12	zna wybrane zagadnienia związane z kulturą i sztuką pozaeuropejską (obu Ameryk, Azji i Australii)	H1A_W01 H1A_W09
K_W13	posiada wiedzę o wybranych mediach i zjawiskach (dziełach, widowiskach) w mediasferze	H1A_W04 H1A_W09
K_W14	posiada wiedzę o wybranych zjawiskach kultury popularnej	H1A_W01 H1A_W07

UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	potrafi wyszukiwać i gromadzić informacje, wykorzystując różne źródła (drukowane i elektroniczne), prowadzić kwerendy, analizować, oceniać i selekcjonować zdobyty materiał	H1A_U01
K_U02	trafnie formułuje i analizuje problemy badawcze dotyczące zagadnień kulturowych i artystycznych, odpowiednio dobiera narzędzia i metody badawcze właściwe dla antropologii kultury i badań nad kulturą audiowizualną	H1A_U02
K_U03	samodzielnie zdobywa wiedzę związaną z kulturą i sztuką (jej historią i współczesnością), rozwija umiejętności badawcze, korzystając ze wskazówek opiekuna naukowego	H1A_U03
K_U04	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla kulturoznawstwa i nauk pokrewnych w sytuacjach zawodowych i profesjonalnych	H1A_U04
K_U05	potrafi rozpoznawać i porównywać ze sobą zjawiska kulturowe i teksty kultury pochodzące z różnych obszarów kulturowych z zastosowaniem odpowiednich metod	H1A_U05
K_U06	posiada umiejętność merytorycznego budowania dyskursu na temat zjawisk kulturowych i artystycznych, logicznie argumentuje i formułuje wnioski, wykorzystując opinie własne oraz poglądy innych autorów i badaczy kultury	H1A_U06
K_U07	zna różne techniki komunikacyjne, które może wykorzystywać do komunikowania się ze specjalistami w dziedzinie kulturoznawstwa i nauk pokrewnych, w języku polskim i obcym	H1A_U07
K_U08	potrafi wyrażać swoje opinie w różnych formach literackich, krytycznych i publicystycznych, z wykorzystaniem różnych źródeł i podstawowych kontekstów teoretycznych	H1A_U08
K_U09	rozumie i interpretuje zjawiska i symbole kultury dawnej i współczesnej, wysokiej i popularnej	H1A_U09
K_U10	ma umiejętności językowe w zakresie języka obcego, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H1A_U10
K_U11	potrafi określić i scharakteryzować style i epoki artystyczne w procesie historycznokulturowym	H1A_U05
K_U12	umie wskazać i opisać dzieła najbardziej reprezentatywne dla kolejnych epok historycznokulturowych w różnych dziedzinach sztuki	H1A_U05
K_U13	posiada umiejętność posługiwania się i wykorzystywania narzędzi i systemów elektronicznych do poszukiwania informacji, redagowania tekstów i komunikowania się	H1A_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	H1A_K01
K_K02	potrafi pracować i współdziałać w grupie przyjmując w niej różne role	H1A_K02
K_K03	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	H1A_K03
K_K04	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	H1A_K04
K_K05	ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata	H1A_K05
K_K06	uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając różnych jego form i różnych mediów	H1A_K06
K_K07	identyfikuje i rozstrzyga dylematy metodologiczne i etyczne związane z prowadzeniem badań kulturowych	H1A_K04
K_K08	docenia tradycję i dziedzictwo kulturowe ludzkości oraz wartość różnorodności kulturowej	H1A_K05
K_K09	rozumie i akceptuje pluralizm kulturowy, różnorodność postaw światopoglądowych tworzenia i odbioru dóbr kultury	H1A_K05
K_K10	jest świadomym odbiorcą sztuki, który posiada umiejętność krytycznej oceny zjawisk kultury współczesnej; zna wartość historii kultury i sztuki oraz znaczenie kultury popularnej i masowej	H1A_K04 H1A_K05

K_K11	zna wartość i znaczenie kultury i sztuki dla kształtowania się wartości etycznych i relacji społecznych	H1A_K02
K_K12	zdaje sobie sprawę z wartości profesjonalnego i systematycznego przygotowywania się do działań naukowych i dydaktycznych	H1A_K02 H1A_K03
K_K13	wiedza predestynuje go do aktywnego działania w grupach zajmujących się popularyzowaniem i animacją kultury	H1A_K02 H1A_K06
K_K14	ma świadomość rangi i znaczenia teatru, filmu i innych dzieł sztuki i widowisk w kulturze polskiej i światowej	H1A_K05

Wydział prowadzący kierunek studiów:		Wydział Filologiczny
Kierunek studiów:		kulturoznawstwo
Poziom kształcenia:		studia drugiego stopnia
Profil kształcenia:		ogólnoakademicki
Umiejscowienie kierunku w obszarze (obszarach) kształcenia: nauki humanistyczne		
Kierunek studiów kulturoznawstwo należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych.		
Symbol*	Efekty kształcenia dla kierunku studiów Po ukończeniu studiów drugiego stopnia kierunku kulturoznawstwo profilu ogólnoakademickiego absolwent osiąga następujące efekty kształcenia:	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarze kształcenia (symbole) nauki humanistyczne (H)
WIEDZA		
K_W01	ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej kulturoznawstwa i potrafi ją rozwijać w działalności profesjonalnej i zawodowej	H2A_W01
K_W02	zna terminologię z zakresu antropologii kultury, teatrologii, filmoznawstwa, sztuk plastycznych, muzykologii na poziomie rozszerzonym	H2A_W02
K_W03	ma poszerzoną wiedzę dotyczącą metodologii badań kulturoznawczych, kontekstów historycznych, ideologicznych, społecznych, filozoficznych istotnych dla badań humanistycznych i kulturowych	H2A_W03
K_W04	ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji szczegółową wiedzę w wybranej dziedzinie (w szczególności z zakresu folklorystyki, teatrologii czy filmoznawstwa)	H2A_W04
K_W05	ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach wybranej dziedziny (np. teatrologii, filmoznawstwa, historii sztuki, muzykologii, folklorystyki) z innymi dziedzinami i dyscyplinami pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych	H2A_W05
K_W06	ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych w zakresie wybranych nauk humanistycznych, szczególnie kulturoznawstwa i nauk o sztuce	H2A_W06
K_W07	zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, i wartościowania różnych wytworów kultury, właściwe dla wybranych teorii, tradycji i szkół badawczych z zakresu kulturoznawstwa i nauk o sztuce	H2A_W07
K_W08	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	H2A_W08
K_W09	ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka i historycznej zmienności jego znaczeń	H2A_W09
K_W10	ma podstawową wiedzę i instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym	H2A_W10
K_W11	posiada usystematyzowaną wiedzę dotyczącą teorii kultury, sztuki i kultury współczesnej; zna określoną liczbę fundamentalnych dla badań kulturoznawczych tekstów, dzieł sztuki, zjawisk kulturowych i artystycznych, prądów i tendencji współczesnej kultury i sztuki	H2A_W06 H2A_W07
K_W12	orientuje się w najważniejszych zjawiskach teatru niedramatycznego, niefabularnych form filmowych, w obszarze pogranicznym sztuk, widowisk i mediów	H2A_W02 H2A_W03 H2A_W10

K_W13	ma pogłębioną wiedzę na temat sztuki współczesnej (teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych itd.) najważniejszych tendencji, przemian, zjawisk i twórców	H2A_W04 H2A_W10
K_W14	posiada usystematyzowaną wiedzę związaną z wybraną specjalizacją (m.in. filmoznawczą, teatrologiczną, folklorystyczną); zna miejsce danej dyscypliny wśród innych dziedzin artystycznej działalności człowieka, ma wiedzę dotyczącą relacji danej sztuki z innymi przejawami działalności twórczej; zna i rozumie terminologię, aktualny stan badań, teorię i metody badawcze właściwe dla specjalizacji	H2A_W04 H2A_W05
K_W15	zna aktualny stan badań nad kulturą i sztuką współczesną; posiada wiedzę na temat najnowszych tendencji badawczych dotyczących historii kultury i sztuki	H2A_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	potrafi wyszukiwać analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	H2A_U01
K_U02	posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod konstruowanie metod badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie antropologii kultury, filmoznawstwa, teatrologii	H2A_U02
K_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową	H2A_U03
K_U04	posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie kulturoznawstwa oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	H2A_U04
K_U05	potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla kultury audiowizualnej, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki i badań kulturoznawczych w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego miejsca w procesie historyczno-kulturowym	H2A_U05
K_U06	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań	H2A_U06
K_U07	posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętności prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach i mediach	H2A_U07
K_U08	potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie kulturoznawstwa i nauk o sztuce oraz ze dyscyplin pokrewnych, w języku polskim i języku obcym, a także popularyzować wiedzę o kulturze i sztuce	H2A_U08
K_U09	posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w języku polskim i języku obcym	H2A_U09
K_U10	posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim i języku obcym	H2A_U10
K_U11	ma umiejętności językowe zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	H2A_U11
K_U12	potrafi dokonać wnikliwej analizy i interpretacji współczesnych zjawisk artystycznych i medialnych	H2A_U01 H2A_U02
K_U13	potrafi pisać i redagować teksty analityczne i interpretacyjne poświęcone konkretnym dziełom sztuki i zjawiskom kulturowym	H2A_U06 H2A_U09
K_U14	potrafi zbadać i ocenić współczesne dzieło sztuki o hybrydowym statusie ontologicznym i niedającej się jednoznacznie określić przynależności (połączenie różnych sztuk, konwencji i mediów)	H2A_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	rozumie potrzebę ciągłego pogłębiania wiedzy, potrafi inspirować i organizować proces uczenia innych osób	H2A_K01
K_K02	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	H2A_K02

K_K03	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	H2A_K03
K_K04	aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, Polski, Europy i świata	H2A_K05
K_K05	systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce	H2A_K06
K_K06	jest świadomym odbiorcą sztuki, który posiada umiejętność krytycznej oceny zjawisk kultury współczesnej; zna wartość historii kultury i sztuki oraz znaczenie kultury popularnej i masowej	H2A_K05 H2A_K06
K_K07	jest przygotowany do udziału w debacie publicznej na temat kultury i jej instytucji	H2A_K06
K_K08	rozumie i akceptuje pluralizm kulturowy, różnorodność postaw światopoglądowych	H2A_K05
K_K09	identyfikuje i rozstrzyga dylematy metodologiczne i etyczne związane z prowadzeniem badań kulturowych	H2A_K03 H2A_K04
K_K10	ma świadomość rangi i znaczenia teatru, filmu i innych dzieł sztuki i widowisk w kulturze polskiej i światowej	H2A_K05

Efekty uczenia się obowiązujące od roku akademickiego 2019/2020
(Uchwała Nr 121 Senatu UMK z dnia 24 września 2019 roku, z późn. zm.
załączniki Nr 32 i 33)

Wydział prowadzący studia:		Wydział Humanistyczny
Kierunek, na którym są prowadzone studia:		kulturoznawstwo
Poziom studiów:		studia pierwszego stopnia
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji:		poziom 6
Profil studiów:		ogólnoakademicki
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta:		licencjat
Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny naukowej lub artystycznej (dyscyplin), do których odnoszą się efekty uczenia się:		Dyscyplina: - nauki o kulturze i religii (100%) Dyscyplina wiodąca: nauki o kulturze i religii
Symbol	Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty uczenia się:	
WIEDZA		
K_W01	ma zaawansowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu kulturoznawstwa wśród nauk humanistycznych oraz jego uwarunkowaniach przedmiotowych i metodologicznych; ma uporządkowaną wiedzę z zakresu antropologii kultury, zna jej główne szkoły i kierunki badań	
K_W02	zna terminologię z zakresu kulturoznawstwa (szczególnie antropologii kultury) w stopniu zaawansowanym	
K_W03	ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu antropologii kultury, filozofii, historii sztuki, teatrologii, filmoznawstwa, muzykologii i folklorystyki	
K_W04	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową dotyczącą kultury audiowizualnej, poetyki dzieła teatralnego i filmowego, kompozycji dzieła malarskiego, muzycznego oraz tekstów folkloru	
K_W05	posiada zaawansowaną wiedzę na temat miejsca kulturoznawstwa pośród nauk humanistycznych i rozumie jego interdyscyplinarny charakter	

K_W06	posiada zaawansowaną wiedzę na temat najważniejszych zjawisk kulturowych i artystycznych – z historii kultury i sztuki, od jej początków po czasy współczesne
K_W07	zna i rozumie w stopniu zaawansowanym metody analizy i interpretacji różnych tekstów kultury właściwe dla wybranych teorii i metod badawczych, szczególnie z zakresu antropologii kultury, teatrologii, filmoznawstwa, muzykologii, historii sztuki i folklorystyki
K_W08	zna i rozumie w stopniu zaawansowanym pojęcia i zasady prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej
K_W09	ma świadomość kompleksowości oraz wielowymiarowości kultury i sztuki, zmienności języków, kodów i konwencji w procesie przemian historycznych
K_W10	ma zaawansowaną wiedzę o instytucjach kultury, ich funkcjonowaniu; ma orientację we współczesnym życiu kulturalnym i artystycznym
K_W11	posiada wiedzę na temat miejsca kultury polskiej w obszarze kultury europejskiej; w kontekście przemian kulturowych, społecznych i politycznych starego kontynentu
K_W12	zna wybrane zagadnienia związane z kulturą i sztuką pozaeuropejską
K_W13	posiada wiedzę o wybranych mediach i zjawiskach (dziełach, widowiskach) w mediasferze
K_W14	posiada wiedzę o wybranych zjawiskach kultury popularnej
UMIEJĘTNOŚCI	
K_U01	potrafi wyszukiwać i gromadzić informacje, wykorzystując różne źródła (drukowane i elektroniczne), prowadzić kwerendy, analizować, oceniać i selekcjonować zdobyty materiał
K_U02	trafnie formułuje i analizuje problemy badawcze dotyczące zagadnień kulturowych i artystycznych, odpowiednio dobiera narzędzia i metody badawcze właściwe dla antropologii kultury i badań nad kulturą audiowizualną
K_U03	samodzielnie zdobywa wiedzę związaną z kulturą i sztuką (jej historią i współczesnością), rozwija umiejętności badawcze, korzystając ze wskazówek opiekuna naukowego
K_U04	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla kulturoznawstwa i nauk pokrewnych w sytuacjach zawodowych oraz profesjonalnych
K_U05	potrafi rozpoznawać i porównywać ze sobą zjawiska kulturowe i teksty kultury pochodzące z różnych obszarów kulturowych z zastosowaniem odpowiednich metod
K_U06	posiada umiejętność merytorycznego budowania dyskursu na temat zjawisk kulturowych i artystycznych, logicznie argumentuje i formułuje wnioski, wykorzystując opinie własne oraz poglądy innych autorów i badaczy kultury
K_U07	zna różne techniki komunikacyjne, które może wykorzystywać do komunikowania się ze specjalistami w dziedzinie kulturoznawstwa i nauk pokrewnych, w języku polskim i obcym
K_U08	potrafi wyrażać swoje opinie w różnych formach literackich, krytycznych i publicystycznych, z wykorzystaniem różnych źródeł i podstawowych kontekstów teoretycznych
K_U09	rozumie i interpretuje zjawiska i symbole kultury dawnej i współczesnej, wysokiej i popularnej
K_U10	ma umiejętności językowe w zakresie języka obcego, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
K_U11	potrafi określić i scharakteryzować style i epoki artystyczne w procesie historycznokulturowym
K_U12	umie wskazać i opisać dzieła najbardziej reprezentatywne dla kolejnych epok historycznokulturowych w różnych dziedzinach sztuki
K_U13	posiada umiejętności posługiwania się i wykorzystywania narzędzi i systemów elektronicznych do poszukiwania informacji, redagowania tekstów i komunikowania się, jak też do tworzenia graficznych i tekstowych komunikatów
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_K01	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie
K_K02	potrafi pracować i współdziałać w grupie przyjmując w niej różne role
K_K03	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania
K_K04	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu

K_K05	ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata
K_K06	uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając różnych jego form i różnych mediów
K_K07	identyfikuje i rozstrzyga dylematy metodologiczne i etyczne związane z prowadzeniem badań kulturowych
K_K08	docenia tradycję i dziedzictwo kulturowe ludzkości oraz wartość różnorodności kulturowej
K_K09	rozumie i akceptuje pluralizm kulturowy, różnorodność postaw światopoglądowych tworzenia i odbioru dóbr kultury
K_K10	jest świadomym odbiorcą sztuki, który posiada umiejętność krytycznej oceny zjawisk kultury współczesnej. Zna wartość historii kultury i sztuki oraz znaczenie kultury popularnej i masowej
K_K11	zna wartość i znaczenie kultury i sztuki dla kształtowania się wartości etycznych i relacji społecznych
K_K12	zdaje sobie sprawę z wartości profesjonalnego i systematycznego przygotowywania się do działań naukowych i dydaktycznych
K_K13	wiedza predestynuje go do aktywnego działania w grupach zajmujących się popularyzowaniem i animacją kultury
K_K14	ma świadomość rangi i znaczenia filozofii, teatru, filmu, innych dzieł sztuki i widowisk oraz folkloru w kulturze polskiej i światowej

Wydział prowadzący studia:		Wydział Humanistyczny
Kierunek, na którym są prowadzone studia:		kulturoznawstwo
Poziom studiów:		studia drugiego stopnia
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji:		poziom 7
Profil studiów:		ogólnoakademicki
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta:		magister
Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny naukowej lub artystycznej (dyscyplin), do których odnoszą się efekty uczenia się:		Dyscyplina: nauki o kulturze i religii (100%) Dyscyplina wiodąca: nauki o kulturze i religii
Symbol	Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty uczenia się:	
WIEDZA		
K_W01	ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej kulturoznawstwa i potrafi ją rozwijać w działalności profesjonalnej i zawodowej	
K_W02	zna terminologię z zakresu antropologii kultury, teatrologii, filmoznawstwa, sztuk plastycznych, muzykologii na poziomie pogłębionym, także w języku obcym	
K_W03	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą metodologii badań kulturoznawczych, kontekstów historycznych, ideologicznych, społecznych, filozoficznych istotnych dla badań humanistycznych i kulturowych	
K_W04	ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji szczegółową wiedzę w wybranej dziedzinie (w szczególności z zakresu folklorystyki, teatrologii czy filmoznawstwa)	
K_W05	ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach wybranej dziedziny (np. teatrologii, filmoznawstwa, historii sztuki, muzykologii, folklorystyki) z innymi dziedzinami i dyscyplinami pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych	
K_W06	ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych w zakresie wybranych nauk humanistycznych, szczególnie kulturoznawstwa i nauk o sztuce	
K_W07	zna i rozumie w stopniu pogłębionym metody analizy, interpretacji, i wartościowania różnych wytworów kultury, właściwe dla wybranych teorii, tradycji i szkół badawczych z zakresu kulturoznawstwa i nauk o sztuce	
K_W08	zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego w stopniu pogłębionym	
K_W09	ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka i historycznej zmienności jego znaczeń	
K_W10	ma wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym	

K_W11	posiada usystematyzowaną wiedzę dotyczącą teorii kultury, sztuki i kultury współczesnej; zna określoną liczbę fundamentalnych dla badań kulturoznawczych tekstów, dzieł sztuki, zjawisk kulturowych i artystycznych, prądów i tendencji współczesnej kultury i sztuki
K_W12	orientuje się w najważniejszych zjawiskach teatru niedramatycznego, niefabularnych form filmowych, w obszarze pogranicznym sztuk, widowisk i mediów
K_W13	ma pogłębioną wiedzę na temat sztuki współczesnej (teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych itd.) najważniejszych tendencji, przemian, zjawisk i twórców
K_W14	posiada usystematyzowaną wiedzę związaną z wybraną specjalizacją (m.in. filmoznawczą, teatrologiczną, folklorystyczną); zna miejsce danej dyscypliny wśród innych dziedzin artystycznej działalności człowieka, ma wiedzę dotyczącą relacji danej sztuki z innymi przejawami działalności twórczej; zna i rozumie terminologię, aktualny stan badań, teorię i metody badawcze właściwe dla specjalizacji
K_W15	zna aktualny stan badań nad kulturą i sztuką współczesną; posiada wiedzę na temat najnowszych tendencji badawczych dotyczących historii kultury i sztuki
UMIEJĘTNOŚCI	
K_U01	potrafi wyszukiwać analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy
K_U02	posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod konstruowanie metod badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie antropologii kultury, filmoznawstwa, teatrologii
K_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową
K_U04	posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie kulturoznawstwa oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych
K_U05	potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla kultury audiowizualnej, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki i badań kulturoznawczych w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego miejsca w procesie historyczno-kulturowym
K_U06	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań
K_U07	posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętności prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach i mediach
K_U08	potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie kulturoznawstwa i nauk o sztuce oraz ze dyscyplin pokrewnych, w języku polskim i języku obcym, a także popularyzować wiedzę o kulturze i sztuce
K_U09	posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w języku polskim i języku obcym
K_U10	posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim i języku obcym
K_U11	ma umiejętności językowe zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
K_U12	potrafi dokonać wnikliwej analizy i interpretacji współczesnych zjawisk artystycznych i medialnych
K_U13	potrafi pisać i redagować teksty analityczne i interpretacyjne poświęcone konkretnym dziełom sztuki i zjawiskom kulturowym
K_U14	potrafi zbadać i ocenić współczesne dzieło sztuki o hybrydowym statusie ontologicznym i niedającej się jednoznacznie określić przynależności (połączenie różnych sztuk, konwencji i mediów)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_K01	rozumie potrzebę ciągłego pogłębiania wiedzy, potrafi inspirować i organizować proces uczenia innych osób
K_K02	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role
K_K03	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania

K_K04	aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, Polski, Europy i świata
K_K05	systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce
K_K06	jest świadomym odbiorcą sztuki, który posiada umiejętność krytycznej oceny zjawisk kultury współczesnej; zna wartość historii kultury i sztuki oraz znaczenie kultury popularnej i masowej
K_K07	jest przygotowany do udziału w debacie publicznej na temat kultury i jej instytucji
K_K08	rozumie i akceptuje pluralizm kulturowy, różnorodność postaw światopoglądowych
K_K09	identyfikuje i rozstrzyga dylematy metodologiczne i etyczne związane z prowadzeniem badań kulturowych
K_K10	ma świadomość rangi i znaczenia teatru, filmu i innych dzieł sztuki i widowisk w kulturze polskiej i światowej

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Violetta Wróblewska	Dr hab., prof. UMK; Dyrektor Instytutu Nauk o Kulturze
Piotr Grochowski	Dr hab., prof. UMK; Kierownik Katedry Kulturoznawstwa, koordynator kierunku kulturoznawstwo
Małgorzata Lisecka	Dr; przedstawiciel kulturoznawstwa w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia
Marzenna Cyzman	Dr hab., prof. UMK; Prodziekan ds. Studenckich
Adam Kola	Dr; Prodziekan ds. Współpracy z Zagranicą, Organizacji i Rozwoju; Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia
Piotr Sadkowski	Dr hab., prof. UMK; Prodziekan ds. Kształcenia
Maciej Szatkowski	Dr, adiunkt; Kierownik Centrum Języka i Kultury Chińskiej

Prezentacja uczelni

Utworzony w roku 1945 Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu należy od 2019 roku do grona 10 polskich szkół wyższych posiadających status uczelni badawczej. 16 wydziałów oferuje kształcenie na 112 kierunkach studiów. Od roku akademickiego 2019/2020 w ramach UMK działa 5 szkół doktorskich: Academia Copernicana, Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych, Teologicznych i Artystycznych, Szkoła Doktorska Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, Interdyscyplinarna Szkoła Nauk Społecznych, Szkoła Doktorska Nauk Ścisłych i Przyrodniczych.

Kierunek studiów kulturoznawstwo został uruchomiony na Wydziale Filologicznym UMK w roku 2006. W pierwszym okresie prowadzony był przez pracowników Instytutu Literatury Polskiej z Zakładu Wiedzy o Kulturze, Zakładu Dramatu, Teatru i Filmu oraz Zakładu Folklorystyki i Literatury Popularnej. W roku 2011 powołano Katedrę Kulturoznawstwa, która stała się jednostką koordynującą dydaktykę na kierunku kulturoznawstwo. W związku z wejściem w życie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z dnia 20 lipca 2018 r. w październiku 2019 r. Wydział Filologiczny został przekształcony w Wydział Humanistyczny a Katedra Kulturoznawstwa weszła w skład Instytutu Nauk o Kulturze, którego pracownicy tworzą zasadniczą część kadry dydaktycznej kierunku.

Program studiów poddawany był kilkakrotnie modyfikacjom, w których uwzględniano opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, wskazania raportu Państwowej Komisji Akredytacyjnej z roku 2010, zmian ustawy *Prawo o Szkolnictwie Wyższym* oraz nowelizowane rozporządzenia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczące kształcenia. Autorzy oferty dydaktycznej kierunku odznaczającej się różnorodnością specjalności (na pierwszym stopniu) i specjalizacji (na drugim stopniu) dbają zarówno o powiązanie procesu kształcenia z prowadzoną na UMK działalnością naukową, jak i z zapotrzebowaniem otoczenia gospodarczego, społecznego i kulturalnego, dzięki czemu absolwenci toruńskiego kulturoznawstwa znajdują zatrudnienie w instytucjach kultury, w turystyce i mediach.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1. 1. Uwagi wstępne i ogólne założenia koncepcji kształcenia

Badania i kształcenie w zakresie kulturoznawstwa na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu mają długą tradycję. Obecna koncepcja kształcenia została wypracowana w wyniku wieloletniego procesu doskonalenia oferty edukacyjnej, w którym systematycznie poddawano analizie i uwzględniano następujące aspekty: badania naukowe prowadzone przez nauczycieli akademickich, doświadczenia dydaktyczne, potrzeby i opinie studentów, raporty z poprzednich akredytacji, przekształcenia w strukturze organizacyjnej uniwersytetu, zmieniającą się sytuację w otoczeniu społeczno-gospodarczym oraz zmiany w przepisach dotyczących szkolnictwa wyższego. Prócz tradycji badawczej, którą scharakteryzowano w punkcie 1. 3., szczególne znaczenie w procesie krystalizowania się toruńskiego kulturoznawstwa oraz doskonalenia koncepcji kształcenia, miały następujące momenty:

- utworzenie specjalizacji folklorystycznej oraz teatrologicznej na filologii polskiej (1995);
- powołanie Pracowni Języka i Kultury Japońskiej (1995);
- utworzenie specjalności *Wiedza o kulturze* na filologii polskiej (1997);
- powołanie Zakładu Dramatu, Teatru i Filmu (1999) oraz Zakładu Folklorystyki i Literatury Popularnej (2001);
- uruchomienie studiów na kierunku kulturoznawstwo – 1 stopnia (2006) i 2 stopnia (2009);
- powołanie Katedry Kulturoznawstwa (2011);
- powołanie Centrum Języka i Kultury Chińskiej (2012),
- uruchomienie na studiach 1 stopnia specjalności *Kultura Dalekiego Wschodu* (2016).

Należy pamiętać, że w chwili obecnej program studiów kulturoznawczych znajduje się w momencie przejściowym i jest poddawany modernizacji związanej z dwiema kwestiami.

Po pierwsze, do 30 września 2019 roku koncepcja kształcenia i programy studiów były przygotowywane w oparciu o efekty kształcenia zdefiniowane dla kierunku kulturoznawstwo w odniesieniu do Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego i obszarowych efektów kształcenia z zakresu nauk humanistycznych, które przyjęto Uchwałą Senatu UMK z 24 kwietnia 2012 r. z późniejszymi zmianami. W związku z wejściem w życie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z dnia 20 lipca 2018 r. programy studiów zostały w znacznym stopniu zmodyfikowane i realizują obecnie efekty uczenia się zdefiniowane dla kierunku kulturoznawstwo w odniesieniu do Polskiej Ramy Kwalifikacji i przyjęte Uchwałą Senatu UMK z 24 września 2019 r., a zarazem uwzględniają fakt nowego

podziału dyscyplin naukowych i w 100% przyporządkowują kierunek do dyscypliny nauki o kulturze i religii.

Po drugie, we wrześniu 2019 roku zakończono pierwszy pełny cykl kształcenia na specjalności Kultura Dalekiego Wschodu (studia 1 stopnia), w związku z czym aktualnie na wydziale w porozumieniu ze studentami i interesariuszami zewnętrznymi prowadzony jest proces ewaluacji tej specjalności i analiza możliwości jej udoskonalenia oraz wyodrębnienia jako osobnego kierunku studiów kulturoznawczych w całości skoncentrowanych na kulturze Chin, Japonii oraz kilku innych krajów Azji Wschodniej.

Realizowana na kierunku koncepcja kształcenia mieści się w systemie bolońskim (studia 1 i 2 stopnia) i została skonstruowana w taki sposób, że z jednej strony uwzględnia ciągłość procesu uczenia się oraz zasadę progresywnego pogłębiania wiedzy i kompetencji studentów, z drugiej strony otwiera możliwości studiowania kulturoznawstwa na drugim stopniu absolwentom innych kierunków studiów (szczegóły w p. 3.1).

Podstawową cechą koncepcji kształcenia na studiach 1 stopnia jest realizacja dwóch ścieżek dydaktycznych w postaci specjalności ogólnej, koncentrującej się na zjawiskach charakterystycznych dla zachodniego kręgu kulturowego, oraz specjalności Kultura Dalekiego Wschodu, poświęconej głównie kulturze Chin i Japonii. W przypadku obu specjalności fundamentalnym założeniem myślenia o kształceniu jest realizacja nadrzędnego celu w postaci systematycznego i harmonijnego wprowadzania studentów w różne obszary nauki o kulturze, z zastosowaniem czterech zasadniczych perspektyw, które definiujemy w następujący sposób:

1. perspektywa historii kultury,
2. perspektywa analizy różnych form i praktyk artystycznych,
3. perspektywa działań i zaangażowanych praktyk kulturowych,
4. perspektywa komunikacji międzykulturowej.

Perspektywy te mają wpływ na zróżnicowanie typów zajęć oraz stosowanych metod dydaktycznych (wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, seminaria, warsztaty, lektoraty języków obcych, projekty, wizyty studyjne, wyjazdy na badania terenowe), jednocześnie na poziomie programu studiów są one obecne w poszczególnych modułach zajęciowych zdefiniowanych według kryteriów tematyczno-funkcjonalnych. Rdzeniem programu studiów jest przy tym 9 podstawowych modułów, które określamy jako:

- Podstawy kulturoznawstwa
- Wiedza o teatrze
- Wiedza o filmie
- Wiedza o sztuce
- Wiedza o muzyce
- Wiedza o literaturze
- Folklorystyka
- Wiedza o kulturze współczesnej
- Wiedza o komunikacji i nauka języków obcych

Moduły te są uzupełniane zajęciami do wyboru oferowanymi w postaci warsztatów, seminariów dyplomowych, fakultetów kulturoznawczych oraz zajęć ogólnouniwersyteckich

i/lub na innym kierunku studiów, w tym z zakresu nauk społecznych. W przypadku specjalności Kultura Dalekiego Wschodu szczególne znaczenie ma moduł nauki języka chińskiego lub japońskiego (do wyboru) realizowany w wymiarze 720 godzin, w obrębie którego studenci zdobywają nie tylko praktyczne umiejętności komunikacyjne, ale też zgodnie z etnolingwistyczną koncepcją „językowego obrazu świata” są wprowadzani w specyficzne sposoby konceptualizacji rzeczywistości właściwe dla poszczególnych języków i kultur.

Z kolei na studiach 2 stopnia zasadniczym założeniem koncepcji kształcenia jest wyodrębnienie w programie dwóch podstawowych komponentów: zajęć obligatoryjnych oraz zajęć specjalizacyjnych. Część obligatoryjna koncentruje się na zjawiskach kultury współczesnej (w mniejszym zakresie obecnych w programie studiów 1 stopnia) i poprzez ich pogłębioną analizę wprowadzane są tu najważniejsze pojęcia, koncepcje, teorie i metody wykorzystywane w obszarze studiów kulturowych. W ten sposób realizowane są równolegle dwa cele. Absolwentom kulturoznawstwa 1 stopnia umożliwiamy pogłębienie wiedzy w zakresie współczesnych zjawisk kulturowych i najnowszych koncepcji kulturoznawczych, zaś absolwentom kierunków innych niż kulturoznawstwo zapewniamy możliwość skutecznego uzupełnienia wiedzy ogólnej z zakresu teorii kultury oraz nabycia właściwych dla kulturoznawcy umiejętności krytycznych i analitycznych. W części specjalizacyjnej (obecnie studenci mają do wyboru trzy specjalizacje: Animacja kultury, Folklorystyka, Film i nowe media) następuje pogłębienie i uszczegółowienie wiedzy oraz kompetencji w wybranym przez studenta obszarze. Ważnym celem realizowanym w obrębie tego modułu jest przy tym kształtowanie aktywnych i twórczych postaw studentów jako przyszłych animatorów i liderów życia społeczno-kulturowego, dlatego też realizowana jest tu większa liczba zajęć o charakterze ćwiczeniowym/warsztatowym.

Pogłębieniu umiejętności służą również ujęte w programie studiów obowiązkowe praktyki zawodowe w wymiarze 60 godzin, odbywane na 1 i 2 stopniu studiów.

Proponowana koncepcja kształcenia zakłada, iż oprócz realizacji określonego programu studiów, podejmowane są także liczne działania pozaprogramowe, aktywizacyjne, w postaci wyjść do teatrów, muzeów, galerii, wyjazdów studyjnych, realizacji projektów kulturalnych oraz badawczych, opieki nad kołami naukowymi, organizacji studenckich sesji i konferencji naukowych, także o zasięgu ogólnopolskim, a zwłaszcza wprowadzenia systemu indywidualnego tutoringu (zob. zał. nr 1.1).

1. 2. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni oraz wydziału

Wypracowana w jednostce koncepcja kształcenia jest zgodna z misją i strategią rozwoju UMK przyjętą Uchwałą nr 56 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 15 kwietnia 2014 r (załącznik nr 1.2.a) oraz strategią rozwoju Wydziału Filologicznego (obecnie Humanistycznego), na lata 2014-2020 (załącznik nr 1.2.b).

Zgodnie z priorytetami określonymi w tych dokumentach ogólnym celem kształcenia na kierunku kulturoznawstwo jest „przekazywanie najnowszej wiedzy, a zarazem wszechstronne rozwijanie osobowości, kreatywności i wrażliwości społecznej studentów” oraz kształtowanie wśród nich „postaw budujących społeczeństwo obywatelskie”. Cele te sprawiają, że zdefiniowane w programie studiów efekty uczenia się oraz proponowane formy i treści zajęć dydaktycznych zmierzają równolegle w dwóch kierunkach. Po pierwsze, wyposażenia studentów w aktualną wiedzę oraz zestaw narzędzi analitycznych pozwalających na rozumienie zjawisk i procesów zachodzących w różnych sytuacjach społecznych i typach

kultur, a tym samym umożliwiających pełnienie funkcji badacza kultury lub eksperta i krytyka w zakresie jej poszczególnych obszarów. Po drugie, przekazania studentom umiejętności i kompetencji społecznych, które uwrażliwiają na różnego rodzaju problemy i umożliwiają przyjmowanie aktywnych postaw w zakresie kształtowania życia społeczno-kulturowego.

Istotne znaczenie dla przyjętej koncepcji kształcenia ma również wskazany w strategiach rozwoju UMK oraz Wydziału Humanistycznego cel „istotnego zwiększenia umiędzynarodowienia studiów”, w tym „zwiększenia liczby studentów UMK odbywających studia/staże zagraniczne w ramach programów i porozumień z uczelniami zagranicznymi” oraz odpowiadający temu cel operacyjny polegający na tworzeniu „oryginalnej oferty edukacyjnej filologii pozaeuropejskich realizowanej w systemie modułowym o niskiej kosztowności”. Aby zrealizować powyższe cele, od roku akademickiego 2016/17 wprowadziliśmy na studiach 1 stopnia specjalność Kultura Dalekiego Wschodu, w ramach której obok zajęć kulturoznawczych prowadzimy intensywną naukę języka chińskiego i japońskiego, dzięki czemu nasi studenci mogą uczestniczyć w programach wyjazdowych oferowanych w ramach umów podpisanych przez UMK z licznymi instytucjami partnerskimi w Chinach i Japonii. Umiędzynarodowienie studiów polega również na tym, że studenci kulturoznawstwa w ramach kół naukowych oraz realizowanych projektów współpracują z liczną grupą studentów z Chin, którzy uczą się na naszym wydziale języka polskiego oraz angielskiego. Przejawem umiędzynarodowienia są również proponowane w programie zajęcia w językach obcych.

W formowaniu koncepcji kształcenia ważny był również określony w strategiach rozwoju UMK i Wydziału Humanistycznego cel „pełniejszego uwzględniania w ofercie edukacyjnej potrzeb rynku pracy, oczekiwań środowiska gospodarczego, instytucji samorządowych i organizacji tworzących infrastrukturę społeczną regionu” (zob. punkt 1. 4).

1. 3. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową

Kształcenie na kierunku kulturoznawstwo na UMK jest ściśle powiązane z prowadzonymi w naszym ośrodku badaniami naukowymi, o których wysokim poziomie świadczy fakt, iż w ostatniej parametryzacji Wydział Filologiczny otrzymał kategorię A. Należy podkreślić, że utworzenie kierunku studiów w latach 2006 (1 stopień) i 2009 (2 stopień) było poprzedzone wieloletnią działalnością badawczą, udokumentowaną licznymi publikacjami oraz stopniami i tytułami naukowymi pracowników obecnej Katedry Kulturoznawstwa. Szczególne znaczenie dla naukowego profilu toruńskiego kulturoznawstwa mają zwłaszcza badania folklorystyczne zapoczątkowane w latach 70. XX w. przez prof. Jana Mirosława Kasjana, badania teatrologiczne zapoczątkowane w latach 70. XX w. przez prof. Janusza Skuczyńskiego oraz badania japonistyczne zainicjowane na początku lat 90. XX w. przez prof. Romana S. Ingardena.

W okresie ostatnich 5 lat związek kształcenia z prowadzoną przez nas działalnością naukową udokumentowany jest wieloma osiągnięciami w postaci publikacji i zrealizowanych projektów badawczych, które odnoszą się przede wszystkim do następujących obszarów: a) teatrologia i performatyka, b) folklorystyka i badania kultury popularnej, c) badania nad sztukami audiowizualnymi, d) badania kultur Dalekiego Wschodu. Szczegółowy wykaz tych osiągnięć przedstawiamy w załączniku (zob. zał. nr 1.3.a). Do najbardziej istotnych i ściśle łączących się z działalnością dydaktyczną zaliczyć można publikacje – autorskie i zbiorowe monografie oraz słownik:

1. Katarzyna Marak, *Japanese and American Horror: A Comparative Study of Film, Graphic Novels, and Video Games*. Jefferson, N.C.: McFarland, 2015.
2. Artur Duda, *Reżyserskie strategie inscenizacji dzieła literackiego*, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2017.
3. *Słownik polskiej bajki ludowej*, t. 1-3, red. V. Wróblewska, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2018 (nagrodzony Nagrodą Literatury na Świecie i Nagrodą Rektora UMK).
4. *Bogowie i ludzie. Współczesna religijność w Azji Południowo-Wschodniej*, red. S. Gil, A. Mianeki, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2016.
5. *Rethinking Orient. In Search of Sources and Inspirations*, eds. A. Bednarczyk, M. Kubarek, M. Szatkowski. Series: "Studies in Oriental Culture and Literature" vol. 4. Frankfurt am Main: Peter Lang 2017.

Natomiast w zakresie projektów i stypendiów badawczych wymienić trzeba:

1. Marzenna Wiśniewska – kierownictwo naukowe projektu „Dorman. Archiwum Otwarte” prowadzonego w Instytucie Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie (2016-2019).
2. Dariusz Brzostek – uczestnictwo w projekcie *Reggae Futures* w ramach Reggae Research Network, King's College London, research director: prof. Paul Gilroy (2017-2018).
3. Karolina Sikorska – grant MNiSW „Miniatura” (2019-2020) na projekt badawczy pt. *Narracje życiowe współczesnych artystek wizualnych*.
4. Violetta Wróblewska – kierownictwo projektu *Słownik polskiej bajki ludowej*, grant NPRH „Tradycja” 1b (nr rej. 1bH 15 0184 83) w latach 2015-2018.
5. Magdalena Rewerenda – Stypendium Mary and Clifford Corbridge Trust w University of Cambridge w latach 2019 i 2020.

Związek kształcenia z działalnością badawczą polega również na intensywnym włączaniu studentów w prowadzone przez nas prace naukowe oraz zachęcaniu ich do prowadzenia własnych badań w zakresach pokrywających się z obszarami naszych zainteresowań. Efektem tego są liczne publikacje oraz wystąpienia studentów na konferencjach naukowych (szczegółowe zestawienie zob. zał. nr 1.3.b).

1. 4. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy

Realizowana na kierunku kulturoznawstwo koncepcja kształcenia uwzględnia potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy w dwóch zasadniczych perspektywach.

Po pierwsze, na poziomie ogólnym, zmierzamy do wyposażenia studentów w oczekiwane przez wielu pracodawców tzw. miękkie kompetencje, mające obecnie istotne znaczenie w wielu branżach związanych z usługami komercyjnymi i publicznymi. Chodzi tu przede wszystkim o umiejętność skutecznego komunikowania się oraz adekwatnego rozumienia zjawisk i zachowań w sytuacji dynamicznych zmian społecznych oraz coraz częstszych i intensywniejszych kontaktów interkulturowych wywołanych procesem globalizacji. Służą temu na I stopniu studiów liczne zajęcia warsztatowe i fakultatywne, a na II stopniu studiów zajęcia w ramach wybranej specjalizacji.

Po drugie, w zakresie rozwiązań szczegółowych, z uwzględnieniem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, związane było powołanie wspomnianej specjalności Kultura Dalekiego Wschodu, a zwłaszcza zaoferowanie w jej ramach zajęć umożliwiających naukę języka chińskiego i poznanie kultury Chin, co jest odpowiedzią na zapotrzebowanie związane z dynamicznie rozwijającymi się chińsko-polskimi kontaktami gospodarczymi i kulturalnymi. Kulturoznawstwo na UMK to jedyne w regionie kujawsko-pomorskim studia przygotowujące do pracy wymagającej znajomości języka i kultury Państwa Środka. Podobnie istniejące na studiach 2 stopnia specjalizacje zostały wprowadzone i są sukcesywnie modernizowane w związku ze zmieniającymi się potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, kształcąc przyszłych ekspertów i liderów w takich obszarach jak nowe media, animacja kultury czy kulturowa polityka regionalna.

Projektując i reformując program studiów, jednostka korzystała z doświadczeń nauczycieli akademickich związanych z wieloletnią współpracą z różnymi instytucjami kultury (m.in. Teatr Baj Pomorski w Toruniu, Teatr im. Wiliama Horzycy w Toruniu, Muzeum Etnograficzne w Toruniu, Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu, Galeria Arsenał w Poznaniu, Fundacja Fabryka UTU w Toruniu, Akademickie Centrum Kultury i Sztuki „Od Nowa” w Toruniu), biorąc pod uwagę opinie i sugestie pracowników tych instytucji, a także angażując ich w opracowywanie treści nauczania oraz prowadzenie zajęć dydaktycznych. W ten sposób osoby reprezentujące otoczenie społeczno-gospodarcze są bezpośrednio włączane jako nauczyciele wybranych przedmiotów (warsztatów, zajęć specjalizacyjnych) w proces kształtowania oferty dydaktycznej i podnoszenia jakości kształcenia.

1. 5. Sylwetka absolwenta

Zgodnie z ogólną koncepcją kształcenia opisaną w punkcie 1.1. oraz wskazanymi w punkcie 1.2. priorytetami odwołującymi się misji UMK oraz strategii rozwoju uczelni i wydziału absolwent kulturoznawstwa powinien prezentować zaawansowaną wiedzę i wysokie umiejętności w dwóch podstawowych obszarach:

Po pierwsze, w zakresie interpretowania różnych zjawisk kulturowych, umieszczania ich w odpowiednim kontekście historycznym i społecznym, znajomości historycznych i współczesnych konwencji artystycznych oraz diagnozowania mechanizmów odpowiedzialnych za kształtowanie życia społeczno-kulturowego (rola badacza, eksperta i krytyka kultury).

Po drugie, w zakresie podejmowania działań kulturotwórczych, aktywnego kreowania wybranych form życia w sferze publicznej, wspomagania rozwoju społecznego i rozwiązywania problemów społecznych metodami wypracowanymi na gruncie różnych form sztuki i animacji kultury (rola lidera i kreatora życia społeczno-kulturowego).

W konsekwencji absolwenci kierunku powinni być dobrze przygotowani do pracy w wielu instytucjach związanych z życiem społeczno-kulturowym, m.in. w muzeach, galeriach sztuki, kinach, teatrach, domach kultury, mediach, agencjach artystycznych i turystycznych, wydawnictwach i redakcjach czasopism, ale także w określonych sektorach rządowej i samorządowej administracji publicznej oraz w różnego rodzaju organizacjach pozarządowych. W instytucjach tych kulturoznawcy mogą być odpowiedzialni m.in. za działania kuratorskie i edukacyjne, organizację wydarzeń kulturalnych, diagnozowanie potrzeb i problemów społeczno-kulturowych, promocję i *public relations*, przygotowywanie i realizację projektów oraz tworzenie materiałów informacyjnych.

Absolwenci specjalności Kultura Dalekiego Wschodu posiadający dodatkowo kompetencje w zakresie dobrej znajomości języka chińskiego lub japońskiego oraz kultury

tych krajów są przygotowani do podejmowania współpracy z różnego rodzaju instytucjami i firmami, które prowadzą działalność na terenie Chin lub Japonii, m.in. w zakresie obsługi ruchu turystycznego, biznesu, obsługi placówek dyplomatycznych oraz projektów i przedsięwzięć edukacyjnych, naukowych, sportowych itp.

Absolwenci studiów 2 stopnia powinni ponadto posiadać zaawansowane kompetencje w zakresie przygotowywania i prowadzenia prac badawczych oraz opracowywania wyników badań naukowych, co z kolei umożliwia najzdolniejszym z nich podjęcie dalszej nauki w ramach szkół doktorskich.

Informacje na temat aktywności zawodowej naszych absolwentów wskazują na to, że zdefiniowana w powyższy sposób sylwetka absolwenta jest dobrze zaprojektowana i skutecznie realizowana, znaczna część naszych studentów z powodzeniem odnajduje się bowiem na rynku pracy w branżach związanych z działalnością społeczno-kulturową, na co wskazuje monitoring losów absolwentów (zob. zał. 3.7.b i 3.7.c).

1. 6. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia na kierunku kulturoznawstwo na UMK

Wypracowana w Katedrze Kulturoznawstwa koncepcja kształcenia ma cztery zasadnicze cechy, które stanowią jej główne wyróżniki:

Po pierwsze, zakłada realizację unikalnego programu w ramach specjalności Kultura Dalekiego Wschodu, który umożliwia równoległe nabywanie kompetencji kulturoznawczych i językowych, a tym samym kształci rzadkich i poszukiwanych specjalistów w dziedzinie międzykulturowych kontaktów polsko-chińskich i polsko-japońskich.

Po drugie, odwołuje się do bogatej tradycji toruńskich badań teatrologicznych i folklorystycznych, a tym samym w programie wyeksponowane są zagadnienia związane z teatrem, performansami i sztukami audiowizualnymi oraz antropologicznym podejściem do kultur tradycyjnych, etnicznych, lokalnych i kultury popularnej.

Po trzecie, korzysta z dorobku brytyjskich studiów kulturowych z ich późniejszymi aplikacjami w różnych obszarach badawczych (np. *sound studies*, *fan studies*, *media studies*), stąd w programie pojawiają się liczne zagadnienia związane z kulturą popularną i jej politycznym potencjałem oraz perspektywa zaangażowanych praktyk kulturowych.

Po czwarte, w duchu misji i strategii rozwoju UMK oraz Wydziału Humanistycznego zmierza w kierunku harmonijnego łączenia dwóch zasadniczych celów: 1) przekazywania najnowszej wiedzy i umiejętności analitycznych, a tym samym przygotowywania studentów do roli eksperta/krytyka kultury, 2) kształtowania postaw i kompetencji społecznych umożliwiających pełnienie funkcji lidera i kreatora życia społeczno-kulturowego.

1. 7. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się oraz ich związek z koncepcją studiów i dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany

Efekty uczenia się dla kierunku kulturoznawstwo zostały zdefiniowane w taki sposób, by pozwalały na realizację opisanej w p. 1.1. ogólnej koncepcji kształcenia, a zarazem pozwalały wyposażać studentów w zestaw specyficznych dla kulturoznawcy właściwości w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a także odpowiadały właściwym poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zgodnie z priorytetami określonymi w misji i strategii rozwoju UMK i Wydziału Humanistycznego tudzież zdefiniowaną w p. 1.5. sylwetką absolwenta, wśród wszystkich efektów uczenia się można wskazać dwie grupy o kluczowym znaczeniu, które ściśle wiążą się z zakładanymi społeczno-zawodowymi rolami absolwentów oraz

przyjmowanymi w procesie dydaktycznym perspektywami mówienia o kulturze i sposobach jej ujmowania:

1. Dla zdefiniowanej w sylwetce absolwenta roli eksperta/krytyka kultury oraz odpowiadającej jej na poziomie koncepcji kształcenia perspektyw historycznej i analitycznej, po części także perspektywy komunikacji międzykulturowej, są to:

W zakresie studiów 1 stopnia

K_W03: student ma uporządkowaną wiedzę ogólną obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu antropologii kultury, filozofii, historii sztuki, teatrologii, filmoznawstwa, muzykologii i folklorystyki;

K_W09: student ma świadomość kompleksowości oraz wielowymiarowości kultury i sztuki, zmienności języków, kodów i konwencji w procesie przemian historycznych;

K_W11: student posiada wiedzę na temat miejsca kultury polskiej w obszarze kultury europejskiej; w kontekście przemian kulturowych, społecznych i politycznych starego kontynentu;

K_W12: student zna wybrane zagadnienia związane z kulturą i sztuką pozaeuropejską;

K_U04: student potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla kulturoznawstwa i nauk pokrewnych w sytuacjach zawodowych oraz profesjonalnych;

K_U05: student potrafi rozpoznawać i porównywać ze sobą zjawiska kulturowe i teksty kultury pochodzące z różnych obszarów kulturowych z zastosowaniem odpowiednich metod;

K_U09: student rozumie i interpretuje zjawiska i symbole kultury dawnej i współczesnej, wysokiej i popularnej.

W zakresie studiów 2 stopnia:

K_W03: student ma pogłębioną wiedzę dotyczącą metodologii badań kulturoznawczych, kontekstów historycznych, ideologicznych, społecznych, filozoficznych istotnych dla badań humanistycznych i kulturowych;

K_W15: student zna aktualny stan badań nad kulturą i sztuką współczesną; posiada wiedzę na temat najnowszych tendencji badawczych dotyczących historii kultury i sztuki;

K_W14: posiada usystematyzowaną wiedzę związaną z wybraną specjalizacją (m.in. filmoznawczą, teatrologiczną, folklorystyczną); zna miejsce danej dyscypliny wśród innych dziedzin artystycznej działalności człowieka, ma wiedzę dotyczącą relacji danej sztuki z innymi przejawami działalności twórczej; zna i rozumie terminologię, aktualny stan badań, teorię i metody badawcze właściwe dla specjalizacji;

K_U04: student posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie kulturoznawstwa oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych;

K_U07: student posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętności prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach i mediach.

2. Dla roli lidera i kreatora życia społeczno-kulturowego, której na poziomie koncepcji kształcenia odpowiada przede wszystkim perspektywa działań i zaangażowanych praktyk kulturowych oraz perspektywa komunikacji międzykulturowej, kluczowe są efekty:

W zakresie studiów 1 stopnia

K_U10: student ma umiejętności językowe w zakresie języka obcego, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;

K_K09: student rozumie i akceptuje pluralizm kulturowy, różnorodność postaw światopoglądowych tworzenia i odbioru dóbr kultury;

K_K10: student jest świadomym odbiorcą sztuki, który posiada umiejętność krytycznej oceny zjawisk kultury współczesnej. Zna wartość historii kultury i sztuki oraz znaczenie kultury popularnej i masowej;

K_K11: student zna wartość i znaczenie kultury i sztuki dla kształtowania się wartości etycznych i relacji społecznych.

W zakresie studiów 2 stopnia

K_K03: student potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania;

K_K04: student aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, Polski, Europy i świata;

K_K07: student jest przygotowany do udziału w debacie publicznej na temat kultury i jej instytucji;

K_U09: student posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w języku polskim i języku obcym;

K_U10: student posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim i języku obcym.

Dodatkowo za kluczowe dla studiów 2 stopnia należy uznać również następujące efekty, które odnoszą się do naukowych kompetencji absolwenta jako przyszłego akademickiego/profesjonalnego badacza kultury:

K_U02: student posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod konstruowanie metod badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie antropologii kultury, filmoznawstwa, teatrologii;

K_K09: student identyfikuje i rozstrzyga dylematy metodologiczne i etyczne związane z prowadzeniem badań kulturowych.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.0. Uwagi wstępne

Studia na kierunku kulturoznawstwo odbywają się w ramach dwóch specjalności: ogólnej i Kultura Dalekiego Wschodu. Obie specjalności realizują tę samą koncepcję i cele kształcenia oraz prowadzą do osiągnięcia tych samych efektów uczenia się, jednak ich treści programowe znacząco się różnią. Obok bloku wspólnych zajęć propedeutycznych i wprowadzających w zagadnienia z zakresu teorii kultury oraz kultury popularnej, pozostała część zajęć dotyczy dwóch odmiennych obszarów tematycznych – kultury zachodniej i Kultury Dalekiego Wschodu. Istotne różnice istnieją w zakresie form oferowanych zajęć, co wynika stąd, że Kultura Dalekiego Wschodu ukierunkowana jest na zapewnienie możliwości zdobycia praktycznych kompetencji językowych, stąd w jej programie pojawia się dużo więcej ćwiczeń. Jak sygnalizowano w p. 1.1., po zakończeniu pierwszego pełnego cyklu dydaktycznego (wrzesień 2019) prowadzona jest aktualnie ewaluacja takiej dualistycznej formy kształcenia i analizowane są różne możliwości jej dalszego rozwoju (m.in. wyodrębnienia w postaci osobnego kierunku studiów, poszerzenia o zagadnienia związane z kulturą i językami innych krajów Azji Wschodniej).

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie

Kluczowe treści kształcenia na kierunku kulturoznawstwo są w całości przypisane do dyscypliny nauki o kulturze i religii oraz związane z dorobkiem naukowym pracowników, który został szerzej opisany w kryterium 4 raportu.

Na studiach 1 stopnia wśród głównych treści kształcenia wymienić należy przede wszystkim zagadnienia mieszczące się we wskazanych w p. 1.1 dziewięciu modułach zajęć, dotyczących folkloru, kultur tradycyjnych i kultury popularnej, teatru i dramatu, filmu, mediów i sztuk audiowizualnych oraz języków i kultury Dalekiego Wschodu. Ponadto ważny jest tu blok zajęć propedeutycznych (np. „Warsztat badań kulturowych”, „Twórcze pisanie o kulturze”), które wprowadzają w metodologiczną specyfikę naukowych studiów nad kulturą i działań z zakresu organizacji kultury, oraz blok zajęć ogólnych, dających podstawy teoretyczne naukowego myślenia o kulturze oraz warsztatowe umiejętności analizy zjawisk kulturowych (np. „Wstęp do kulturoznawstwa”, „Antropologia kultury”, „Laboratorium kultury współczesnej”). Na specjalności Kultura Dalekiego Wschodu kluczowe znaczenie mają również treści związane z nauką języka chińskiego lub japońskiego, która odbywa się w wymiarze 720 godzin zajęć w ciągu cyklu kształcenia i daje możliwość uzyskania umiejętności językowych na poziomie zgodnym z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Obok zajęć obowiązkowych w ramach programu studiów zapewnimy również szereg zajęć fakultatywnych o zróżnicowanych treściach kształcenia, które zmieniają się w kolejnych latach i są wybieranych przez studentów z oferty przygotowywanej na dany rok akademicki.

Kluczowe treści kształcenia na studiach 2 stopnia ułożone są w dwóch modułach obejmujących zajęcia obowiązkowe oraz jedną z trzech wybieranych przez studentów specjalizacji. W ramach modułu pierwszego pojawiają się zajęcia pogłębiające wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne uzyskane na 1 stopniu studiów, których tematyka dotyczy głównie problemów kultury współczesnej w mniejszym stopniu omawianych na studiach 1 stopnia. Ważne są tu również treści związane z metodologią badań kulturoznawczych oraz teorią komunikacji, które omawiane są w ramach specjalnych zajęć, a pogłębiane i rozwijane w ramach seminariów magisterskich. Z kolei zajęcia w module specjalizacyjnym wprowadzają szeroki zasób szczegółowych treści związanych z wybranym profilem kształcenia. Obecnie studentom studiów 2 stopnia oferowane są trzy specjalizacje: „Film i nowe media”, „Animacja kultury” oraz „Folklorystyka”, których zakres treściowy wynika zarówno z badań prowadzonych przez pracowników Instytutu, jak i zaobserwowanych zainteresowań studentów tudzież oczekiwań otoczenia zewnętrznego w zakresie wiedzy i kompetencji absolwentów kulturoznawstwa.

Ścisłe powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz wynikami działalności naukowej (na poziomie znacznie przekraczającym wymagane ustawowo 50% pkt. ECTS) można pokazać na trzech przykładach.

Przykład 1: zagadnienia dotyczące folkloru, kultur tradycyjnych i kultury popularnej (studia 1 stopnia):

Kluczowe efekty uczenia powiązane z tymi zagadnieniami. Student:

- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową dotyczącą kultury audiowizualnej, poetyki dzieła teatralnego i filmowego, kompozycji dzieła malarskiego, muzycznego oraz tekstów folkloru (K_W04)
- zna i rozumie w stopniu zaawansowanym metody analizy i interpretacji różnych tekstów kultury właściwe dla wybranych teorii i metod badawczych, szczególnie z zakresu antropologii kultury, teatrologii, filmoznawstwa, muzykologii, historii sztuki i folklorystyki (K_W07)
- posiada wiedzę o wybranych zjawiskach kultury popularnej (K_W14)
- potrafi rozpoznawać i porównywać ze sobą zjawiska kulturowe i teksty kultury pochodzące z różnych obszarów kulturowych z zastosowaniem odpowiednich metod (K_U5),
- rozumie i interpretuje zjawiska i symbole kultury dawnej i współczesnej, wysokiej i popularnej (K_U09)
- ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata (K_K05)
- docenia tradycję i dziedzictwo kulturowe ludzkości oraz wartość różnorodności kulturowej (K_K08)
- rozumie i akceptuje pluralizm kulturowy, różnorodność postaw światopoglądowych tworzenia i odbioru dóbr kultury (K_K09)

Zajęcia realizujące te efekty: Laboratorium folklorystyczne, Kultura społeczności tradycyjnych, Folklor w kulturze polskiej, Antropologia kultury, Kultura popularna,

Badania naukowe pracowników powiązane z tymi treściami kształcenia: dorobek dr hab. Violetty Wróblewskiej, prof. UMK, dra hab. Piotra Grochowskiego, prof. UMK, dra Adriana Mianeckiego, dra hab. Dariusza Brzostka, prof. UMK (zob. kryterium 4).

Przykład 2: zagadnienia dotyczące Kultury Dalekiego Wschodu (studia 1 stopnia):

Kluczowe efekty uczenia powiązane z tymi zagadnieniami. Student:

- ma świadomość kompleksowości oraz wielowymiarowości kultury i sztuki, zmienności języków, kodów i konwencji w procesie przemian historycznych (K_W09)
- zna wybrane zagadnienia związane z kulturą i sztuką pozaeuropejską (K_W12)
- potrafi rozpoznawać i porównywać ze sobą zjawiska kulturowe i teksty kultury pochodzące z różnych obszarów kulturowych z zastosowaniem odpowiednich metod (K_U05),
- umie wskazać i opisać dzieła najbardziej reprezentatywne dla kolejnych epok historycznokulturowych w różnych dziedzinach sztuki (K_U12)
- docenia tradycję i dziedzictwo kulturowe ludzkości oraz wartość różnorodności kulturowej (K_K08)
- rozumie i akceptuje pluralizm kulturowy, różnorodność postaw światopoglądowych tworzenia i odbioru dóbr kultury (K_K09)

Zajęcia realizujące te efekty: Wstęp do japonologii, Kultura dawnych Chin, Język chiński, Język japoński, Historia i społeczeństwo Chin, Etnografia Azji, Kino i TV w Azji Wschodniej, Historia literatury japońskiej klasycznej, Historia literatury japońskiej współczesnej, Kultura współczesnych Chin, Klasyczna literatura chińska, Orient w kulturze i literaturze europejskiej, Współczesna literatura chińska, Historia idei w Chinach, Historia idei w Japonii, Język chiński w kulturze i biznesie, Język japoński w kulturze i biznesie

Badania naukowe pracowników powiązane z tymi treściami kształcenia: dorobek naukowy dra Adama Bednarczyka, dra Macieja Szatkowskiego, dra Adriana Mianeckiego, dr Sylwii Kołos (zob. kryterium 4).

Przykład 3: Zagadnienia dotyczące zjawisk kultury współczesnej (studia 2 stopnia):

Kluczowe efekty uczenia się powiązane z tymi zagadnieniami. Student:

- posiada usystematyzowaną wiedzę dotyczącą teorii kultury, sztuki i kultury współczesnej; zna określoną liczbę fundamentalnych dla badań kulturoznawczych tekstów, dzieł sztuki, zjawisk kulturowych i artystycznych, prądów i tendencji współczesnej kultury i sztuki (K_W11)
- ma pogłębioną wiedzę na temat sztuki współczesnej (teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych itd.) najważniejszych tendencji, przemian, zjawisk i twórców (K_W13),
- potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla kultury audiowizualnej, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki i badań kulturoznawczych w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego miejsca w procesie historyczno-kulturowym (K_U05),

- potrafi zbadać i ocenić współczesne dzieło sztuki o hybrydowym statusie ontologicznym i niedającej się jednoznacznie określić przynależności (połączenie różnych sztuk, konwencji i mediów) (K_U14),
- systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce (K_K05)
- jest świadomym odbiorcą sztuki, który posiada umiejętność krytycznej oceny zjawisk kultury współczesnej; zna wartość historii kultury i sztuki oraz znaczenie kultury popularnej i masowej (K_K06),

Zajęcia realizujące te efekty: Teatr i dramat współczesny, Muzyka w kulturze współczesnej, Film współczesny, Współczesna sztuka i estetyka, Antropologia kultury współczesnej, Literatura współczesna w perspektywie kulturowej

Badania naukowe pracowników powiązane z tymi treściami kształcenia: dorobek naukowy dra hab. Dariusza Brzostka, prof. UMK, dra hab. Artura Dudy, prof. UMK, dra hab. Piotra Grochowskiego, prof. UMK, dr Aldony Kobus, dr Sylwii Kołos, dr Karoliny Sikorskiej, dr Marzenny Wiśniewskiej, dr hab. Violetty Wróblewskiej, prof. UMK (zob. kryterium 4).

2. 2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających

Metody kształcenia na kierunku kulturoznawstwo dobrane są w taki sposób, aby zapewnić studentom zarówno warunki do skutecznego nabywania wiedzy, jak możliwość praktycznego ćwiczenia umiejętności i kompetencji społecznych. Przyjęte typy zajęć to: wykłady, konwersatoria, ćwiczenia (w tym ćwiczenia w pracowniach komputerowych), laboratoria oraz seminaria dyplomowe i magisterskie. Ważną formą zajęć – zwłaszcza na specjalności Kultura Dalekiego Wschodu – są lektoraty, w ramach których stosuje się szeroki wachlarz nowoczesnych metod nauki języków obcych, ułatwiających osiągnięcie zakładanych w programie studiów efektów uczenia się.

Stosowane metody kształcenia są w znacznym stopniu uzależnione od opisanych w p. 1.1 perspektyw mówienia o kulturze. Dla perspektywy historii kultury typowe są przede wszystkim metody podające (wykład, prezentacja, pogadanka) a dla pozostałych perspektyw (analizy różnych form i praktyk artystycznych, działań i zaangażowanych praktyk kulturowych, komunikacji międzykulturowej) różnego rodzaju metody poszukujące (ćwiczeniowa, konwersatoryjna, seminaryjna). Prawie wszystkie zajęcia odbywają się w salach wyposażonych w sprzęt multimedialny (tablice interaktywne, rzutniki, laptopy z odpowiednim oprogramowaniem, głośniki, sprzęt grający), a zajęcia laboratoryjne, wymagające specjalistycznego sprzętu komputerowego i oprogramowania, odbywają się w pracowniach komputerowych. Dzięki temu różnego rodzaju metody kształcenia mogą być dodatkowo wspomagane prezentacjami multimedialnymi, przykładami muzycznymi, materiałami audiowizualnymi.

Szczególną grupę stanowią zajęcia propedeutyczne, przygotowujące studentów do samodzielnego zdobywania wiedzy oraz wprowadzające w specyfikę pracy naukowej. Na studiach 1 stopnia są to przede wszystkim „Warsztat badań kulturowych”, „Twórcze pisanie o kulturze”, „Instytucje kultury i prawo autorskie”. Mają one charakter ćwiczeniowy, z zastosowaniem wielu metod aktywizujących, co umożliwia studentom zdobycie kompetencji niezbędnych do skutecznego uczenia się w trybie akademickim oraz podejmowania działań w sferze kultury. Z kolei na studiach 2 stopnia wprowadzone są wykłady „Metodologia badań

kulturoznawczych” oraz „Filozofia kultury”, które w zwarty i przekrojowy sposób dostarczają zaawansowanej wiedzy z zakresu metod i teorii badań kulturowych, niezbędnej do samodzielnego prowadzenia badań w ramach przygotowywania pracy magisterskiej. Wiedza i umiejętności z tych zajęć są następnie wykorzystywane i rozwijane w ramach seminariów dyplomowych na 1 stopniu studiów oraz seminariów magisterskich na 2 stopniu studiów.

Cechą wyróżniającą kształcenie na kulturoznawstwie jest stosowanie wielu zróżnicowanych metod aktywizujących nastawionych na samodzielne lub grupowe działanie (np. metoda projektu, debata oxfordzka, wizyta studyjna, studium przypadku), które przygotowują studentów do odgrywania zakładanych w sylwetce absolwenta dwóch ról: badacza-eksperta oraz lidera i animatora życia kulturalnego. Metody te są przy tym ściśle powiązane z kluczowymi dla kierunku efektami uczenia się, które szczegółowo opisano w p. 1.7. Przykładowo, osiągnięciu efektu K_K04 (student aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, Polski, Europy i świata) służą zajęcia dydaktyczne realizowane metodą wizyt studyjnych, podczas których studenci mogą zapoznać się z praktyczną działalnością instytucji zajmujących się ochroną dziedzictwa kulturowego, albo zajęcia realizowane metodą projektu, podczas których studenci sami podejmują działania służące zachowaniu dziedzictwa kulturowego. Z kolei osiągnięciu efektu K_U05 (student potrafi rozpoznawać i porównywać ze sobą zjawiska kulturowe i teksty kultury pochodzące z różnych obszarów kulturowych z zastosowaniem odpowiednich metod) odbywa się w dużej mierze na zajęciach prowadzonych metodą studium przypadku, gdzie studenci muszą samodzielnie analizować wybrane teksty kultury i prezentować wnioski z przeprowadzonych analiz.

Na obydwu stopniach przestrzegana jest zasada dostosowania punktacji ECTS do poziomu trudności zajęć oraz wymaganego od studenta nakładu pracy. Przyjęto przy tym, że przedmioty kończące się egzaminem są wyżej punktowane, niezależnie od tego, czy prowadzone są w formie wykładu czy konwersatorium. Przykładowo, zajęcia takie jak „Antropologia kultury” czy „Kultura popularna” na studiach 1 stopnia punktowane są najwyżej, bowiem obejmują szeroki zakres materiału i są zakończone egzaminem, do którego student w dużej mierze musi się przygotować samodzielnie. To samo dotyczy np. „Teorii mediów” i „Podstaw religioznawstwa” na 2 stopniu. Z założenie przedmiotów tego rodzaju nie wprowadza się w 1 semestrze studiów 1 stopnia, w którym dominują niżej punktowane zajęcia wprowadzające (np. „Wprowadzenie do wiedzy o kulturze”, „Teatr i widowiska” „Historia filozofii”). Najwyżej punktowane, jako wymagające najwyższego nakładu pracy studenta, są seminaria dyplomowe i magisterskie. Założono również, że zajęcia o większym stopniu trudności i o przypisanej większej liczbie punktów ECTS wymagają zwiększonego bezpośredniego kontaktu studenta z wykładowcą, co umożliwia realizację zakładanych efektów uczenia się.

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 25 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 21 marca 2016 r. zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość mogą odbywać się w trzech formach: e-zajęć (prowadzonych w całości w formie zdalnej), zajęć komplementarnych (prowadzonych częściowo w formie zdalnej częściowo stacjonarnej) oraz zajęć wspomaganych (prowadzonych całościowo w formie stacjonarnej, jednak wspomaganych metodami kształcenia na odległość).

W ramach uczelnianego systemu informatycznego funkcjonuje platforma Moodle, która pozwala na prowadzenie różnych form kształcenia na odległość i oferuje szeroki zakres technik oraz narzędzi dydaktycznych. Uniwersytet oferuje bezpłatny kurs e-learningowy

(„Moodle w praktyce 2019”) oraz organizuje okresowe szkolenia dla pracowników pozwalające zdobyć kompetencje niezbędne do samodzielnego tworzenia i prowadzenia kursów na platformie Moodle. Z kolei pracownicy prowadzący zajęcia komplementarne podczas spotkań stacjonarnych na bieżąco instruują studentów w zakresie obsługi platformy.

W programie studiów kulturoznawstwa nie przewiduje się e-zajęć, jednak zainteresowani studenci mogą korzystać z takiej formy kształcenia na platformie e-learningowej Wydziału Humanistycznego (<http://www.filkursy.umk.pl/>), gdzie znajduje się m.in. kurs „Polska kultura ludowa. Wierzenia – obrzędy – sztuka”, przygotowany i prowadzony przez dr hab. Piotr Grochowskiego, pracownika Katedry Kulturoznawstwa.

Część pracowników Katedry Kulturoznawstwa zrealizowała kursy dokształcające w zakresie zdalnych metod nauczania i korzysta z tych technik kształcenia, w związku z czym w każdym cyklu kształcenia pojawia się kilka zajęć komplementarnych, w przypadku których 20-30% godzin odbywa się w formie zdalnej na uczelnianej platformie Moodle. W roku akademickim 2019/2020 są to zajęcia „Historia dramatu i teatru, cz. 3” i „Teatr XX wieku” prowadzone przez dr hab. Artura Dudę oraz „Warsztat badań kulturowych” prowadzony przez dr hab. Piotr Grochowskiego.

Prócz tego wielu pracowników prowadzi zajęcia wspomagane metodami kształcenia na odległość, wykorzystując platformę Moodle do udostępniania studentom materiałów dydaktycznych oraz organizowania dodatkowych form aktywności lub sprawdzania osiągniętych efektów uczenia się za pomocą testów i różnego rodzaju zadań.

2.4. Dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów

Zróżnicowane potrzeby i oczekiwania studentów kierunku realizowane są na wiele sposobów. Na obu stopniach studiów proponuje się zajęcia do wyboru, dzięki czemu studenci mogą kształtować własną ścieżkę studiów. Na 1 stopniu studiów proponowany jest rozbudowany system fakultetów (co roku oferuje się 8 różnych zajęć tego typu), a także zajęcia warsztatowe, seminaryjne i laboratoria. Ponadto studenci na etapie rekrutacji wybierają jedną ze specjalności – ogólną lub Kulturę Dalekiego Wschodu, a w ramach tej ostatniej jeden z języków obcych. Studia 2 stopnia oferują wspomniane 3 specjalizacje, z których każda obejmuje odpowiednio sprofilowane moduły zajęciowe (ok. 40% zajęć w semestrach 1-3 studiów 2 stopnia to zajęcia wybierane w ramach specjalizacji).

Studenci, którzy z powodu czynników losowych albo podjęcia drugiego kierunku studiów nie są w stanie uczestniczyć w zajęciach w normalnym trybie, mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów, która przyznawana jest decyzją dziekana (na podstawie § 41.1-2 *Regulaminu studiów UMK*).

Zindywidualizowaną i dostosowaną do potrzeb konkretnych uczestników formą zajęć są seminaria dyplomowe i magisterskie, podczas których prowadzący wskazują specjalistyczną literaturę, sugerują metody prowadzenia badań, wymieniają refleksje z przygotowującymi prace.

Osobną kwestią wartą poruszenia jest sytuacja studentów z niepełnosprawnościami. Obecnie na 2 stopniu studiują dwie osoby poruszające się na wózkach, na 1 stopniu jedna osoba dotknięta zespołem Aspergera i jedna z częściową niepełnosprawnością. Pracownicy starają się ułatwiać proces studiowania tych osób poprzez oferowanie im dodatkowej pomocy w ramach konsultacji, wybieranie sal wykładowych dostosowanych do ich możliwości fizycznych, włączanie dodatkowych napisów w języku polskim lub angielskim przy

analizowaniu materiałów filmowych, aktywizowanie i uwrażliwianie pozostałych studentów na potrzeby osób niepełnosprawnych (przykładowo, wybrani studenci brali udział w Przeglądzie Twórczości Teatralnej Osób Niepełnosprawnych w Teatrze Baj Pomorski oraz w warsztatach związanych z pracą z osobami z niepełnosprawnością). Pracownicy dydaktyczni starają się także o samokształcenie ukierunkowane na potrzeby tych osób. Przykładowo jeden z pracowników prowadził warsztaty z osobami z niepełnosprawnością we współpracy ze Stowarzyszeniem Jestem w Toruniu; kolejny ukończył 1 stopień kursu polskiego języka migowego. Na poziomie wydziału zorganizowano szkolenia dla pracowników prowadzone przez psychiatrę, a dotyczące studentów z problemami natury psychicznej.

Autorskim pomysłem pracowników Katedry Kulturoznawstwa jest system tutoringu, zaakceptowany przez dziekana i uruchomiony w ubiegłym roku akademickim (2018/2019). Jest to dodatkowe wspieranie indywidualnego rozwoju naukowego szczególnie zdolnych i aktywnych studentów poprzez cotygodniowe spotkania o charakterze konsultacji naukowych i realizowanie określonych projektów badawczych. Spotkania te mają charakter dobrowolny, dodatkowy, zarówno ze strony pracowników, jak i studentów, i nie są poddawane sformalizowanej ocenie wydziałowej; prowadzi się jedynie ich coroczną ewaluację ankietową (ankiety wypełniają obie strony). Tego typu forma pracy stwarza szczególnie zdolnym i zainteresowanym osobom możliwość dodatkowego działania naukowego. W ubiegłym roku akademickim współpracę z 16 studentami podjęło 6 z pracowników naukowo-dydaktycznych kierunku, zaś w obecnym roku 7 studentów prowadzonych jest przez 3 pracowników. W efekcie działań tutoringowych studenci m.in. pisali artykuły naukowe, przygotowywali konferencje i wystąpienia konferencyjne. Szczegółowe dane na temat tutoringu, założenia, cele i raporty z zakończonych projektów udostępnione są w kryterium nr 1 w załączniku nr 1.1.

2.5. Harmonogram realizacji studiów

Studia kulturoznawcze na UMK przebiegają zgodnie z tzw. systemem bolońskim, obejmujący trzyletnie studia licencjackie oraz dwuletnie studia magisterskie.

Na specjalności ogólnej pierwszy rok studiów licencjackich obejmuje przede wszystkim zajęcia propedeutyczne i wprowadzające w teorię kultury („Wstęp do kulturoznawstwa”, „Warsztat badań kulturowych”, „Twórcze pisanie o kulturze”, „Laboratorium kultury współczesnej”, „Wybrane problemy filozofii współczesnej”, „Antropologia kultury”) oraz rozpoczyna cykl wykładów dotyczących historii kultury w odniesieniu do różnych sztuk: każdy z tych przedmiotów kontynuowany jest przez trzy semestry (np. historia kultury muzycznej omawiana jest na trzech przedmiotach: „Dawna kultura muzyczna”, „Kultura muzyczna XIX i XX wieku” oraz „Współczesna kultura muzyczna”). Od semestru drugiego dodawane są systematycznie konwersatoryjne zajęcia analityczne, takie jak „Analiza dramatu” lub „Analiza filmu”. Od drugiego semestru student wybiera też przedmioty fakultatywne. Po semestrze trzecim student kończy cykl zajęć o profilu historycznym. Między drugim a czwartym semestrem pojawia się szereg zajęć z bloku folklorystycznego (np. „Folklor w kulturze polskiej”, „Kultura społeczności tradycyjnych”). Ostatnie dwa semestry są skoncentrowane bardziej na zjawiskach kultury współczesnej (np. „Performanse i media”, „Film dokumentalny”), wzrasta też ilość zajęć do wyboru (120 godzin konwersatoriów i warsztatów).

Na specjalności Kultura Dalekiego Wschodu program w sposób równomierny przez wszystkie semestry łączy praktyczną naukę języka (120 godzin w każdym semestrze) z zajęciami poświęconymi zagadnieniom ogólnokulturoznawczym oraz problemom kultury Dalekiego Wschodu, przy czym w pierwszym roku pojawiają się tu wspólne ze specjalnością

ogólną zajęcia wprowadzające („Wstęp do kulturoznawstwa”, „Warsztat badań kulturowych”, „Twórcze pisanie o kulturze”, „Instytucje kultury i prawo autorskie”, „Antropologia kultury”).

W każdym roku studenci obu specjalności wybierają też zgodnie ze swoimi zainteresowaniami dodatkowe przedmioty z bloku „Fakultet kulturoznawczy”. W semestrze 5 i 6 stopniowo zmniejsza się liczba obowiązkowych zajęć dydaktycznych, tak by studenci mogli przeznaczyć większą ilość czasu na przygotowywanie prac dyplomowych; w tym okresie przewidziana jest też realizacja praktyk zawodowych oraz przedmiotów do wyboru z zakresu nauk społecznych.

Lektoraty z języka obcego, zajęcia z wychowania fizycznego oraz szkolenie biblioteczne i kurs BHP odbywają się zgodnie z harmonogramami ustalonymi dla wszystkich studentów UMK lub Wydziału Humanistycznego.

Studia drugiego stopnia składają się z bloku zajęć obowiązkowych oraz bloku zajęć specjalizacyjnych. W przypadku zajęć obowiązkowych istotne jest to, że w pierwszym semestrze pojawiają się wykłady i konwersatoria z zakresu metodologii i teorii badań oraz metodyki pracy animatora/organizatora kultury („Metodologia badań kulturoznawczych”, „Teoria mediów”, „Organizacja działalności kulturalnej”), które dają wiedzę i kompetencje wykorzystywane w dalszych etapach studiów oraz przygotowywaniu i prowadzeniu badań do prac magisterskich. W przypadku zajęć specjalizacyjnych wybór jednej specjalizacji jest obowiązkowy, istnieje jednak możliwość studiowania równolegle dwóch specjalizacji, a program zajęć jest układany w taki sposób, aby ułatwić studentom realizację dwóch ścieżek kształcenia. Zajęcia specjalizacyjne są skumulowane w semestrach 1-3, tak by w semestrze 4 zmniejszyć liczbę godzin dydaktycznych i zapewnić studentom możliwość skoncentrowania się na przygotowaniu pracy magisterskiej. W ostatnim semestrze przewiduje się również realizację praktyk zawodowych oraz przedmiotu do wyboru z zakresu nauk społecznych.

Ramy szczegółowej organizacji zajęć wyznacza corocznie rozporządzenie rektora o organizacji roku akademickiego, które ustala podział roku na semestry, okresy zajęć dydaktycznych, terminy sesji oraz sesji poprawkowych, wakacji, dodatkowych dni wolnych od zajęć oraz dni odrabiania zajęć.

Plan zajęć jest przygotowywany i publikowany co najmniej na 10 dni przed ich rozpoczęciem. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku i są realizowane w godzinach od 8.00 do 20.00 w blokach 90-minutowych, między którymi obowiązują 15-minutowe przerwy. Na większość zajęć studenci rejestrują się poprzez system USOS; w przypadku gdy istnieje więcej niż jedna grupa zajęciowa, mają możliwość swobodnego wyboru grupy w ramach dostępnych miejsc.

Każdy semestr składa się z 15 tygodni zajęć. Zgodnie z zapisem w *Regulaminu studiów UMK* (§23 i §24) w 1 tygodniu zajęć prowadzący ma obowiązek zapoznać studentów z treścią sylabusu, zwłaszcza poinformować o zakładanych efektach uczenia się, warunkach i trybie zaliczenia oraz odrabiania nieobecności, a także zasadach egzaminowania. Wszelkie egzaminy muszą być natomiast przeprowadzone w czasie sesji egzaminacyjnych, których terminy są określone rozporządzeniem rektora o organizacji roku akademickiego.

2.6. Dobór formy zajęć

Formy zajęć (wykład, konwersatorium, ćwiczenia, laboratorium, lektoraty, seminarium) dobierane są odpowiednio do zamierzonych celów i efektów uczenia się, treści kształcenia i sposobu pracy ze studentami. Z formą zajęć ściśle związana jest liczba

studentów w poszczególnych grupach, którą dostosowuje się do zakładanych metod pracy oraz obowiązujących na UMK przepisów. Liczebność grup zajęciowych określa Zarządzenie nr 16 Rektora UMK w Toruniu z dnia 14. 02. 2020 r. (wcześniej Uchwała nr 107 Senatu UMK z dnia 23.06.2015 r. z późn.zm.). Najmniej liczebne są grupy seminaryjne (2-11 osób) oraz ćwiczeniowe i laboratoryjne (10-15-osobowe), w których kładzie się duży nacisk na indywidualną pracę z poszczególnymi studentami, wykorzystanie sprzętu komputerowego lub interaktywną pracę w niewielkich grupach (np. zajęcia w pracowni komputerowej, warsztaty scenariuszowe, filmowe czy fotograficzne). Na zajęciach konwersatoryjnych jest od kilku do maksymalnie 30 osób, a w grupach wykładowych do 70 osób.

Łączna liczba godzin dydaktycznych na studiach 1 stopnia wynosi 1800. W przypadku studiów na specjalności ogólnej wykłady stanowią 37% wszystkich zajęć (600 godzin), konwersatoria 41% (660 g.), ćwiczenia 16,5% (270 g.), a seminaria 4% (60 g.). Pozostałe 1,5% godzin to obowiązkowe praktyki zawodowe. Tym samym formy zajęć aktywizujących dominują nad podawczymi. Podział ten nastawiony jest na optymalizację wyników kształcenia – student zdobywa wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne odnoszące się do tej wiedzy w sposób kompleksowy i zrównoważony, przy czym ten pierwszy element pozyskiwany jest przede wszystkim w ramach wykładów, zaś dwa pozostałe – w ramach konwersatoriów i ćwiczeń. Ponadto plan studiów obejmuje kurs „Elementy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii” (szkolenie podstawowe), szkolenie biblioteczne, 60 godzin wychowania fizycznego i 120 godzin lektoratów języka obcego, jak również zajęcia do wyboru odbywane na innym kierunku (co najmniej 5 pkt. ECTS z zakresu nauk społecznych). Liczba kulturoznawczych zajęć obligatoryjnych na kierunku wynosi 1155 godzin, o łącznej wartości 126 punktów ECTS. Zajęcia do wyboru stanowią zaś 645 godzin, o łącznej wartości punktów ECTS 54. Oznacza to, że 30% punktów ECTS student uzyskuje realizując zajęcia z oferty przedmiotów do wyboru.

W przypadku studiów 1 stopnia na specjalności Kultura Dalekiego Wschodu również formy aktywizujące dominują nad podawczymi. Wykłady stanowią w przybliżeniu 17,5% (330 godzin), konwersatoria 32% (600 g.), ćwiczenia 47,5% (900 g.), a seminaria 3% (60 g.). Na tej specjalności liczba zajęć obligatoryjnych kierunku wynosi 780 godzin, o łącznej wartości 83 punktów ECTS, zaś zajęcia do wyboru stanowią 1020 godzin, o łącznej wartości punktów 97 ECTS. Oznacza to, że w przybliżeniu 54% punktów ECTS student uzyskuje realizując zajęcia z oferty przedmiotów do wyboru.

W przypadku studiów 2 stopnia łączna liczba godzin dydaktycznych stopnia wynosi 900, przy czym tu również zajęcia aktywizujące przeważają nad typowo podawczymi. Wykłady stanowią w przybliżeniu 11% (90 godzin), konwersatoria – zależnie od specjalizacji – 58% lub 65% (odpowiednio 480 lub 540 g.), ćwiczenia – także zależnie od specjalizacji – 18% lub 11% (150 lub 90 g.), a seminaria 13% (120 g.).

Zajęcia na studiach 2 stopnia podzielone są na zajęcia obligatoryjne oraz zajęcia do wyboru. Przedmioty obligatoryjne dzielą się na następujące grupy: „Teoria kultury i metodologia”, „Wiedza o zjawiskach kultury współczesnej”, „Podstawy religioznawstwa”, „Przedmioty metodyczne” oraz „Specjalistyczny język obcy”. Przedmioty do wyboru to zajęcia specjalizacyjne (zob. punkt 2.1.) oraz seminaria magisterskie, praktyki zawodowe i zajęcia do wyboru z zakresu nauk społecznych. Liczba zajęć obligatoryjnych na 2 stopniu wynosi 450 godzin, o łącznej wartości 56 punktów ECTS. Zajęcia do wyboru stanowią zaś 450 godzin, o łącznej wartości punktów ECTS 64. Oznacza to, że około 53% punktów ECTS student uzyskuje realizując zajęcia z oferty przedmiotów do wyboru.

2. 7. Program i organizacja praktyk

Zgodnie z Uchwałą Rady Wydziału Filologicznego z 14 maja 2013 roku każdy student studiów 1 stopnia, w tym studenci kierunku kulturoznawstwo, był zobowiązany zrealizować praktyki w wymiarze min. 60 godzin. W związku ze zmianami programowymi w roku 2019/2020 również studenci 2 stopnia zostali zobligowani do odbycia tego typu praktyk w identycznym wymiarze godzin, co ma służyć przybliżeniu studentów do rynku pracy. Program i plan studiów kierunku kulturoznawstwo na 1 stopniu przewiduje realizację praktyk w 6 semestrze, zaś na 2 stopniu w semestrze 4. Praktykom na obu stopniach przypisane są 2 pkt. ECTS i określony zestaw efektów uczenia się, opisany w sylabusie, zakładający progres w zdobywaniu i utrwalaniu kompetencji zawodowych. Regulamin praktyk, wzory karty praktyk i sylabusy znajdują się na stronie wydziału, w zakładce student/praktyki i staże (<https://www.human.umk.pl/student/praktyki-i-staze/>).

Praktyki studenckie służą rozwinięciu umiejętności zawodowych studenta, zapoznania się z funkcjonowaniem instytucji, które mogą być w przyszłości pracodawcami absolwenta, praktycznemu wykorzystaniu wiedzy zdobywanej podczas studiów. Podstawą zaliczenia praktyki jest przedstawione przez studenta zaświadczenie o pozytywnym ukończeniu praktyki wystawionego przez jednostkę organizacyjną, w której student realizował praktykę. Podczas zaliczenia Pełnomocnik Dziekana Wydziału Humanistycznego UMK ds. Praktyk Studenckich prowadzi rozmowę ze studentem w celu oceny procesu realizacji praktyk, osiągniętych efektów uczenia się oraz stopnia zadowolenia studenta. Na podstawie przeprowadzonych rozmów i lektury kart praktyk oraz ocen wystawionych przez pracodawców, pełnomocnik przedstawia coroczne sprawozdanie z praktyk prodziekanowi ds. jakości kształcenia, który sprawozdanie upublicznia na stronie wydziału, a wyniki analizy przedstawia na spotkaniu ze studentami. Pozyskane dane służą poprawie jakości odbywania praktyk (dobór miejsc, monitorowanie powierzanych zadań), jak też mają wpływ na zmiany programowe, np. wprowadzenie obowiązkowych praktyk na 2 stopniu studiów.

Najchętniej widzianymi miejscami odbywania praktyk dla studentów kierunku kulturoznawstwo są placówki kulturalne (domy kultury, muzea, galerie itp.). Oprócz dużych i renomowanych ośrodków kulturalnych w regionie, jak np. Centrum Sztuki Współczesnej Znaki Czasu, Toruńska Orkiestra Symfoniczna, czy „Dom Muz”, dopuszcza się realizację praktyk w mniejszych instytucjach, np. gminnych czy powiatowych ośrodkach kultury. Wybór miejsc praktyk zawsze jest konsultowany z wydziałowym pełnomocnikiem do spraw praktyk. Studenci mogą także odbywać praktyki w szkołach i ośrodkach oświatowych, jeżeli realizują tam projekty kulturalne. Ponadto dopuszcza się realizację praktyk podczas organizowanych cyklicznie lub okazjonalnie wydarzeń kulturalnych, np. w ramach festiwali „Tofifest” czy „Camerimage”. Student, który nie decyduje się na szeroką ofertę instytucji współpracujących z UMK, może także szukać odpowiedniego miejsca na realizację praktyki za pośrednictwem Biura Karier UMK.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów

Warunki rekrutacji oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na studia zostały określone w Uchwale Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika nr 174 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2019/2020 w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (załącznik nr 3.1.a) oraz Uchwale Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika nr 100 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2020/2021 w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (załącznik nr 3.1.b).

Proces rekrutacji przeprowadzany jest pod nadzorem Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej za pomocą elektronicznego systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK). Na stronie uczelni <https://www.umk.pl/kandydaci/> (link dostępny także za pośrednictwem zakładki „Kandydat” <https://www.human.umk.pl/kandydat> na stronie Wydziału Humanistycznego) zamieszczone są zarówno informacje ogólne dotyczące zasad rekrutacji (przebiegu rekrutacji, harmonogramy, wymagane dokumenty itp.), jak i informacje szczegółowe dotyczące kulturoznawstwa (limit miejsc, wymagania rekrutacyjne).

Kwalifikacja na studia 1 stopnia na kierunku kulturoznawstwo w przypadku obu specjalności (ogólna/Kultura Dalekiego Wschodu) dokonywana jest na podstawie konkursu świadectw maturalnych. Szczegółowe informacje dotyczące stosowanych przeliczników dla kandydatów z „nową maturą” (wymagane przedmioty: język obcy nowożytny – część pisemna; język polski, albo język łaciński i kultura antyczna, albo historia, albo historia sztuki, albo wiedza o społeczeństwie, albo filozofia, albo matematyka – część pisemna) i ze „starą maturą” (wymagane przedmioty: język obcy nowożytny; język polski) przedstawione są w załączniku do wyżej wymienionej Uchwały Senatu UMK nr 100 (załącznik nr 3.1.c). Z kolei Uchwała Nr 176 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 18 grudnia 2018 r. (załącznik nr 3.1.d) określa zasady przyjmowania na studia laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego, laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich i kandydatów posiadających osiągnięcia sportowe.

O przyjęcie na studia 2 stopnia mogą ubiegać się kandydaci, którzy ukończyli studia na dowolnym kierunku. Kandydaci, którzy posiadają polski dyplom ukończenia studiów, kwalifikowani są na podstawie konkursu ocen ze studiów. Kandydat zobowiązany jest złożyć suplement do dyplomu lub zaświadczenie wydane przez uczelnię, w której ukończył studia, o ocenach z egzaminów i zaliczeń uzyskanych na studiach. Kandydaci, którzy uzyskali dyplom ukończenia studiów za granicą, kwalifikowani są na podstawie konkursu ocen z dyplomów. W przypadku kandydatów po kierunkach niehumanistycznych możliwość uzyskania na 2 stopniu studiów przewidzianych efektów uczenia się zapewniana jest poprzez wypracowanie odpowiedniej koncepcji kształcenia opisanej w p. 1.1 oraz system indywidualnej opieki sprawowanej przez tutora lub promotora pracy magisterskiej, który umożliwia zniwelowanie ewentualnych różnic w zakresie wiedzy i umiejętności. Analiza danych rekrutacyjnych pokazuje jednak, że kandydatami na 2 stopień kulturoznawstwa są wyłącznie absolwenci kierunków z dziedziny nauk humanistycznych oraz dziedziny nauk społecznych, stąd w praktyce problem niwelowania braków czy różnic w efektach kształcenia ze studiów 1 stopnia jest marginalny. Z kolei na 1 stopniu studiów kandydaci odstający poziomem wiedzy czy

kompetencji od innych studentów, w tym przyjęci w procesie rekrutacji obcokrajowcy, mogą liczyć na indywidualne wsparcie ze strony prowadzących zajęcia (dodatkowe prace, ćwiczenia, konsultacje, także językowe).

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej

Zgodnie z zapisem rozdziału 8 *Regulaminu studiów UMK* (Obwieszczenie nr 2 Rektora UMK z dnia 28 sierpnia 2019; załącznik nr 3.2) „student innej uczelni, w tym zagranicznej, może ubiegać się o przyjęcie na Uniwersytet w drodze przeniesienia, jeżeli wypełnił wszystkie wymogi wynikające z przepisów obowiązujących w uczelni, z której zamierza się przenieść. W przypadku przyjęcia studenta na Uniwersytet w drodze przeniesienia, dziekan określa w decyzji: 1) semestr lub rok studiów, na który wpisuje studenta; 2) osiągnięte przez studenta efekty uczenia się i punkty ECTS, które mogą być zaliczone na poczet programu studiów obowiązującego na Uniwersytecie; 3) przedmioty do uzupełnienia wynikające z różnic programowych oraz termin ich uzupełnienia”. Do tej pory uruchomiono powyższą procedurę w odniesieniu do dwóch osób, które przenosiły się na kulturoznawstwo UMK z innego ośrodka akademickiego w Polsce, po 1 roku studiów 1 stopnia. Po złożeniu stosownego podania, zgód władz obu uczelni i dokumentacji dotyczącej uzyskanych efektów uczenia się, koordynator kierunku wyznaczył różnice programowe, wskazując także czas ich realizacji adekwatny do poziomu trudności przedmiotu. Proces wyrównywania różnic odbywał się bezproblemowo i obie osoby ukończyły w terminie 1 stopień studiów, co potwierdza skuteczność działania systemu.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Na podstawie Uchwały nr 128 Senatu UMK z dnia 24 września 2019 r. „UMK może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu, jeżeli posiada: 1) pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach albo 2) kategorię naukową A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy, albo dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowany jest ten kierunek.” Uchwała określa szczegółowe zasady potwierdzania efektów (załącznik nr 3.3). W przypadku kierunku kulturoznawstwo do tej pory żaden kandydat nie ubiegał się o potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Uczelniane przepisy dotyczące prac dyplomowych, egzaminów dyplomowych i trybu ukończenia studiów określone są w rozdziałach 14, 15 i 16 *Regulaminu studiów UMK*. (załącznik nr 3.2). Studenci mają również dostęp do informacji na temat dyplomowania za pośrednictwem strony internetowej Wydziału Humanistycznego (<https://www.human.umk.pl/procedura-ukonczenia-studiow>). W elektronicznym systemie Archiwum Prac Dyplomowych (APD), służącym do archiwizacji prac, znajduje się również niezbędna w procesie dyplomowania dokumentacja, szczegółowe instrukcje dla studentów i promotorów oraz informacje o stosowaniu Otwartego Systemu Antyplagiatowego.

Na kierunku kulturoznawstwo prace dyplomowe powstają na seminariach prowadzonych na studiach 1 stopnia w wymiarze 60 godzin przez pracowników co najmniej ze stopniem

doktora, a na studiach 2 stopnia w wymiarze 120 godzin przez pracowników co najmniej ze stopniem doktora habilitowanego. W uzasadnionych wypadkach, np. w razie choroby samodzielnego pracownika prowadzącego seminarium magisterskie, jego obowiązki powierza się doktorowi, który specjalizuje się w podobnych badaniach (są to sytuacje incydentalne). Gdy praca licencjacka lub magisterska powstaje pod opieką doktora, rolę recenzenta powierza się zawsze osobie ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego.

Studenci 1 i 2 stopnia wybierają seminaria zgodnie ze swymi zainteresowaniami, a obowiązujące aktualnie na UMK przepisy nie określają minimalnej liczby uczestników pozwalającej na uruchamianie seminarium. Takie rozwiązanie jest bardzo korzystne, znacząco zwiększa bowiem możliwość wyboru przez studentów interesującej ich problematyki badań i tematyki prac dyplomowych. Praca powstająca na seminarium, po zatwierdzeniu przez promotora i sprawdzeniu systemem antyplagiatowym, podlega dwustronnej ocenie – przez promotora i recenzenta. Recenzje widoczne są w systemie APD przed egzaminem dyplomowym. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, niezależnie od stopnia studiów, są dwie pozytywne recenzje i negatywny wynik testu antyplagiatowego. Egzamin dyplomowy ma charakter komisyjny, prócz promotora i recenzenta uczestniczy w nim jeszcze przewodniczący komisji. Egzamin składa się zawsze z trzech pytań, z których jedno zadaje recenzent, a dwa promotor. Ponieważ egzamin ma służyć weryfikacji wiedzy studenta pozyskanej w trakcie studiów, pytania z zasady nie mogą dotyczyć samej pracy dyplomowej, powinny natomiast odnosić się do treści ujętych w programie studiów.

Każdego roku na wydziale odbywa się konkurs na najlepszą pracę licencjacką i magisterską. Każda katedra ma prawo zgłosić 2 prace licencjackie i 2 prace magisterskie. Od 1 października 2019 r. nagrody przyznawane są w sześciu kategoriach: za najlepszą pracę magisterską i najlepszą pracę licencjacką w trzech dyscyplinach: literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz nauk o kulturze i religii. Przebieg konkursu reguluje Regulamin uchwalony na mocy zarządzenia Dziekana Wydziału Humanistycznego z dnia 1 października 2019 r. (załącznik nr 3.4). Prace studentów kulturoznawstwa w każdym konkursie zdobywają laury, łącznie z nagrodą główną (np. w 2017 r.).

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów

Elektroniczny system USOS umożliwia regularne monitorowanie liczebności grup poszczególnych roczników, ocen uzyskiwanych przez studentów oraz skali odsiewu. Na kulturoznawstwie, podobnie jak na innych kierunkach, odnotowuje się zmienną w poszczególnych latach różnicę pomiędzy liczbą kandydatów przyjętą na studia w wyniku rekrutacji a liczbą studentów podejmujących naukę z początkiem roku akademickiego. Na przykład, w roku akademickim 2018/2019 spośród 92 osób przyjętych na 1 rok studiów 1 stopnia na zajęcia w październiku zarejestrowało się 61 studentów. Na studiach 2 stopnia odpowiednio: 23 rekrutowanych, 15 zarejestrowanych na zajęciach. W bieżącym roku akademickim: na 1 stopniu spośród 77 przyjętych studia naukę podjęło 70 osób; na 2 stopniu odpowiednio: 31 rekrutowanych, 28 zarejestrowanych w USOS w październiku. Zjawisko to jest trudne do zinterpretowania, gdyż uczelnia nie ma możliwości badania motywacji osób, które po rekrutacji nie zgłaszają się na studia. Z pewnością jedną z przyczyn jest obowiązujący w Polsce system rekrutacji umożliwiający równoległe aplikowanie na różne kierunki i uczelnie. Innym kłopotliwym zjawiskiem jest nieuczęszczanie na zajęcia osób, które formalnie podjęły studia i dokonały rejestracji w systemie USOS. Zjawisko to dotyczy głównie studiów 1 stopnia, a szacunkowe obliczenia wskazują, że ok. 10-15% osób zapisanych na zajęcia w ogóle się na nich nie pojawia lub przychodzi tylko na 2-3 pierwsze spotkania. Wydaje się, że można wskazać dwie przyczyny tej tendencji. Po pierwsze, część

osób rekrutuje się na kierunek tylko w celu uzyskania praw wynikających ze statusu studenta. Zmiana tej sytuacji wymagałaby systemowej reformy kilku obszarów obowiązującego w Polsce prawa i nie jest możliwa w obrębie kompetencji i możliwości, jakimi dysponuje uniwersytet. Po drugie, studia na kierunku kulturoznawstwo są nierzadko podejmowane jako studia „zastępcze” i studenci traktują je jako czas „przejściowy” służący przygotowaniu do innych studiów, zwykle artystycznych (ostatnio odnotowano dwa takie przypadki). Dodatkowo (zwłaszcza w przypadku specjalności Kultura Dalekiego Wschodu) część osób rezygnuje ze studiów 1 stopnia w trakcie 1 roku ze względu na poważne trudności z przyswojeniem materiału przewidzianego w programie studiów (zwłaszcza języka chińskiego). Sytuacja ta wynika prawdopodobnie z tego, że obowiązujący w Polsce system edukacji publicznej nie zapewnia maturzystom takiego poziomu wiedzy i kompetencji, który jest niezbędny do dalszej nauki w trybie akademickim.

Osobnym zagadnieniem związanym z postępami studentów, są problemy z przygotowaniem prac dyplomowych pojawiające się na ostatnim etapie studiów. Od kilku lat obserwowana jest tendencja, zgodnie z którą znaczna liczba studentów po uzyskaniu wszystkich zaliczeń i zdaniu egzaminów nie kończy studiów w przewidzianym terminie z powodu niezłożenia pracy dyplomowej (część osób z tej grupy kończy studia z rocznym lub większym opóźnieniem). Prowadzony przez promotorów prac dyplomowych monitoring tej sytuacji wskazuje na to, że jednym z jej źródeł jest aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza w Polsce, która sprawia, że większość studentów (na studiach 2 stopnia jest to według naszych szacunków nawet ok. 80%) podejmuje pracę zarobkową niezwiązaną z kierunkiem studiów, co w wielu przypadkach znacznie utrudnia, a niekiedy wręcz uniemożliwia skuteczne prowadzenie prac badawczych oraz opracowywanie wyników badań niezbędne do przygotowania pracy dyplomowej.

Opisane powyżej czynniki wpływają na wykazaną w statystykach (załącznik 3.5) różnicę pomiędzy liczbą kandydatów przyjmowanych na 1 rok studiów, liczbą studentów (zwłaszcza na 1 stopniu) podejmujących studia oraz liczbą absolwentów, którzy uzyskali dyplom licencjata/magistra w przewidzianym terminie.

Działania, które przynajmniej częściowo pozwalają zneutralizować niekorzystne tendencje w postępach studentów, polegają przede wszystkim na rozszerzaniu form indywidualnej opieki dydaktyczno-naukowej w ramach przewidzianej w *Regulaminie studiów UMK* indywidualnej organizacji studiów (IOS) oraz wprowadzonego na kierunku kulturoznawstwa systemu tutoringu (por. p. 1.1. i 2.4. niniejszego raportu). Ponadto w aktualnym programie studiów 1 stopnia wprowadzony został również blok przedmiotów propedeutycznych („Warsztat badacza kultury”, „Twórcze pisanie o kulturze”, „Instytucje kultury i prawo autorskie”), które mają umożliwić studentom 1 roku uzupełnienie kompetencji niezbędnych do skutecznego uczenia się w trybie akademickim.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Zasady weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zawarte są w programach studiów i w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Informacje te są dostępne dla studentów przed rozpoczęciem semestru za pośrednictwem odpowiednich dokumentów zamieszczonych na stronie Wydziału Humanistycznego i w systemie USOS. Szczegółowe zasady są omawiane przez prowadzących zajęcia. W systemie USOS archiwizowane są protokoły egzaminów i zaliczeń. Zarządzenie Rektora UMK w sprawie organizacji roku akademickiego wyznacza ostateczne daty uzyskania zaliczeń i zdania egzaminów w semestrach zimowym i letnim.

Metody sprawdzania i oceny uzyskiwanych efektów dobierane są przez prowadzących w zależności od tematyki i formy poszczególnych zajęć. Zgodnie z par. 23 *Regulaminu studiów UMK* warunki uzyskania zaliczenia zajęć oraz kryteria oceniania określa prowadzący zajęcia w porozumieniu z koordynatorem przedmiotu i ogłasza na pierwszych zajęciach zgodnie z zasadami zaliczania zajęć określonymi w sylabusie przedmiotu.

Regulamin studiów UMK określa następujący system ocen: a) oceny pozytywne: bardzo dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny; b) ocena negatywna – niedostateczny. Ocenom przyporządkowuje się następujące wartości liczbowe: bardzo dobry –5, dobry plus –4,5, dobry –4, dostateczny plus –3,5, dostateczny –3, niedostateczny –2. W dyplomie ukończenia studiów wpisuje się wynik ukończenia studiów. Podstawą obliczenia wyniku ukończenia studiów są: 1) średnia arytmetyczna wszystkich pozytywnych ocen z egzaminów i zaliczeń objętych programem studiów lub indywidualnym planem studiów; 2) ocena pracy dyplomowej; 3) ocena z egzaminu dyplomowego. Wynik studiów stanowi suma: a) 0,6 średniej wszystkich pozytywnych ocen uzyskanych w cyklu studiów, b) 0,2 oceny pracy dyplomowej, c) 0,2 oceny egzaminu dyplomowego.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych

W weryfikacji postępów w zakresie kształcenia, a więc osiągniętych efektów uczenia się, na kierunku kulturoznawstwo 1 i 2 stopnia, wykorzystywane są dwie zasadnicze metody. Po pierwsze, bieżąca ocena postępów w uczeniu się, której dokonują nauczyciele akademicki, oceniając udział studentów w poszczególnych zajęciach (zwłaszcza w trakcie konwersacji, analizy materiałów, wykonywania ćwiczeń itp.) i udzielając im bezpośredniej informacji zwrotnej w postaci uwag, komentarzy, zaleceń itp. Po drugie, różne w zakresie formy, tematyki i metodyki prace etapowe oraz egzaminacyjne, w tym prace pisemne przybierające postać recenzji, rozprawki, eseju, felietonu, wywiadu, kolokwium, testu – z pytaniami zamkniętymi lub/i otwartymi, a także prace projektowe – indywidualne lub zbiorowe, przybierające formę prezentacji, referatu lub debaty oxfordzkiej czy badań terenowych. W zależności od charakteru zajęć – podawczego (wykład) lub aktywizacyjnego (konwersatoria, ćwiczenia, laboratoria), proponowane są odmienne modele pracy, kładące nacisk na inne typy osiągniętych efektów. Przedmioty podawcze, wykładowe, np. z zakresu historii teatru, filmu, czy sztuki, zwykle kończą się egzaminem ustnym lub pisemnym kładącym nacisk na weryfikację efektów z zakresu wiedzy, w mniejszym stopniu umiejętności (np. rozpoznawanie dzieł, prądów, trendów, zjawisk, twórców). Dlatego stosunkowo często proponuje się testy z pytaniami zamkniętymi i otwartymi, które najlepiej weryfikują osiągnięte efekty w zakresie wiedzy i dają szansę na równe traktowanie wszystkich egzaminowanych ze względu na wspólny dla nich zestaw zagadnień, lektur i możliwych do zdobycia punktów. Zajęcia o wymiarze praktycznym, jak warsztaty czy ćwiczenia, m.in. „Twórcze pisanie o kulturze” czy „Laboratorium z kultury współczesnej”, kładą nacisk w większym stopniu na kształtowanie określonych umiejętności, więc podstawą zaliczenia są prace pisemne lub prezentacje, które weryfikują nabyte w toku dydaktycznym kompetencje praktyczne. W ramach „Twórczego pisania o kulturze” proponuje się np. formy eseju lub wywiadu, mające sprawdzać kompetencje studenta w zakresie poprawności pisania, redagowania tekstów, umiejętności logicznego formułowania sądów, krytycznego i kreatywnego myślenia o kulturze, prowadzenia rozmowy. Z kolei w ramach „Laboratorium z kultury współczesnej”, które stanowi wprowadzenie do analizy zjawisk kultury najnowszej, studenci dokonują multimedialnych prezentacji wybranych form kultury, dokonując ich opisu i analizy, co służy także przygotowaniu do publicznych wystąpień (prelekcji, debat, sesji czy

konferencji).

Na zajęciach językowych (zwłaszcza z nauki j. chińskiego i japońskiego) stosuje się zróżnicowany zestaw metod oceniających poszczególne aspekty uczenia się języków obcych, w tym egzaminy ustne, testy sprawdzające znajomość leksyki, rozumienie wypowiedzi pisemnych i ustnych oraz zagadnień gramatycznych, prace pisemne, dyktanda itp.

Na 2 stopniu studiów stosuje się również formy pisemne, ustne oraz projektowe w zależności od typu zajęć, ale ze względu na zakładany progres studenta w zakresie kształcenia, jak też rozwój jego kompetencji badawczych, prace etapowe i egzaminacyjne mają charakter bardziej złożony. Często są skoncentrowane wokół wybranego naukowego zagadnienia, wymagają od studenta większej samodzielności w analizie danego zjawiska oraz kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów badawczych z uwzględnieniem aktualnego stanu badań. Nierzadko prace mają też charakter twórczy ze względu na zakładane dla studiów 2 stopnia efekty uczenia się, takie jak rozbudzanie postaw kulturotwórczych i zaangażowanych. Ich weryfikacji sprzyjają m.in. propozycje wykonania prostych prac audialnych: reportażowych, słuchowiskowych, instalacyjnych, np. w ramach zajęć z zakresu nowych mediów. Na 2 stopniu studiów w ramach zajęć specjalizacyjnych powstają prace sprawdzające nie tylko kompetencje badawcze, ale i zawodowe. Przykładowo, w ramach zajęć na specjalizacji folklorystycznej studenci muszą zrealizować projekt badawczy polegający na prowadzeniu obserwacji i wywiadów etnograficznych, a następnie analizie zgromadzonych danych, co przygotowuje do prowadzenia samodzielnych badań terenowych. Studenci specjalizacji „Animacja kultury” tworzą z kolei projekty artystyczne, miejskie gry, które uczą ich pracy zespołowej i przygotowują do realizacji własnych pomysłów animacyjnych. Na specjalizacji „Film i nowe media”, kształcącej m.in. kompetencje krytyka i dziennikarza filmowego, studenci w ramach przedmiotu „Film i telewizja w kulturze” przygotowują prezentację multimedialną i pisemny esej, przy czym tematy prezentacji i eseju (wybierane przez studenta i zatwierdzane przez wykładowcę) nie mogą się pokrywać.

Na obu stopniach studiów przygotowuje się także prace dyplomowe. W obu wypadkach są to prace pisemne, dotyczące zagadnień związanych z kulturowymi badaniami prowadzonymi w jednostce. Na 1 stopniu prace są prostsze, z reguły dotyczą analizy wybranego zjawiska kultury (np. spektaklu, filmu, dzieła literackiego, muzycznego, folkloru) lub serii zjawisk, a ich celem jest sprawdzenie wiedzy i umiejętności opisu zagadnienia z danego zakresu badań (np. teatrologicznych, filmoznawczych, literaturoznawczych, folklorystycznych). Na 2 stopniu prace są bardziej złożone, często wyrastają z samodzielnie przeprowadzonych badań – terenowych bądź archiwalnych (wywiady, ankiety, kwerendy biblioteczne) oraz wykorzystują zaawansowaną metodologię, którą student poznaje w ramach zajęć z „Metodologii badań kulturoznawczych”. Na przykład tematy prac magisterskich powstające pod opieką pracownika zajmującego się problematyką współczesnej popkultury i jej obiegów (kino, telewizja, Internet), przyjmują często postać *case studies* poświęconych wybranym tekstom (lub grupom tekstów) kultury oraz praktykom kulturowym wspólnot fanowskich. Ponieważ seminaRIA magisterskie trwają cztery semestry, zaś licencjackie jedynie dwa, na tych pierwszych jest większa możliwość weryfikacji efektów uczenia się. Seminarzyści prezentują więc wybrane przez siebie tematy, problemy (merytoryczne i metodologiczne) i szczegółowe zagadnienia, a podstawą oceny postępów w pracy jest ewaluacja adekwatności stosowanych metod badawczych do podejmowanych tematów i problemów, a także systematyczność działań.

Wszystkie prace dyplomowe zgodnie z *Regulaminem studiów UMK* podlegają elektronicznej archiwizacji w uczelnianym systemie Archiwum Prac Dyplomowych. Prace etapowe nie są archiwizowane w postaci elektronicznej; część z nich (zwłaszcza testy

egzaminacyjne) jest jednak przechowywana przez pracowników w wersji papierowej przez 3 lata. Zakładane cele dydaktyczne sprawiają jednak, iż prace pisemne w formie rozprawek czy esejów są często oddawane studentom, tak by mogli dokładnie przeanalizować popełnione błędy i wykorzystać zdobyte doświadczenia w kolejnych pracach. Ważne jest także, że na kulturoznawstwie znaczna część prac etapowych przybiera postać performatywną (np. działań dźwiękowych czy prezentacji lub debat), a tym samym nie prowadzi się ich archiwizacji, gdyż wymagałaby ona stosowania zaawansowanych środków technicznych (np. filmowanie). Przyjęte formy sprawdzania postępów pracy studentów służą przede wszystkim możliwości ingerowania w proces kształcenia, tak aby zmaksymalizować korzyści poznawcze i zwiększyć skuteczność osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Trafność doboru efektów uczenia się oraz metod sprawdzania i oceniania stopnia ich osiągnięcia weryfikuje się również poprzez monitoring losów absolwentów pokazujący stopień przydatności na rynku pracy osiągniętych efektów uczenia się oraz ewentualne luki kompetencyjne. Proces monitorowania losów absolwentów określa Zarządzenie Nr 205 Rektora UMK z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie procedury monitorowania losów absolwentów w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (wcześniej Zarządzeniu Nr 103 Rektora UMK z dnia 5 lipca 2016 r.) (załącznik nr 3.7.a). Na poziomie uczelni badaniami aktywności absolwentów zajmuje się Biuro Karier UMK. Losy absolwentów analizowane są także przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, która opracowuje rekomendacje dotyczące doskonalenia jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, wykorzystywane następnie we wprowadzanych zmianach (analizy te są publikowane na stronie internetowej Wydziału Humanistycznego: <https://www.human.umk.pl/wydzial/jakosc-ksztalcenia/wydzialowy-system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia/>)

Ponadto Katedra Kulturoznawstwa monitoruje losy absolwentów we własnym zakresie, stosując różne metody, np. analizując uczelniane ankiety losów absolwentów oraz wysyłając do swych wybranych absolwentów własną ankietę dotyczącą ich wyborów zawodowych (zob. załączniki nr 3.7.b i 3.7.c.). W wyniku monitoringu losów absolwentów kulturoznawstwa w latach 2015-2017 roku pozyskano informacje m.in. na temat wyboru specjalności, głównie animacji kultury, i efektów ukończenia studiów. Nadesłane wypowiedzi pozwoliły dostrzec wagę efektów uczenia się nastawionych na kształtowanie kompetencji miękkich, jak umiejętność pracy w grupie, kierowanie zespołem, a także planowanie efektywności pracy oraz stosowanie technik relaksacyjnych niezbędnych w trudnej pracy z ludźmi. Ponadto studia, zdaniem badanych, dostarczyły wiedzy ogólnokulturowej, w związku z tym absolwenci toruńskiego kulturoznawstwa dobrze poruszają się w różnych branżach związanych z kulturą i zajmują różne stanowiska, m.in. w dziale marketingu Muzeum Etnograficznego w Toruniu, w dziale obsługi klienta Teatru Baj Pomorski, w Galerii Wozownia, pełnią też funkcje koordynatora projektów filmowych i krytyków filmowych w Centrum Sztuki Współczesnej Znaki Czasu, rzeczniczki prasowej Urzędu Miasta w Chełmnie, współpracują z organizacjami pozarządowymi, organizują wydarzenia kulturalne, np. 9 Hills Festival w Chełmnie. Inni kontynuują studia artystyczne i zajmują się sztuką. Jeden z absolwentów został reżyserem i krytykiem teatralnym. Losy absolwentów monitorowane są również poprzez włączanie byłych studentów w działalność kulturalną i naukową Instytutu, np. w konferencji *Bajka ludowa w badaniach interdyscyplinarnych* (30-31 maja 2019 r.) udział wzięła absolwentka kulturoznawstwa, która nie jest związana z uczelnią; z kolei w organizację tegorocznej Nocy Kultury zaangażowany był inny absolwent, również niezwiązany aktualnie z uczelnią. Troje absolwentów kierunku, jak też studiów doktoranckich prowadzi w ramach zleceń lub zastępstwa zajęcia na kulturoznawstwie.

Różne sposoby monitorowania losów zawodowych absolwentów oraz systematyczne zapoznawanie się z ich opiniami na temat studiów wpływają na poprawę jakości kształcenia

w jednostce. Monitoring ten potwierdził znaczną skuteczność nauczania na toruńskim kulturoznawstwie. Głosy krytyczne, np. dotyczące ograniczonej oferty języków obcych bądź ich niskiego poziomu nauczania, brane są pod uwagę przy zmianach programowych. Przykładowo, aby podnieść poziom nauczania języków obcych, zwiększono ofertę wyboru grup językowych, a osoby, które chcą kontynuować naukę języka obcego innego niż angielski, otrzymują zgodę na uczestnictwo w zajęciach z innymi grupami studentów. Ponadto na wydziale zatrudniono filologa angielskiego specjalizującego się w dydaktyce uniwersyteckiej, w tym prowadzeniu zajęć dla kulturoznawców. Od tego roku akademickiego wprowadzono też na 2 stopniu specjalistyczny język angielski dla kulturoznawców, a na 1 stopniu jeden z „Fakultetów kulturoznawczych” jest prowadzony w języku angielskim.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Struktura i kompetencje kadry

Kadrę naukową prowadzącą zajęcia na kierunku kulturoznawstwo 1 i 2 stopnia tworzą przede wszystkim pracownicy Katedry Kulturoznawstwa, wchodzącej w skład Instytutu Nauk o Kulturze UMK (Wydział Humanistyczny UMK). Jest to łącznie 16 osób na pełnym etacie, w tym: 4 profesorów uczelni, 1 profesor dydaktyczny, 9 adiunktów (jedna osoba przebywa na urlopie, w związku z czym dokonano zatrudnienia na zastępstwo na rok akademicki 2019/2020), 1 asystent, 1 adiunkt dydaktyczny. Pracownicy jednostki posiadają dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne w dziedzinie nauk humanistycznych, w takich dyscyplinach i specjalnościach jak kulturoznawstwo, teatrologia, filozofia kultury, etnologia, literaturoznawstwo (polonistyka, anglistyka, sinologia). Dodatkowe wsparcie dydaktyczne zapewniają pracownicy drugiej jednostki wchodzącej w skład Instytutu Nauk o Kulturze – Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej (2 osoby), jak też znajdującego się na tym samym Wydziale Instytutu Literaturoznawstwa – poloniści, japońscy, filolodzy klasyczni (9 osób), oraz pracownicy Instytutu Filozofii z Wydziału Filozofii i Nauk Społecznych UMK (1 osoba). Zajęcia powierzane są również doktorantom (6 osób) – słuchaczom studiów doktoranckich i szkół doktorskich prowadzonych na UMK. Pragnąc zbliżyć studentów do rynku pracy, Katedra zatrudnia na pół etatu (na stanowisku adiunkta) pracownika Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu”, a także powierza w ramach zleceń zajęcia o charakterze warsztatowym przedstawicielom otoczenia gospodarczego – dziennikarzowi z redakcji telewizji TV Toruń (1), grafikowi (1), aktorowi Teatru im. Wilama Horzycy (1) oraz pracownikowi odpowiadającemu za promocję w Muzeum Etnograficznym w Toruniu (1). Umiędzynarodowieniu procesu dydaktycznego na kulturoznawstwie sprzyja zatrudnienie badacza z uznanego akademickiego ośrodka zagranicznego, którego osiągnięcia wpisują się w profil badawczy jednostki. W roku akademickim 2019/2020 na stanowisku profesora wizytującego został zatrudniony belgijski religioznawca – prof. dra Mathijas Lamberigts (Professor at the Faculty of Theology and Religious Studies, KU Leuven).

Uwarunkowania historyczne i instytucjonalne sprawiają, że do tej pory żaden z pracowników Instytutu Nauk o Kulturze nie uzyskał stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauk o kulturze i religii (dawniej kulturoznawstwa), gdyż większość, pracując wcześniej w Instytucie Literatury Polskiej, uzyskała stopień doktora habilitowanego w zakresie literaturoznawstwa. Obecnie jeden z pracowników ma uruchomioną procedurę habilitacyjną w dyscyplinie nauki o kulturze i religii, a kolejny czeka na odpowiedź w tej kwestii z Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów.

Podobnie sytuacja wygląda w przypadku prowadzących zajęcia doktorantów. W związku z tym, że jednostka nie prowadzi studiów doktoranckich w zakresie nauk o kulturze i religii, szczególnie zdolnych absolwentów kulturoznawstwa przyjmowano do tej pory na doktoranckie studia literaturoznawcze (obecnie do szkół doktorskich), gdzie przygotowywali bądź przygotowują prace doktorskie z pogranicza kulturoznawstwa i literaturoznawstwa. W ostatnich 5 latach pod kierunkiem pracowników jednostki powstało 5 tego typu doktoratów. Dwie osoby z doktoratem literaturoznawczym obecnie są zatrudnione w jednostce na zastępstwo, a trzecia współpracuje w ramach umowy zlecenia. Kolejnych 7 jest w trakcie realizacji studiów doktoranckich. W najbliższym roku jednostka zamierza wystąpić o nadanie uprawnień do doktoryzowania w zakresie dyscypliny nauki o kulturze i religii.

4.2. Obsada zajęć

Wszyscy pracownicy i doktoranci prowadzą zajęcia zgodnie ze swymi kwalifikacjami oraz kompetencjami, o czym świadczy ich dorobek naukowy (tabele przydziałów zajęć i charakterystyka dorobku naukowego pracowników dołączone do raportu; zob. część III załącznik nr 2.1.2). Jest on ściśle powiązany ze wskazanymi w p. 1.1. ścieżkami tematycznymi, dającymi się sprowadzić do badań z zakresu teatrologii, sztuk wizualnych, audialnych i audiowizualnych, folklorystyki i antropologii kulturowej oraz badań nad kulturami Dalekiego Wschodu. Wśród tematów również podejmowanych przez pracowników znajdują się kultura i literatura popularna oraz dziecięco-młodzieżowa. Wszyscy pracownicy oraz doktoranci prowadzą badania naukowe we wskazanych zakresach, a ich wyniki wykorzystują w trakcie zajęć, co gwarantuje ściśle powiązanie nauki i dydaktyki. Pracownicy swe indywidualne badania mogą wykorzystywać nie tylko w ramach zajęć kursowych, ale także autorskich zajęć fakultatywnych, jak też w trakcie wykładów ogólnouniwersyteckich, których oferta corocznie jest modyfikowana.

Kierując się dbałością o poziom dydaktyki, za istotne uznaje się również powierzanie prowadzenia głównych kierunkowych wykładów i konwersatoriów jedynie osobom ze znacznym doświadczeniem naukowo-badawczym i dydaktycznym, a zajęcia laboratoryjne czy ćwiczeniowe – osobom o mniejszych kompetencjach. Z tych samych powodów zajęcia seminaryjne powierza się na 1 stopniu osobom co najmniej ze stopniem doktora, a na 2 stopniu co najmniej ze stopniem doktora habilitowanego. Istotnym wyznacznikiem przydziału zajęć jest również potwierdzający kompetencje prowadzącego dorobek zawodowy. Dlatego zajęcia warsztatowe, przygotowujące do funkcjonowania na rynku pracy, powierza się uznanym i sprawdzonym pracownikom z danej branży (teatralnej, dziennikarskiej, graficznej, muzealnej), a zajęcia językowe – pracownikom z wykształceniem filologicznym.

Równie ważne w zakresie właściwej jakości kształcenia jest równomierne obciążenie godzinowe pracowników. W jednostce przyjęto zasadę, że limit godzin pracowniczych nie przekracza 40% obowiązującego na uczelni pensum, tj. 210 godz. (180 godz. dla profesorów belwederskich). Większość pracowników prowadzi więc na kierunku zróżnicowane co do stopnia trudności zajęcia na poziomie 270h-300h. Na obciążenie ponadwymiarowe pracownik musi wyrazić zgodę.

4. 3. Łączenie działalności naukowej i dydaktycznej oraz włączanie studentów w działalność naukową

Wszyscy pracownicy Katedry Kulturoznawstwa są aktywnymi naukowcami. Na ich dorobek w latach 2014-2019 składa się 12 monografii autorskich wydawanych w Wydawnictwie Naukowym UMK oraz w innych wydawnictwach krajowych i zagranicznych (np. Carnegie Mellon University: ETC Press, McFarland, Galeria Miejska Arsenał), ponadto liczne rozdziały w wieloautorskich monografiach publikowanych przez renomowane wydawnictwa w Polsce i za granicą, a także artykuły naukowe w czasopismach, których profil zgodny jest z prowadzonymi w jednostce badaniami i zajęciami dydaktycznymi (szczegółowy wykaz publikacji w załączniku nr 4.3.a). Wśród czasopism, w których publikują pracownicy kulturoznawstwa, znajdują się m.in. „Pamiętnik Teatralny”, „Teatr Lalek”, „Kultura Współczesna”, „Przegląd Kulturoznawczy”, „Studia Kulturoznawcze”, „Literatura i Kultura Popularna”, „Kultura Popularna”, „Literatura Ludowa”, „Lud”, „Łódzkie Studia Etnograficzne”, „Litteraria Copernicana”, „Teksty Drugie”, „Tekstualia”. Wiele z monograficznych numerów wymienionych czasopism powstało w oparciu o koncepcję zaproponowaną i zrealizowaną przez pracowników Katedry Kulturoznawstwa, np. „Litteraria Copernicana” 2014, nr 2 – *Japonia*; 2017, nr 3 – *Dziecko i dzieciństwo w kulturze polskiej*;

2018, nr 2 – *Reżyserzy Kontaktu*; „Literatura Ludowa” 2017 nr 4/5 – *Demony i demoniczność*, zaś 2016 nr 3 – *Folklor, technologie, ideologie*; „Kultura Współczesna” 2018, nr 3 – *Niepełnosprawność i technologia*. Pracownicy biorą również czynny udział w polskich i zagranicznych projektach badawczych, konferencjach naukowych, a także wygłaszają wykłady w polskich i zagranicznych ośrodkach akademickich. Aplikują również o granty uczelniane i zewnętrzne; są również cenionymi w Polsce ekspertami, o czym świadczy udział w pracach różnego typu komisji i jury konkursowych (np. jury Nagrody Teatralnej UMK, Nagrody im. Oskara Kolberga, Nagrody Literackiej im. Samuela Lindego, Nagrody Literackiej im. Jerzego Żuławskiego), zasiadanie w gremiach ministerialnych i członkostwo w towarzystwach naukowych (Rada Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, Polska Komisja Akredytacyjna, Komitet Badań o Kulturze PAN, Towarzystwo Kulturoznawcze, Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Rada Muzeum Etnograficznego w Toruniu, komisje eksperckie programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: „Teatr Polska”, „Lato w teatrze”) oraz praca w radach naukowych i w redakcjach czasopism (m.in. redakcje czasopism „Teatr Lalek”, „Literatura Ludowa”, „Lud”, „Łódzkie Studia Etnograficzne”; rady naukowe czasopism „Quaestiones Oralitatis”, „Filoteknos”, „Czy/tam/tam/tu. Literatura dziecięca i jej konteksty”, „DLK. Dzieciństwo, Literatura i Kultura”). Warto podkreślić, że dwaj pracownicy Katedry (dr hab. Piotr Grochowski, prof. UMK i dr Adrian Mianecki) stworzyli i redagują liczącą się w środowisku naukowym serię wydawniczą „Paralele. Folklor – Kultura – Literatura”, w ramach której od 2008 roku powstało 18 monografii z zakresu folklorystyki, nowych mediów, kultury i literatury popularnej oraz dziecięco-młodzieżowej, jak też kultury Dalekiego Wschodu. Z inicjatywy jednej z pracownic (dr hab. Violetta Wróblewska, prof. UMK) powstało też w roku 2010 wydziałowe, recenzowane studencko-doktoranckie czasopismo kulturoznawczo-filologiczne „Tekstura”, w którym publikują również studenci kulturoznawstwa.

Warto dodać, że pracownicy Katedry Kulturoznawstwa prowadzą również prace naukowe w wydziałowych centrach i zespołach badawczych. W chwili obecnej jest to Centrum Języka i Kultury Chińskiej; w marcu 2020 zostaną powołane dwa kolejne zespoły związane z badaniami folklorystycznymi i teatrologicznymi.

Istotne znaczenie ma fakt systematycznego podnoszenia kompetencji dydaktycznych poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju kursach i szkoleniach. Czworo pracowników posiada uczelniane uprawnienia do prowadzenia e-learningu, gdyż ukończyło w tym zakresie stosowne, certyfikowane kursy organizowane przez UMK. Troje z nich prowadzi bądź prowadziło (jedna osoba przebywa na urlopie) kursy wspomagane platformą Moodle z zakresu wiedzy o teatrze, folklorze, nowych mediach i metod badań naukowych. Ponadto wielu pracowników wykorzystuje platformę Moodle jako narzędzie do zamieszczania materiałów pomocniczych. Czworo pracowników Katedry prowadzi zajęcia w języku angielskim, z czego trzy typy zajęć mają (lub miały) charakter ogólnouniwersytecki i adresowane są do studentów programu Erasmus+, przy czym studenci kulturoznawstwa mogą korzystać z tych zajęć na zasadzie fakultatywnej. Jedna osoba prowadzi zajęcia fakultatywne w języku angielskim adresowane wyłącznie do studentów kulturoznawstwa 1 stopnia. Od kolejnego roku akademickiego, w związku ze zmianą programu studiów wprowadzoną w roku akademickim 2019/2020, na 2 stopniu w ofercie dydaktycznej znalazły się obowiązkowe anglojęzyczne zajęcia specjalistyczne dla kulturoznawców, które również poprowadzi pracownik Katedry z przygotowaniem filologicznym w zakresie języka angielskiego. Na specjalności Kultura Dalekiego Wschodu oferuje się także zajęcia w języku japońskim i chińskim, które prowadzą albo osoby o odpowiednim przygotowaniu filologicznym, zatrudnione w jednostce albo z nią współpracujące.

O ścisłym powiązaniu badań naukowych z dydaktyką świadczy włączanie studentów w prace badawcze oraz zachęcanie ich do podejmowania własnych badań, czego efektem są liczne osiągnięcia naszych podopiecznych (zob. zał. nr 4.3.b). Wśród nich wymienić można nagrody za prace magisterskie i licencjackie przyznawane na poziomie wydziałowym i ogólnopolskim, publikacje studentów w czasopismach wydziałowych („Tekstura”, „Litteraria Copernicana”) oraz ogólnopolskich, takich jak „Literatura i Kultura Popularna”, „Kultura Popularna”, „Rocznik Wsi Mazowieckiej”, jak też w monografiach zbiorowych. Ponadto studenci organizują konferencje naukowe o zasięgu ogólnopolskim oraz biorą aktywny udział w konferencjach organizowanych przez inne ośrodki. W ciągu ostatnich 5 lat studenci pod opieką pracowników Katedry opublikowali łącznie 14 tekstów naukowych, wiele internetowych recenzji spektakli, wygłosili 25 referatów na konferencjach naukowych, zorganizowali 5 konferencji ogólnopolskich adresowanych do studentów i doktorantów, a także pozyskali i zrealizowali 6 grantów w ramach programu Mikrowsparcie, prowadzonego przez Toruńską Agendę Kulturalną. W ramach specjalizacji folklorystycznej na 2 stopniu studiów studenci włączani są również w projekty badawcze prowadzone aktualnie przez wykładowców i wyjeżdżają z nimi na etnograficzne badania terenowe (aktualnie projekt „Wierzenia i obrzędy współczesnych polskich rodzimowierców”). Opisane efekty uzyskiwane są w ramach zajęć kładących nacisk na rozwój kompetencji społecznych i umiejętności praktycznych, w tym badawczych, takich jak seminaria dyplomowe i magisterskie czy zajęcia specjalizacyjne na 2 stopniu studiów.

Wśród osiągnięć dydaktycznych, sprzyjających podnoszeniu jakości procesu kształcenia, można wymienić także stworzone przez pracowników jednostki materiały dydaktyczne z zakresu wiedzy o teatrze i animacji kultury: dr Marzenna Wiśniewska – *Teatralne działania bez barier* (Toruń 2014), *Teatr równych szans* (2016); *Na tropie Muz* (Toruń 2016), z zakresu wiedzy o filmie i mediach – w ramach dwóch edycji projektu Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Filmoteka Szkolna”, dr Sylwia Kołos opracowała trzy broszury traktowane jako pomoce dydaktyczne: *Poezja i proza kina*, *Pierwsza miłość* oraz *Człowiek i sztuka*. Pracownicy Katedry przygotowali też materiały dydaktyczne z zakresu kultury ludowej i folkloru, w tym opracowany przez dr. hab. Piotra Grochowskiego, prof. UMK, otwarty kurs *Kultura ludowa: wierzenia – obrzędy – sztuka* dostępny na platformie Moodle dla wszystkich studentów UMK i gości z zewnątrz. Za pomoc dydaktyczną można uznać również *Słownik polskiej bajki ludowej* (otwarta wersja online: bajka.umk.pl i wersja papierowa, Toruń 2018; redakcja obu – dr hab. Violetta Wróblewska, prof. UMK), do której sięgają studenci piszący prace seminaryjne z tematyki dotyczącej kultury ludowej. Dr hab. Violetta Wróblewska, prof. UMK jest również autorką poświęconego kulturze popularnej rozdziału podręcznika akademickiego *Spółczesność i polityka* (t. 1, Warszawa 2018) adresowanego do studentów nauk społecznych i humanistycznych.

Istotną częścią działalności pracowników Katedry Kulturoznawstwa jest popularyzacja nauki. Wszyscy pracownicy mają na swym koncie wykłady w innych ośrodkach akademickich w Polsce, jak też w bibliotekach, towarzystwach, muzeach i szkołach, m.in. w Warszawie, Poznaniu, Gdańsku, Wejherowie, Bydgoszczy. Ponadto co roku przygotowują (wraz ze studentami) różnego rodzaju imprezy naukowe i kulturalne w ramach organizowanego na Wydziale Festiwalu Nauki i Sztuki (warsztaty, pokazy, prelekcje, gry miejskie). Wydziałowym koordynatorem festiwalu jest pracująca w Katedrze – dr Sylwia Kołos. Innym przedsięwzięciem o charakterze edukacyjnym, przygotowanym i zrealizowanym przez toruńskich teatrologów, jest projekt „Wyzwanie: teatr!” (Teatr im. Wilama Horzycy, kwiecień-grudzień 2017, realizowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu „Edukacja kulturalna”). Nowością

animacyjno-dydaktyczną, wprowadzoną w roku akademickim 2019/2020, jest „Noc kultury”, przygotowana przez pracowników katedry i studentów specjalizacji „Animacja kultury”, przy wsparciu studentów specjalizacji folklorystycznej oraz specjalizacji „Film i nowe media” oraz trzech działających w jednostce studenckich kół naukowych. W czasie imprezy, która cieszyła się znacznym zainteresowaniem mieszkańców Torunia, zaprezentowano wykłady popularnonaukowe (pracownicy jednostki), gry miejskie, pokazy filmowo-muzyczne oraz rekonstrukcje ludowych praktyk obrzędowych, tym samym wykorzystując treści programowe realizowane w programie studiów. Wszystkie formy popularyzacji wiedzy zdobytej w trakcie studiów studenci opracowali pod opieką osób odpowiedzialnych za daną specjalizację.

4. 4. Polityka kadrowa

Z perspektywy dotychczasowych doświadczeń zasoby kadrowe kierunku należy uznać za wystarczające, biorąc pod uwagę włączanie w proces dydaktyczny osób z innych jednostek i powierzanie zajęć specjalistom z otoczenia gospodarczego. Ze względu na dwie specjalności na studiach 1 stopnia i rozważane wyodrębnienie jednej z nich jako osobnego kierunku konieczne wydaje się jednak zatrudnienie kolejnych osób specjalizujących się w badaniach z zakresu kulturoznawstwa. W bieżącym roku akademickim w semestrze letnim planowany jest jeden konkurs na stanowisko adiunkta adresowany do przedstawicieli nauk o kulturze i religii, w kolejnym – do kandydatów o dorobku z zakresu kultury Azji. Należy wziąć pod uwagę fakt, że Katedra Kulturoznawstwa istnieje od 2011 roku, a Instytut Nauk o Kulturze od roku 2019, a więc są to stosunkowo młode jednostki, z których pierwsza wyłoniła się z Instytutu Literatury Polskiej i w związku z tym jej kadra była początkowo w dużej mierze sprofilowana filologicznie. Dopiero od kilku lat prowadzona jest konsekwentna polityka kadrowa, której celem jest pozyskanie kadry o kompetencjach z zakresu nauk o kulturze i religii oraz rezygnacja ze współpracy z osobami, które nie wywiązują się w sposób właściwy ze swych obowiązków naukowo-dydaktycznych (na tej podstawie nie przedłużono umowy jednej z pracownic i w to miejsce zatrudniono osobę o kompetencjach kulturoznawczych z innego ośrodka akademickiego). Do tej pory trzykrotnie ogłaszane były konkursy na nowe stanowiska adiunktów (2 razy) oraz asystenta (raz), w efekcie czego jednostka pozyskała jedną pracownicę wykształconą na Uniwersytecie Jagiellońskim, specjalizującą się w badaniach nad mediami, a dwie pracownice z ośrodka poznańskiego, zajmujące się sztukami wizualnymi i teatrem. Wszystkie konkursy mają charakter otwarty, a informacje o ich ogłoszeniu dostępne są publicznie. Wymogi konkursowe określone są w sposób precyzyjny, z uwzględnieniem potrzeb dydaktycznych jednostki, a jednocześnie w taki sposób, by nie dyskryminować żadnej z grup zainteresowanych. O otwartości konkursów świadczy fakt, że na każdy z ostatnich dwóch konkursów wpłynęło ponad 15 zgłoszeń z różnych ośrodków w Polsce. Wszystkie kandydatury podlegały rzetelnej ocenie dokonywanej przez komisję powołaną przez dziekana, w której skład wchodził dziekan oraz wszyscy samodzielni pracownicy naukowci zatrudnieni w jednostce. W ocenie aplikacji na pierwszym etapie były brane pod uwagę wymogi formalne, a na drugim etapie kwestie merytoryczne. Na podstawie dyskusji komisja ustalała ranking kandydatów, oceniając ich dorobek krajowy i zagraniczny, udział w grantach, znajomość języków obcych, doświadczenie dydaktyczne. W wypadku rezygnacji wytypowanego kandydata, do jakiej doszło w ostatnim konkursie, komisja wnioskowała o zatrudnienie kandydata z drugiego miejsca na liście.

Skuteczną politykę kadrową w Instytucie Nauk o Kulturze do tej pory utrudniała oszczędnościowa strategia zatrudnienia prowadzona przez władze UMK, zgodnie z którą preferowano zatrudnianie młodych pracowników po doktoracie na stanowiskach asystentów. W związku z niskim wynagrodzeniem na tym stanowisku, taka zasada znacząco ograniczała

możliwości zatrudnienia w jednostce zdolnych badaczy spoza Torunia posiadających dyplomy z zakresu nauk o kulturze i religii. Przykładem negatywnych konsekwencji takiej polityki, jest sytuacja z ostatniego konkursu, w którym osoba wygrywająca konkurs zrezygnowała z podjęcia pracy, po zapoznaniu się z warunkami zatrudnienia. Według zapewnień władz dziekańskich w najbliższym konkursie zasada ta ma ulec zmianie; jednocześnie procedura konkursowa została precyzyjniej określona w Zarządzeniu Dziekana Wydziału Humanistycznego nr 2/2020 z dnia 12 lutego 2020 roku (załącznik nr 4.4.a), co powinno sprawić, że na stanowiskach naukowo-dydaktycznych będą zatrudniani najlepsi kandydaci.

Kadra w jednostce podlega systematycznej ocenie, zarówno przez studentów, jak i pracowników. W pierwszym wypadku studenci dokonują ocen za pomocą elektronicznych ankiet, które po zakończeniu procesu ankietyzacji są widoczne dla każdego pracownika w systemie USOS. Ankietyzacja dotyczy wszystkich osób prowadzących zajęcia na kierunku, także doktorantów, pracowników innych jednostek oraz osób spoza UMK. Ankiety są analizowane przez kierownika jednostki, będącego jednocześnie koordynatorem kierunku, a ich wyniki są omawiane na corocznym zebraniu z pracownikami, zaś w formie pisemnej przekazane władzom dziekańskim. Negatywne opinie na temat pracowników zawarte w ankietach są omawiane z poszczególnymi nauczycielami. Oceny te bierze się również pod uwagę w przydziale zajęć na kolejny rok akademicki. Jeśli uzasadnione oceny negatywne dotyczą osób spoza jednostki, katedra rezygnuje ze współpracy z tymi wykładowcami. Studenci z kolei uzyskują informację zwrotną na ten temat na corocznym wydziałowym zebraniu z prodziekanem do spraw jakości kształcenia, jak też na corocznym zebraniu studentów kulturoznawstwa z koordynatorem kierunku i prodziekanem do spraw studenckich.

Jednocześnie wszystkie osoby prowadzące zajęcia podlegają hospitacji co najmniej raz na dwa lata, a w wypadku doktorantów i nowo zatrudnionych pracowników – corocznie (załącznik nr 4.4.b). Plan hospitacji ustalany jest na dany rok akademicki przez koordynatora kierunku i zatwierdzany przez prodziekana d.s. jakości kształcenia. Wyniki hospitacji są przedstawiane w formie znormalizowanego na całej uczelni arkusza. Osoba hospitowana zapoznaje się z arkuszem oceny i na piśmie odnosi się do uwag hospitującego zawartych w arkuszu. Podpisany przez obie strony arkusz znajduje się w dokumentacji wydziału. W ostatnich trzech latach byli hospitowani wszyscy pracownicy i doktoranci prowadzący zajęcia w jednostce, jak też osoby pracujące na umowy zlecenie.

W celu podniesienia jakości kształcenia na kierunku od trzech lat prowadzone są na kulturoznawstwie tzw. hospitacje koleżeńskie w formie zajęć otwartych. Polegają one na dobrowolnym uczestnictwie wszystkich chętnych pracowników jednostki w roli obserwatorów w zajęciach zgłoszonych przez osobę zainteresowaną tego typu oceną. Zazwyczaj są to ostatnie zajęcia w semestrze, na których studenci przedstawiają swe projekty bądź prace będące podstawą zaliczenia przedmiotu. Przykładowo, w tym roku zajęcia „Film współczesny” zakończyły się debatą oxfordzką, dotyczącą problematyki społecznej w filmach Patryka Vegi, w której jako obserwatorzy prócz prowadzącego uczestniczyli inni pracownicy Katedry. Hospitujący pracownicy byli jednocześnie jurorami debaty. Całość sprzyjała nie tylko podniesieniu rangi formy zaliczenia, ale i przekładała się na bezpośrednią weryfikację efektów uczenia się, jak też sprzyjała dyskusji nad formami pracy dydaktycznej, którą prowadzili potem pracownicy jednostki.

Oprócz ankietyzacji i hospitacji na wydziale funkcjonuje również ocena okresowa pracownika. Raz na cztery lata etatowi pracownicy podlegają ocenie okresowej, zgodnie z zasadami przyjętymi na uczelni, a wynikającymi z ustawy o szkolnictwie wyższym. Oceną na podstawie przedłożonych przez kandydata dokumentów zajmuje się funkcjonująca na

wydziale komisja oceniająca. Z jej pisemną oceną zapoznaje się oceniana osoba, co potwierdza swym podpisem na formularzu oceny. Pozytywna ocena skutkuje przedłużeniem umowy, jeśli jej termin upływał, zaś negatywna oceną negatywną lub rozwiązaniem umowy. W wypadku osób prowadzących zajęcia na kulturoznawstwie sytuacja taka zdarzyła się dwukrotnie w ostatnich trzech latach. W pierwszym wypadku pracownik nie wywiązywał się należycie ze swych obowiązków dydaktycznych, co skutkowało naganą, a w drugim nie doszło do przedłużenia umowy ze względu na nieznaczny dorobek naukowy pracownika. Z różnych powodów w obu wypadkach umowy zostały rozwiązane.

Wszelkie sytuacje konfliktowe między pracownikami, rozstrzyga na poziomie wydziału dziekan, a w sytuacjach naruszenia prawa – funkcjonująca na poziomie uczelni Komisja Dyscyplinarna. Kwestię mobbingu reguluje natomiast odrębne Zarządzenie nr 13 Rektora UMK z 11 lutego 2016 r. w sprawie wewnętrznej polityki antymobbingowej w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

4. 5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

W celu motywowania pracowników wypracowano również system nagród i awansów. Na wydziale obowiązuje ogólnouczelniany system nagród przyznawanych za działalność naukową – indywidualną lub zbiorową, organizacyjną i dydaktyczną. Wnioski o nagrody składają kierownicy jednostek, a ich weryfikacją i oceną zajmuje się komisja oceniająca. W podobny sposób działa system przyznawania medali i odznaczeń państwowych. W ostatnich latach nagrody bądź wyróżnienia otrzymało 5 pracowników Katedry, w tym 2 osoby dwukrotnie, zaś odznaczenia państwowe 2 osoby. Na wydziale obowiązuje też dodatkowy system motywacyjny. Osobom szczególnie zaangażowanym w działalność naukową, dydaktyczną czy organizacyjną dziekan przyznaje jednorazowe dodatki motywacyjne. W zeszłym roku w Katedrze Kulturoznawstwa tego typu finansowe nagrody otrzymało 5 osób. Ponadto od 2 lat na podstawie listy rankingowej punktacji za publikacje naukowe dziekan corocznie przyznaje po 5 tysięcy złotych jednostce na każdego pracownika, którego dorobek znalazł się w pierwszej dziesiątce publikacji wydziałowych. Do tej pory w tym rankingu co roku znajdowały się trzy osoby prowadzące zajęcia na kulturoznawstwie (za każdym razem były to inne osoby). Pieniądze, zgodnie z polityką prowadzoną w Instytucie, wcześniej w Katedrze, chociaż znajdują się na koncie Instytutu, pozostają do dyspozycji osoby nagrodzonej, która może je wykorzystać do realizacji indywidualnych potrzeb naukowych (np. wyjazdy naukowe, kwerendy, zakup materiałów naukowych itp.). Do roku 2019 funkcjonował na wydziale także fundusz dla młodych badaczy, z którego chętnie korzystali – w drodze konkursowej – doktoranci i pracownicy do 35 roku życia. W związku z nową polityką finansową uczelni obecnie na wydziale nie przewidziano odrębnej puli środków na tego typu fundusz, co może osłabić aktywność naukową młodych pracowników, zwłaszcza doktorantów, ponieważ oddzielny fundusz na ich działania posiadają jedynie nowo powstałe szkoły doktorskie. Pewnym rozwiązaniem w tym zakresie może być zainicjowany ostatnio w ramach programu Inicjatywa Doskonałości Uczelnia Badawcza cykliczny konkurs Debiuty, kierowany głównie do młodych badaczy (jednak nie obejmujący doktorantów) i służący finansowaniu badań wstępnych, rozpoznawczych, pilotażowych oraz kwerend, staży naukowych i wyjazdów badawczych.

Istotne znaczenie we wspieraniu rozwoju kadry naukowej ma uruchomiony na Wydziale Humanistycznym system finansowania tłumaczeń publikacji w wysokopunktowanych czasopiśmie naukowych oraz rozdziałów w książkach publikowanych w wydawnictwach z tzw. drugiego poziomu listy MNiSW, a także tłumaczeń

angielskojęzycznych części wniosków grantowych. System ten znacząco ułatwia badaczom zaistnienie w międzynarodowym obiegu naukowym, motywuje do publikowania w zagranicznych czasopiśmie i wydawnictwach, a tym samym pośrednio wpływa również pozytywnie na umiędzynarodowienie w zakresie kształcenia.

Do niedawna na Wydziale Humanistycznym funkcjonował przejrzysty system awansowy. Co roku na organizowany był otwarty konkurs na stanowisko profesora nadzwyczajnego, do którego mogli stawiać wszyscy pracownicy posiadający habilitację i spełniający kryteria określone przez regulamin. W efekcie w latach 2017-2018 co roku jedna z osób pracujących w Katedrze uzyskiwała stanowisko profesora nadzwyczajnego. Jednak w związku z reformą szkolnictwa wyższego władze uczelni odeszły od tej czytelnej zasady i chcąc zwiększyć zarobki pracowników z habilitacją, a zatrudnionych na stanowisku adiunkta, automatycznie awansowały wszystkich tego typu pracowników na stanowisko profesora uczelni. W ten sposób niezależnie od dorobku naukowego wszyscy pracownicy zostali zrównani pod względem stanowiska i pensji, co nie wydaje się dobrym rozwiązaniem. W Katedrze była tylko jedna tego typu osoba, która ze względu na znaczne osiągnięcia naukowe i organizacyjne i tak uzyskałaby stanowisko profesora uczelni w drodze konkursu, ale na wydziale nie wydaje się to sprawą tak oczywistą.

Uczelnia, wydział i władze jednostki dbają o rozwój kadry, zapewniając możliwość udziału w różnego typu szkoleniach i kursach, służących poprawie jakości pracy dydaktycznej, jak też zwiększeniu aktywności naukowej. Uczelnia zapewnia szkolenia m.in. w zakresie e-learningu (skończyły 4 osoby), pracy z młodzieżą z problemami psychicznymi, kursy języka migowego (ukończyła 1 osoba), szkolenia w zakresie pozyskiwania grantów, mobilności pracowników, a także kursy językowe (np. angielski akademicki), z których pracownicy chętnie korzystają. Finansuje się również udział w warsztatach czy szkoleniach zewnętrznych wskazanych przez danego pracownika. Uczelnia zapewnia także urlopy naukowe, dzięki czemu pracownicy mogą realizować swe projekty. Obecnie na urlopie habilitacyjnym przebywa jedna z pracownic, a druga otrzyma go w 1 semestrze nadchodzącego roku akademickiego.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5. 1. Baza dydaktyczna i naukowa służąca realizacji zajęć oraz działalności naukowej

Zajęcia na kierunku kulturoznawstwo odbywają się w dwóch budynkach Wydziału Humanistycznego, czyli Collegium Maius na Starym Mieście (ul. Fosa Staromiejska 3), w którym realizowana jest znacząca część zajęć dydaktycznych i zlokalizowana jest większość gabinetów pracowników Instytutu Nauk o Kulturze, oraz Collegium Humanisticum na osiedlu Bielany (ul. Bojarskiego 1), w którym odbywają się niektóre zajęcia na specjalności Kultura Dalekiego Wschodu. W Collegium Maius baza dydaktyczna składa się z 24 sal dydaktycznych, wyposażonych w sprzęt multimedialny (szczegóły w części III w załączniku nr 2.1.6). Łączna powierzchnia sal dydaktycznych w budynku wynosi ponad 1040 m², zaś ich pojemność wynosi od 12 do 96 studentów (szczegółowe dane w załączniku), zapewniając razem 713 miejsc dla studentów. W Collegium Maius znajdują się również dwie sale komputerowe. Dodatkowo w procesie dydaktycznym wykorzystywane są sale seminaryjne przypisane do poszczególnych gabinetów pracowników, a także jako dodatkowe – dla działalności kół naukowych i dodatkowej aktywności studentów – dwie sale znajdujące się w przyziemiu budynku. Budynek wyposażony jest w windę dla osób niepełnosprawnych, która umożliwia dostęp do większości sal dydaktycznych i pokoi wykładowców. Jednakże w związku z tym, że Collegium Maius jest pierwszym i najstarszym budynkiem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, objętym nadzorem konserwatora zabytków, nie było możliwe wybudowanie takiej windy, która dociera na najwyższą kondygnację budynku (sale dydaktyczne 400, 404a, 405, 406, 408a). Dlatego zajęcia są planowane w taki sposób, by spełnić potrzeby osób z niepełnosprawnościami i zapewnić możliwość pełnego uczestnictwa wszystkich studentów (szczegóły w p. 5.4.). Możliwe jest również – np. na potrzeby konferencji studenckiej czy indywidualnej pracy studentów – korzystanie z innych pomieszczeń Collegium Maius, w tym biblioteki wydziałowej (opisanej osobno) oraz reprezentacyjnej Sali im. L. Kolankowskiego.

W budynku mieści się także odpowiednia infrastruktura służąca studentom, w tym m.in. popularny bar z posiłkami zimnymi i ciepłymi, pomieszczenia służące rozwojowi aktywności studenckiej, czytelnia, urządzenie kserograficzne i in. W budynku zlokalizowana jest także księgarnia naukowa. Sukcesywnie powiększane i modernizowane są w Collegium Maius również miejsca do wypoczynku czy oczekiwania na zajęcia. W sezonie wiosennym i wczesnojesiennym na trawniku przed budynkiem rozstawiane są leżaki, pozwalające studentom na odpoczynek. Do budynku przylega również ogrodzone, zamykane i monitorowane pomieszczenie do przechowywania rowerów. Budynek jest monitorowany i zabezpieczony zgodnie z regułami obowiązującymi na uczelni.

Lokalizacji budynku, w którym odbywa się większa część zajęć, jest również ważna. Znajduje się on bowiem w historycznym centrum miasta i sąsiaduje z rozlicznymi instytucjami kultury, takimi jak Centrum Sztuki Współczesnej, Teatr im. Wilama Horzycy, Muzeum Etnograficzne czy Muzeum Okręgowe w Toruniu oraz Centrum Kulturalno-Kongresowe Jordanki i wiele innych. Ze wszystkimi tymi instytucjami wydział w ścisły sposób współpracuje, co ma duże znaczenie w przypadku zajęć dydaktycznych prowadzonych na kierunku kulturoznawstwo.

Z kolei w Collegium Humanisticum na potrzeby zajęć wyodrębniono 21 pomieszczeń dydaktycznych, wyposażonych w nowoczesny sprzęt (w większości rzutniki i ekrany ściennie, w mniejszych sala wielkoformatowe ekrany telewizyjne). Łączna powierzchnia dydaktyczna w tym budynku wynosi: 1189,40 m², zaś ich pojemność wynosi od 16 do 59 studentów, zapewniając równocześnie 593 miejsca dla studentów. Wśród tych sal znajdują się 4 sale

komputerowe. Dodatkowo jedno pomieszczenie przeznaczone jest na bibliotekę specjalistyczną i archiwum. Ponadto Wydział Humanistyczny korzysta z innych sal wspólnych znajdujących się w Collegium Humanisticum, w tym m.in. dużej sali audytoryjnej, sali dawnej Rady Wydziału i in. Budynek Collegium Humanisticum jest nowoczesnym obiektem dydaktycznym, wybudowanym od podstaw na potrzeby Uniwersytetu, wyposażony jest w windy i inne udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami (szczegóły w punkcie 4 poniżej). W tym budynku znajduje się również odpowiednie zaplecze studenckie, m.in. bar serwujący posiłki zimne i ciepłe, punkt kserograficzny, miejsca wypoczynku itp.

Prowadzenie dydaktyki w dwóch znacznie oddalonych od siebie budynkach sprawia pewne trudności, które na ogół daje się jednak skutecznie pokonywać dzięki planowaniu zajęć w odpowiednich modułach oraz dobremu skomunikowaniu obiektów. Oba budynki znajdują się w bliskiej odległości od przystanków komunikacji miejskiej. Ponadto w ostatnich latach w Toruniu powstała nowa linia tramwajowa łącząca starówkę z obiektami uniwersyteckim na ul. Bojarskiego, dzięki czemu przejazd między Collegium Maius i Collegium Humanisticum zajmuje ok. 15 minut. Studenci mogą też korzystać ze znajdujących się w pobliżu budynków punktów wypożyczenia rowerów miejskich. Dodatkowo budynek Collegium Humanisticum wyposażony jest w parking dla samochodów oraz rowerów, z którego mogą korzystać zarówno pracownicy, jak i studenci. W kampusie na Bielanych zlokalizowane jest również Akademickie Centrum Kultury i Sztuki „Od Nowa”, które organizuje liczne imprezy kulturalne, naukowe i artystyczne dla młodzieży akademickiej.

Baza dydaktyczna i naukowa zarządzana jest systemowo poprzez System Rezerwacji Sal, który jest zintegrowany z Uniwersyteckim Systemem Obsługi Studiów (USOS). Konsultacje dla studentów kulturoznawstwa odbywają się w pokojach pracowników Instytutu Nauk o Kulturze i osób prowadzących zajęcia na kierunku.

5. 2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią

Zasadniczo wszystkie zajęcia na kulturoznawstwie odbywają się w ramach infrastruktury i wyposażenia Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jednak poszczególne jednostki zajęciowe są nierzadko organizowane w formie wizyt w różnego rodzaju instytucjach kultury, które dysponują infrastrukturą umożliwiającą realizację specyficznych potrzeb dydaktycznych, takich jak np. analiza przedstawień teatralnych, filmów, dzieł sztuki itp. Do instytucji, w których często prowadzone są pojedyncze jednostki zajęciowe, należą przede wszystkim Centrum Sztuki Współczesnej, Muzeum Etnograficzne, Galeria Wozownia, Teatr Baj Pomorski, Muzeum Okręgowe w Toruniu.

W przypadku praktyk czy staży studenci korzystają z odpowiedniego wyposażenia danej instytucji przyjmującej, co jest obwarowane ustaleniami pomiędzy uczelnią a instytucją przyjmującą. Szczegóły dotyczące wyposażenia i infrastruktury instytucji przyjmującej zależą od specyfiki stanowiska, wykonywanej pracy i charakteru danej instytucji.

5. 3. Dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnych

Szerokopasmowy Internet bezprzewodowy dostępny jest dla studentów na terenie całego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w tym w obu zajmowanych przez Wydział Humanistyczny budynkach. Oparty jest on na systemie Eduroam. W wielu miejscach na terenie całej uczelni studenci mogą skorzystać z komputerów stacjonarnych z dostępem do Internetu (np. Biblioteka Główna – 41 komputerów dla użytkowników. Liczba miejsc dla czytelników – 460, Biblioteka Humanistyczna w Collegium Humanisticum czy Biblioteka w Collegium Maius – w każdej znajduje się 8 komputerów stacjonarnych z dostępem do Internetu, elektronicznych baz danych, e-booków; ponadto w czytelni studenci mają możliwość korzystania z drukarki i skanera). Studenci przyjeżdżający w ramach np. programu

Erasmus+ czy MOST otrzymują konta w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS), co umożliwia im dostęp do baz danych na takich samych zasadach, jak wszyscy studenci UMK. Stała obsługa sieci komputerowej, dostępu do Internetu, a także wszystkich usług z tym powiązanych (USOS, APD, programy antyplagiatowe, poczta e-mail) zajmuje się zespół informatyków Uniwersyteckiego Centrum Informatycznego.

Należy podkreślić, że różnego rodzaju technologie cyfrowe wykorzystuje się także w procesie kształcenia, np. przez dostępność do naukowych baz danych regularnie rozszerzanych przez UMK (a także przez Wydział Humanistyczny). Także bezpłatna platforma Moodle służąca do e-learningu jest szeroko stosowana przez pracowników Wydziału Humanistycznego, który jest liderem na UMK, jeśli chodzi o wykorzystywanie cyfrowych metod wspomagania zajęć przy użyciu platformy Moodle. Również obsługa administracyjna przebiegu studiów oparta jest w pełni na cyfrowym systemie USOS (elektroniczny indeks, plany i rozkład zajęć, dostęp do aktualności, USOS-mail, w tym kontakt z pracownikami, system APD obsługujący prace licencjackie i magisterskie, powiązany z programami antyplagiatowymi, zajęcia dodatkowe i in.). Zakres usług objętych systemem elektronicznym jest sukcesywnie rozszerzany, ostatnio o wariant aplikacji w pełni kompatybilny z urządzeniami mobilnymi.

Na całym UMK wprowadzony został jednolity wzór dla stron internetowych, który jest obowiązkowy dla wszystkich jednostek i kierunków studiów. Opis studiów i wszystkich niezbędnych informacji został podporządkowany studentowi. Informacje ogólne są na bieżąco aktualizowane na poziomie wydziału, zaś koordynator uzupełnia dane szczegółowe dotyczące kulturoznawstwa.

5. 4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dla studentów z niepełnosprawnościami

Na system udogodnień w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami składają się różnorodne elementy. Należy przy tym pamiętać o ograniczeniach związanych z historycznym charakterem budynku Collegium Maius. Jednak wprowadzane rozwiązania pozwalają na udogodnienia, które można uznać za satysfakcjonujące.

Część rozwiązań wprowadzana jest na poziomie ogólnouniwersyteckim. Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika został powołany Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych, którego zadaniem jest m.in. organizacja pomocy dla studentów z niepełnosprawnościami oraz przewlekle chorych w szczególności poprzez: przydzielenie asystentów, zapewnienie niezbędnego sprzętu adaptacyjnego, zapewnienie transportu dla osób z niepełnosprawnością ruchu oraz osób niewidomych, przygotowywanie materiałów w alternatywnych formach zapisu, pomoc kandydatom na studia podczas procesu rekrutacji. Studenci z niepełnosprawnościami mający problemy z samodzielnym poruszaniem się mogą skorzystać z bezpłatnego przewozu na zajęcia dydaktyczne lub pozostałe zajęcia związane z kształceniem (dowóz do biblioteki, na obowiązkowe praktyki itp.). Na terenie Uniwersytetu znajduje się wypożyczalnia sprzętu i oprogramowania, w skład którego wchodzi m.in.: 11 laptopów, 2 notatniki brajlowskie Voice Sense przeznaczone do sporządzania notatek podczas wykładów dzięki wbudowanej klawiaturze brajlowskiej, sporządzanie notatek głosowych, odczytywanie sporządzonych notatek, odsłuchiwanie książek mówionych oraz dokumentów utworzonych w formacie Daisy, 6 klawiatur dla osób słabowidzących (ZoomText), 2 klawiatury dla osób piszących jedną ręką, ZoomText Magnifier, Window Eyes Pro PL – program udźwiękawiający, Pakiet biurowy Microsoft Office Professional 2007. Ponadto wypożyczalnia udostępnia: 6 cyfrowych dyktafonów, 2 netbooki, 2 skanery biurkowe. W Bibliotece Głównej UMK utworzono stanowisko do adaptacji materiałów dydaktycznych dla osób niewidomych i słabowidzących wyposażone w komputer stacjonarny, drukarkę

brajlowską, skaner przeznaczony do skanowania grubych materiałów, np. książek, Duxbury Braille Translator – aplikacja do tłumaczenia zwykłego tekstu na język Braille'a, Abby FineReader Professional 10 – program OCR. Powyżej wymieniony sprzęt został zakupiony ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu pn. „Kompetencje dla przyszłości – rozwój potencjału zawodowego studentów i absolwentów UMK” realizowanego w ramach Poddziałania 4.1.1 (Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni) Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Oba budynki wchodzące w skład Wydziału Humanistycznego wyposażone są w windy pozwalające poruszać się osobom niepełnosprawnym (kłopoty związane z dostępem do najwyższej kondygnacji w Collegium Maius zostały przedstawione w opisie infrastruktury – jednak ten nierozwiązywalny dla historycznego budynku problem, jako że dotyczy tylko niedostępności poddasza, jest niwelowany przez odpowiednie dopasowywanie planu zajęć do grup). W obu budynkach zlokalizowane są również toalety przystosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych i odpowiednio oznakowane.

Również biblioteka w Collegium Maius została odpowiednio zmodyfikowana. W Bibliotece zrobiono podjazd dla wózków inwalidzkich, zaś w czytelnicy znajduje się specjalnie oznaczone stanowisko pracy dla osoby z niepełnosprawnościami. Stanowisko to wyposażone jest w powiększalnik ekranowy dla osób słabowidzących oraz stolik przystosowany dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Udogodnienia te dostępne są również w Bibliotece Humanistycznej w budynku Collegium Humanisticum.

5. 5. Dostępności infrastruktury i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Studenci kulturoznawstwa nie korzystają w szerokim zakresie ze specjalistycznej aparatury. W przypadku niektórych prac zaliczeniowych oraz badań prowadzonych wspólnie z pracownikami wykorzystywany jest sprzęt znajdujący się na wyposażeniu Instytutu Nauk o Kulturze (np. dyktafony, aparaty fotograficzne, kamery). W niektórych sytuacjach wymagających zastosowania specjalistycznego sprzętu (np. tworzenie filmów czy materiałów dźwiękowych) studenci wraz z opiekunem korzystają z infrastruktury instytucji współpracujących z jednostką, np. Akademii Muzycznej w Bydgoszczy lub Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu.

W budynku Collegium Maius dostępne są dwie sale komputerowe z odpowiednim oprogramowaniem (np. do obróbki graficznej), a także sprzęt multimedialny (audio-video) niezbędny w procesie dydaktycznym na zajęciach kulturoznawczych. Materiały dydaktyczne niezbędne do wykonania przez studentów pracy własnej są dostępne w wydziałowej bibliotece lub udostępniane za pomocą uczelnianej platformy e-learningowej Moodle, która służy również do wysyłania zadań, rozwiązywania testów i podejmowania innych form aktywności wspomagających zajęcia dydaktyczne (np. prowadzenia dyskusji).

5. 6. System biblioteczno-informacyjny uczelni

Biblioteka Główna UMK mieszcząca się przy ul. Gagarina 13, w Toruniu, oferuje 1 385 699 książek 638 016 woluminów wydawnictw ciągłych, 511 283 tys. woluminów jednostek zbiorów specjalnych oraz 459 230 jednostek e-zasobów. Wszystkie zbiory są sukcesywnie powiększane, również staraniem Wydziału Humanistycznego i przy jego wsparciu. Ponadto w Bibliotece Głównej UMK znajduje się 46 000 zdigitalizowanych obiektów dostępnych w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej i blisko 5,6 tysiąca zdeponowanych publikacji w repozytorium instytucjonalnym RUMAK. W ramach zasobów elektronicznych znajdują się książki elektroniczne (368.761), czasopisma elektroniczne (24.469) oraz bazy danych (66).

W Bibliotece Głównej UMK dostępny jest katalog online, istnieje możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne (również zbiory dawne dostępne w

elektronicznym katalogu kartkowym), zdalnej rezerwacji materiałów do wypożyczenia, przedłużania terminów zwrotów, elektroniczne powiadomienia o terminach zwrotów, zdalny dostęp do zasobów licencjonowanych spoza instytucji. W Bibliotece Głównej UMK znajduje się 41 komputerów dla użytkowników, zaś łączna liczba miejsc dla czytelników wynosi 460.

Studenci Uniwersytetu Mikołaja Kopernika korzystają z dostępnych baz danych po zalogowaniu przez Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS). Najważniejsze z oferowanych zasobów to:

- Zasób Cyfrowy UMK – zawiera głównie podręczniki i materiały niedostępne w bibliotekach sieci UMK lub dostępne w jednym egzemplarzu oraz materiały zeskanowane w związku z ich zabezpieczeniem i ochroną. Są one dostępne na terenie budynków UMK bez potrzeby logowania. (<http://zc.umk.pl/dlibra>).

- Wspomniana Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa – zawiera zasoby dydaktyczne, naukowe, literackie związane nie tylko z regionem, ale także niezbędne w procesie kształcenia realizowanym przez uczelnie wyższe oraz szkoły w województwie. Biblioteka cyfrowa (obejmuje ponad 206 tys. publikacji) jest częścią ogólnopolskiej sieci bibliotek cyfrowych, digitalizuje, udostępnia i przechowuje polskie dziedzictwo kulturowe. Jej zasób jest sukcesywnie powiększany. (<http://kpbk.umk.pl/dlibra>).

- Baza EBSCO Library, Information Science & Technology Abstracts – baza zawiera abstrakty artykułów (z ponad 600 czasopism), książek, raportów i sprawozdań z badań. Dostęp dla użytkowników UMK poprzez serwis EBSCO.

- JSTOR – to elektroniczne archiwum czasopism naukowych. Do tej pory użytkownicy UMK mogli korzystać z dwóch kolekcji Arts & Sciences I oraz Arts & Sciences II. Nowa kolekcja – Art & Sciences III – daje dostęp do publikacji z filmoznawstwa, folkloru, historii sztuki (np. The Burlington Magazine, Zeitschrift für Kunstgeschichte), religii, teatru oraz bogatego zbioru czasopism z dziedziny muzyki (takich jak np. Journal of the Royal Musical Association czy Musical Quarterly). Jest to szczególnie ważne w kontekście kulturoznawstwa. Istnieje możliwość dostępu do archiwum spoza sieci UMK, np. z komputerów domowych – po uwierzytelnieniu – z adresu <http://han3.uci.umk.pl/han/jstor/>

- IBUK Libra – dostęp pełnotekstowy do 1256 książek elektronicznych z polskich wydawnictw, tj. PWN, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Wolters Kluwer, wydawnictwa akademickie i inne.

Biblioteka Główna UMK udostępnia również bazy testowe (do tygodników online, kolekcji książek elektronicznych) z różnych dziedzin. Dostęp do tych baz zmienia się i jest ograniczony, obecnie obejmuje on m.in. Springer eBooks.

Ostatnio dzięki staraniom Wydziału Humanistycznego i Wydziału Nauk Historycznych dostęp powiększył się o zasób książek z zakresu humanistyki i nauk społecznych wydawnictwa Peter Lang (łącznie 11 tys. książek).

Linki do wszystkich dostępnych zasobów znajdują się na stronie Biblioteki www.bu.umk.pl w zakładce „Zasoby”.

Na bibliotekę wydzieloną dla Wydziału Humanistycznego, w tym i dla kulturoznawstwa, składają się dwie biblioteki: Biblioteka Humanistyczna w Collegium Humanisticum (zbiory dotyczące badań orientalistycznych, ale również historii sztuki, kultury oraz etnologii i antropologii) oraz Biblioteka Collegium Maius (zbiory w zakresie m.in. kulturoznawstwa, teatrologii, filmoznawstwa, folklorystyki i nowych mediów).

Biblioteka Humanistyczna (adres: Bojarskiego 1, 87-100 Toruń) otwarta jest w poniedziałek – czwartek: 9.00-18.00, piątek: 9.00 - 16.00, sobota: 10.00-13.00. Powierzchnia Biblioteki wynosi 1050 m². Znajdują się tam 54 miejsca dla czytelników, w tym miejsca dla osób z niepełnosprawnościami. W bibliotece znajduje się również 8 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, baz danych i katalogów bibliotecznych.

Stan księgozbioru Biblioteki Humanistycznej z dnia 31.12.2018 wynosi: książki: 31052 vol., czasopisma: 1977 vol., liczba tytułów czasopism bieżących: 50. W księgozbiorze podręcznym dostępnych jest ok. 3 tys. pozycji. Częścią Biblioteki Humanistycznej jest ważna dla kierunku kulturoznawstwo Biblioteka Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej (wchodzącej obecnie w skład Instytutu Nauk o Kulturze), na którą składają się: księgozbiór przechowywany w magazynie: 8048 vol.; księgozbiór podręczny: 247 vol.; czasopisma: 2187 vol.; depozyt w Bibliotece Głównej: 567 vol.

Powierzchnia Biblioteki Collegium Maius (ul. Fosa Staromiejska 3) na dwóch poziomach obejmuje 350 m². Czytelnia zajmuje 200 m². Biblioteka czynna jest dla studentów przez 37 godzin w ciągu tygodnia. Po godzinie 15 czynna jest cztery razy w tygodniu. Jest to jedna z największych bibliotek wydziałowych w sieci informacyjno-bibliotecznej UMK. Gromadzi szeroko pojęty humanistyczny księgozbiór ze szczególnym uwzględnieniem kierunków badań prowadzonych na Wydziale Humanistycznym. Dla Katedry Kulturoznawstwa Biblioteka gromadzi i udostępnia księgozbiór z zakresu folklorystyki, antropologii i socjologii kultury, filmoznawstwa, teatrologii, muzykologii, historii sztuki, mody, tańca, filozofii, historii i kultury antycznej. Należy dodać, że w zeszłym roku Katedra Kulturoznawstwa przy wsparciu władz dziekańskich pozyskała w formie darowizny od potomków prof. Piotra Kowalskiego jego prywatny księgozbiór, liczący ok. 4-5 tys. woluminów. Księgozbiór został zdeponowany w sali 213 i niebawem zostaną podjęte prace nad jego katalogowaniem i włączeniem do zbiorów biblioteki w Collegium Maius, aby służył w procesie dydaktycznym i naukowo-badawczym.

W bibliotece Collegium Maius znajdują się stanowiska do pracy grupowej, prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz do pracy indywidualnej. W 2017 roku czytelnia przeszła remont, w czasie którego zmodernizowano ustawienie księgozbioru czytelni, dostosowując je do prowadzonych zajęć i badań oraz zorganizowano także komfortowe kąciki czytelnicze oraz miejsca do relaksu. W czytelni znajduje się 65 miejsc do pracy, a czytelnicy mają możliwość aranżacji przestrzeni do własnych potrzeb. W czytelni jest możliwość podłączenia własnych laptopów, a także skorzystania z 8 komputerów stacjonarnych z dostępem do Internetu, elektronicznych baz danych, e-booków. Ponadto w czytelni studenci mają możliwość korzystania drukarki i skanera.

W Bibliotece studenci mają dostęp do materiałów zostawianych przez wykładowców prowadzących zajęcia. W wolnym dostępie do dyspozycji czytelników jest 6388 książek i 4037 czasopism – zbiór ten powiększa się wraz z zakupem nowości wydawniczych, polskich i zagranicznych, które nabywane są sukcesywnie ze środków Katedry. W Bibliotece znajduje się 98001 vol. materiałów bibliotecznych (książek i czasopism), w tym około 8700 z zakresu kulturoznawstwa. Katedra Kulturoznawstwa prenumeruje 6 tytułów czasopism: „Kino”, „Konteksty – Polska Sztuka Ludowa”, „Kwartalnik Filmowy”, „Pamiętnik Teatralny”, „Ruch Muzyczny”, „Teatr”. Wiele czasopism funkcjonuje w wersji online, jak „Lud”, „Literatura Ludowa”, „Czas Kultury”, „Studia Kulturoznawcze”, więc jednostka ma do nich stały dostęp. Pozostałe czasopisma kulturoznawcze prenumeruje i udostępnia Biblioteka Główna.

Współpraca między Biblioteką Collegium Maius a pracownikami Katedry Kulturoznawstwa ma charakter ciągły i systematyczny. Pracownicy i studenci składają zapotrzebowanie na publikacje niezbędne w procesie dydaktyczno-naukowym, a także te, które rozszerzają horyzonty czytelników, zaś Biblioteka realizuje dezyderaty. Bibliotekarze, obserwując wykorzystanie księgozbioru oraz bieżące potrzeby studentów, sygnalizują kierownictwu katedry potrzebę zakupu określonych pozycji. W roku 2019 na zakup książek z zakresu kulturoznawstwa (głównie najnowszej literatury anglojęzycznej) przeznaczono kwotę ok. 9200 zł.

Materiały wskazane w sylabusach dostępne są w zasobach bibliotecznych opisanych powyżej. W sytuacji, gdy materiały niezbędne do realizacji zajęć nie są dostępne, pracownicy

kopiuje je, a skany zamieszczają na platformie Moodle. W wypadku publikacji książkowych zleca się wykonanie kopii bibliotece wydziałowej lub też zaleca się kupno wymaganych podręczników.

5. 7. Monitorowanie, ocena i doskonalenie bazy dydaktycznej

Monitorowanie i doskonalenie infrastruktury wykorzystywanej w realizacji programu studiów prowadzone jest przez wyspecjalizowane jednostki. Za infrastrukturę informatyczną odpowiada Uczelniane Centrum Informatyczne, za infrastrukturę biblioteczną-informacyjną kierownicy poszczególnych bibliotek, zaś za infrastrukturę techniczną budynków Zespół Administracyjno-Gospodarczy, który na bieżąco przyjmuje uwagi nauczycieli akademickich i studentów, jest w stałym kontakcie z pracownikami odpowiednich działów uczelni i na bieżąco realizuje niezbędne naprawy, modernizacje i zakupy.

Należy podkreślić, że wszystkie elementy dotyczące infrastruktury są uwzględniane w działającym na uczelni i Wydziale Humanistycznym systemie zarządzania jakością w zakresie dydaktyki (zob. kryterium 10). W jego ramach przeprowadza się m.in. badania ankietowe, satysfakcji studentów i pracowników, hospitacje zajęć i in., w których pytania dotyczące infrastruktury są zawarte. Dodatkowo przeprowadzane są również spotkania ze studentami, na których wyniki tych badań są omawiane, zaś dodatkowe opinie wykorzystywane w celu poprawy infrastruktury. Badane są również komentarze opisowe w ankietach studenckich, które pozwalają na bieżąco rozwijać i modernizować infrastrukturę. Działania te mają charakter regularny i systemowy. Na rozwiązywanie bieżących i długofalowych kwestii w tym zakresie pozwala również ścisła współpraca prodziekana ds. studenckich z samorządem studenckim działającym na Wydziale Humanistycznym.

Ważne jest także, że studenci są członkami wszystkich gremiów kolektywnych i decyzyjnych na Wydziale Humanistycznym. Dotyczy to obecnie Rady Dziekańskiej, Komisji Dydaktycznej i Komisji ds. Jakości Kształcenia (wcześniej również Rady Wydziału). Tym samym biorą oni udział w podejmowaniu wszystkich decyzji, zaś w kwestiach dotyczących bezpośrednio studentów niezbędna jest opinia samorządu studenckiego. W związku z tym na bieżąco biorą udział również w procesie monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego wydziału, np. podejmowania decyzji dotyczących zakupów ze środków funduszu jakościowego (dwukrotnie przyznana kwota 1 mln. PLN wydawana na działania służące podnoszeniu jakości kształcenia na Wydziale), powiększania księgozbioru obcojęzycznego, powiększania i modernizacji infrastruktury informatycznej itp.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Instytut Nauk o Kulturze prowadzi stałą i wszechstronną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca obejmuje zarówno uregulowane umowami patronackimi i umowami o współpracy wspólne działania naukowe, kulturalne, artystyczne i edukacyjne, jak i działania podejmowane w sposób stały lub okazjonalnie z instytucjami kultury, placówkami edukacyjnymi i badawczymi, fundacjami, bibliotekami i agencjami reklamowymi w całej Polsce, a także za granicą. Tego typu działalność przynosi wymierne efekty w postaci publikacji naukowych, konferencji, wydarzeń artystycznych, projektów badawczych i artystycznych.

Instytut Nauk o Kulturze prowadzi stałą współpracę z następującymi podmiotami działającymi w regionie:

1. Instytucje kultury i sztuki:

- a) Muzea i galerie: Muzeum Okręgowe w Toruniu z oddziałami, Muzeum Etnograficzne im. M. Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu, Centrum Sztuki Współczesnej Znaki Czasu;
- b) Teatry: Teatr im. Wilama Horzycy, Teatr Lalek Baj Pomorski, Teatr Lalek Zaczarowany Świat (do 2019 r. z powodu likwidacji instytucji), Kujawsko-Pomorski Impresaryjny Teatr Muzyczny;
- c) Centra kultury: Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy, Centrum Kultury Dwór Artusa, Centrum Kulturalno-Kongresowe Jordanki, Toruńska Orkiestra Symfoniczna, Dom Muz w Toruniu, Toruńska Agenda Kulturalna, Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Toruniu, Soleckie Centrum Kultury w Solcu Kujawskim, Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy,
- d) Inne: Agencja Dramatu i Teatru ADiT w Warszawie;

2. Szkoły publiczne i niepubliczne: cztery licea ogólnokształcące, Zespół Szkół Muzycznych i Zespół Szkół Towarzystwa Salezjańskiego w Toruniu, dwa licea ogólnokształcące w Inowrocławiu, jedno liceum ogólnokształcące we Włocławku, Zespół Szkół nr 1 w Rypinie;

3. Inne placówki edukacyjne: trzy prywatne szkoły języków obcych;

4. Biblioteki publiczne: Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Golubiu Dobrzyniu, Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Rypinie;

5. Agencje reklamy: Agencja Reklamy MSU Publishing w Toruniu;

6. Fundacje: Fundacja Miasto Słów z siedzibą główną w Katowicach; Traditio Europae.

Współpraca z tymi instytucjami – częściowo sformalizowana w postaci podpisania stosownych umów – umożliwia przede wszystkim regularne łączenie ich działań z procesem dydaktycznym, ułatwia studentom bezpośredni udział w wydarzeniach kulturalnych (m.in. poprzez system ofert specjalnych, zniżek, wydarzeń adresowanych wprost do grup studentów) oraz wspiera proces realizacji praktyk studenckich, stażu i wolontariatu. Poza współdziałaniem z instytucjami partnerskimi Instytut Nauk o Kulturze współpracuje regularnie z wieloma innymi podmiotami kultury z regionu i instytucjami ogólnopolskimi. Są to urzędy władz samorządowych i gminnych (szczególnie departamenty i wydziały ds.

kultury), podmioty prywatne (np. Dom legend, Żywe Muzeum Piernika) i organizacje pozarządowe (m.in. Dom Kultury Bydgoskie Przedmieście w Toruniu, Kulturhaus, Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych TARTAK, Klub Pers). Instytut Nauk o Kulturze prowadzi działania naukowe, artystyczne i kulturalne, m.in. wspólnie z Instytutem Teatralnym im. Z. Raszewskiego w Warszawie, Instytutem Konfucjusza w Poznaniu (co ma szczególne znaczenie w kontekście specjalności Kultura Dalekiego Wschodu), Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Polskim Radiem, Telewizją Polską, Centrum Kultury Zamek w Poznaniu, Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu, Muzeum Okręgowym w Rzeszowie, Teatrem Kana w Szczecinie, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu, Miejskim Dom Kultury Muflon w Jeleniej Górze, Stowarzyszeniem Krzewienia Kultury Słowiańskiej „Jawia”, Galerią Miejską Arsenał w Poznaniu, Ośrodkiem Pogranicze w Sejnach, Muzeum Historii Żydów Polskich Polin w Warszawie.

Instytutu Nauk o Kulturze prowadzi również stałą, choć jeszcze niesformalizowaną, współpracę z Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu, które jest istotnym partnerem nie tylko z uwagi na otwierające się tu możliwości poznawczego rozwoju dla studentów, kadry oraz popularyzacji wiedzy o kulturze Azji wśród mieszkańców regionu, ale również ze względu na możliwość konsultowania tej części programu studiów kulturoznawczych, która dotyczy kultury i sztuki Chin oraz Japonii.

Pierwszym istotnym wymiarem współpracy z otoczeniem jest działalność naukowa i ekspercka, która obejmuje m.in. następujące formy: organizowanie konferencji, sesji naukowych i dyskusji panelowych, debat eksperckich, także podczas odbywających się w Toruniu ważnych festiwali, jak Kontakt, Tofifest i Toruński Festiwal Nauki i Sztuki, zasiadanie w jury konkursów, jak np. jury Nagrody Literackiej im. Jerzego Żuławskiego, jury Nagrody Literackiej im. Stefana Grabińskiego, jury Nagrody im. Samuela Lindego, przyznawanie przez grono ekspertów z Instytutu Nauk o Kulturze nagród teatralnych, w tym od 2003 r. Nagrody dla największego wydarzenia artystycznego sezonu w Teatrze Wilama Horzycy (dziś: Nagroda Teatralna UMK). Szczegółowy wykaz form działalności naukowo-merytorycznej wraz z listą partnerów dokumentuje załącznik nr 6.1.

Równie istotna jest współpraca o charakterze artystycznym. Obejmuje ona prace artystyczne i kuratorskie przy wydarzeniach kulturalnych, np. w Teatrze Wilama Horzycy, a także publikacje pracowników Instytutu z nimi związane (zob. załącznik nr 6.2).

W celu włączenia studentów w działalność kulturalną prowadzona jest współpraca w zakresie animacji kulturalnej, której efektem jest roczny projekt edukacji kulturalnej, wydarzenia kulturalne organizowane we współpracy m.in. z Fundacją Traditio Europae, Centrum Sztuki Współczesnej i Domem Muz. Istotnym wymiarem tego typu działalności jest również tutoring autorskich projektów wydarzeń kulturalnych realizowanych przez studentów w ramach grantów i programów stypendialnych (szczegółowy ich wykaz zawarty jest w załączniku nr 6.3). W projekty z zakresu animacji kulturalnej włączani są również studenci zagraniczni, m.in. z Shaoxing University w Chinach.

Instytut Nauk o Kulturze prowadzi także działalność o charakterze dydaktycznym, która obejmuje m.in. wizyty studyjne, prelekcje i warsztaty w instytucjach kultury i placówkach dydaktycznych w całej Polsce. Współorganizuje również sesje popularnonaukowe, np. Konferencje dla Nauczycieli i Animatorów Kultury organizowane wspólnie z Teatrem Baj Pomorski (2012-2016), które wzbogacają ofertę naukowo-dydaktyczną dla studentów. Studenci mogą podjąć pracę na zasadzie wolontariatu przy organizacji wydarzeń kulturalnych, np. podczas Festiwalu Światła Bella Skyway. Organizowane są również konkursy, m.in. dla uczniów szkół średnich w regionie, np. we współpracy z Miejsko-Powiatową Biblioteką Publiczną w Rypinie. W zakresie tego typu

dydaktycznej działalności Instytutu mieści się także prowadzenie dyskusji i paneli tematycznych w szkołach, teatrach i centrach sztuki, np. w Teatrze Animacji w Poznaniu (debata: „Najnowsze ścieżki teatru lalek”), Teatrze Miniatura w Gdańsku („Młodzież w teatrze = młodzież na scenie?”), Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu, np. podczas wystawy Mariny Abramović, „The Cleaner/Do czysta”. Lista instytucji, które podejmują tego typu współpracę z Instytutem, została zawarta w załączniku nr 6.4.

Pracownicy Instytutu, indywidualnie i w zespołach badawczych, prowadzą wszechstronną działalność we współpracy z instytucjami kultury i placówkami dydaktycznymi w Polsce i za granicą. Istotna jest także ich działalność ekspercka, np. w zakresie formułowania opinii i recenzji oraz doradztwa w procesie przygotowywania wniosków o granty oraz dokumentacji przetargowych, m.in. dla Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy w Toruniu. Pracownicy uczestniczą w komisjach i grupach eksperckich w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kapitułach najważniejszych nagród teatralnych oraz licznych komisjach przyznających stypendia artystyczne. Działalność międzynarodowa obejmuje m.in. współpracę z Shanghai Theatre Academy i International Theatre Institute UNESCO, efektem której była m.in. międzynarodowa konferencja naukowa w Szanghaju *From Jerzy Grotowski to Krystian Lupa The Impact of Polish Theatre in the World*. Współpraca została tu podjęta w ramach działalności zespołu badawczego zajmującego się teatrem Europy Środkowej i Wschodniej (por. załącznik nr 6.5).

Do współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym zachęcani są przede wszystkim studenci, częściowo w ramach zajęć prowadzonych w Katedrze, których efektem lub formą zaliczenia jest realizacja projektu we współpracy z zewnętrznymi podmiotami kulturalnymi. Projekty kulturowe są realizowane także w ramach ogólnopolskich akcji kulturalnych, jak np. przy współpracy z Teatrem Baj Pomorski w Toruniu w ramach Ogólnopolskiej Akcji *Dotknij teatru* lub w ramach Festiwalu Nauki i Sztuki. Program Mikrowsparcie z kolei umożliwił realizację kilku projektów studenckich. Projekty, wyłonione w drodze konkursu organizowanego przez Toruńską Agendę Kulturalną, zostały dofinansowane kwotą do 2. 500 zł na każdy projekt, co umożliwiło ich pełniejszą i artystycznie doskonalszą realizację. Listę projektów wyłonionych w konkursie, a także szczegółowy opis działalności studenckiej podejmowanej we współpracy z interesariuszami Instytutu dokumentuje załącznik nr 6.6. Tutaj też znajduje się szczegółowy opis pracy badawczej, artystycznej i popularyzatorskiej kół naukowych działających na kulturoznawstwie.

Zarówno pracownicy, jak i studenci podejmują współpracę ze szkołami regionu, nie tylko oferując wykłady i konwersatoria dla uczniów, którzy chcą poszerzać wiedzę (w każdym semestrze jest przygotowywana szczegółowa oferta dydaktyczna dla szkół partnerskich). Szczególnie intensywna jest współpraca z Zespołem Szkół Muzycznych i IV Liceum Ogólnokształcącym, gdzie m.in. sprawowany jest patronat merytoryczny nad klasą lingwistyczno-społeczną, jedyną o takim profilu w Polsce, gdzie oprócz lektoratu języka japońskiego i chińskiego jest prowadzony przedmiot „Kultura i historia krajów Dalekiego Wschodu”, koordynowany przez pracowników Instytutu. Współpraca obejmuje również placówki spoza regionu, jak Centrum Praktyk Edukacyjnych przy Centrum Kultury Zamek w Poznaniu. Celem podjętej wspólnie działalności edukacyjnej jest budowanie sieci współpracy między sektorem oświaty a sektorem kultury i propagowanie idei edukacji kulturowej. Studenci i pracownicy Instytutu prowadzą także w szkołach warsztaty teatralne i dziennikarskie, prelekcje w celu propagowania wiedzy o kulturze wśród młodzieży. Tego typu działalność dokumentuje w szczegółach załącznik nr 6.7.

Niezwykle istotnym, zwłaszcza z perspektywy wchodzenia studentów na rynek pracy, są praktyki studenckie i staże. Dają one także możliwość skonfrontowania wiedzy zdobytej na

zajęciach z praktyczną formą działalności kulturalnej i edukacyjnej. Poza praktykami wynikającymi ze ścieżki kształcenia studenta dodatkową możliwość rozwoju zawodowego daje wdrożony na Wydziale Humanistycznym w 2016 r. program „Student na staż” (szczegóły zob. kryterium 8 raportu). W latach 2016–2019 studenci kulturoznawstwa odbyli staże w następujących placówkach edukacyjnych i kulturalnych: Szkoła Języków Obcych Ms. Rabbit, Muzeum Etnograficzne w Toruniu, Teatr Baj Pomorski, Dom Muz, Centrum Sztuki Współczesnej, Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy, Toruńska Orkiestra Symfoniczna, MSU Publishing, Dwór Artusa. Wymiernym efektem staży jest zatrudnienie kilkorga ze studentów w instytucjach współpracujących w ramach programu.

Instytut Nauk o Kulturze podejmuje stałe działania poszerzające dotychczasowy zakres współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym o placówki regionalne i ogólnopolskie, które wzbogacą ofertę naukowo-dydaktyczną oraz poszerzą zawodowe perspektywy absolwentów. Obecnie prodziekan ds. studenckich prowadzi rozmowy z kilkoma nowymi instytucjami i placówkami edukacyjnymi w celu ich włączenia do programu stażowego. Instytut jest również partnerem projektów kulturalnych planowanych na rok 2020 przez instytucje i organizacje pozarządowe, których realizacja uzależniona jest od wyników programów grantowych.

Instytucje są włączane w proces ewaluacji treści i efektów kształcenia. Służył temu cykl debat pt. „Śniadania u filologów” (2017-2018; nawiązanie do dawnej nazwy wydziału; obecnie „Śniadania u humanistów”), podczas których reprezentanci poszczególnych instytucji wskazywali oczekiwania w zakresie kompetencji studentów niezbędnych na rynku pracy i możliwości wsparcia procesu dydaktycznego realizowanego na uniwersytecie. W semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 planowane jest kolejne spotkanie z interesariuszami wydziału, które będzie poświęcone sprawozdaniu z dotychczasowej działalności w ramach współpracy, a także zebraniu propozycji dalszych wspólnych działań. Szczególną rolę w zakresie konsultowania tej części programu studiów kulturoznawczych, która odnosi się do kultury i sztuki Chin oraz Japonii, odgrywa współpraca z Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu w Toruniu (trwają przygotowania do jej sformalizowania w postaci umowy o współpracy).

Istotnym wsparciem przepływu wiedzy i doświadczeń między uniwersytetem a otoczeniem społecznym stał się program „Student na staż”. Płatny staż w instytucjach stanowił praktyczne wdrożenie zawodowe studentów, a wnioski z realizacji stażu umożliwiają ewaluację zakresu programowego przedmiotów.

Opisane powyżej formy współpracy Instytutu Nauk o Kulturze i Wydziału Humanistycznego z otoczeniem społeczno-gospodarczym pomagają również w organizacji obowiązkowych praktyk znajdujących się w programie studiów 1 i 2 stopnia, szerzej opisanych w p. 2.7. niniejszego raportu. Chodzi tu przede wszystkim o znaczne ułatwienie w zakresie kontaktów z instytucjami oferującymi potencjalne miejsca takich praktyk, a także możliwość ewaluacji praktyk odbywanych przez studentów kulturoznawstwa poprzez rozmowy z pracownikami tychże instytucji.

Należy dodać, że w związku z wprowadzoną w roku 2018 reformą nauki i szkolnictwa wyższego i spowodowanymi nią poważnymi zmianami w strukturze uczelni zmianie ulegają również formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W przypadku kulturoznawstwa istotne znaczenie ma zwłaszcza utworzenie w roku 2019 Instytutu Nauk o Kulturze, w skład którego weszły Katedra Kulturoznawstwa oraz Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej. W związku z powyższym pod koniec 2019 roku podjęto działania zmierzające do sformalizowania zasad współpracy między jednostką a przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Uznano, że w celu podnoszenia jakości kształcenia na

prowadzonych przez obie katedry kierunkach (kulturoznawstwo i etnologia) warto powołać wspólną Radę Interesariuszy Zewnętrznych, której zadaniem będzie m.in. opiniowanie efektów uczenia się, programów studiów i działań dydaktycznych pod kątem potrzeb rynku pracy. Ponieważ Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej do lutego tego roku posiadała własną radę kierunkową, postanowiono na poziomie dyrekcji, przy akceptacji władz dziekańskich, przekształcić dotychczasową radę w Radę Interesariuszy Zewnętrznych Instytutu Nauk o Kulturze UMK. W związku z tym że kadencja dotychczasowej rady skończyła się w lutym 2020 r., postanowiono przy okazji powoływania nowej rady, poszerzyć jej skład o przedstawicieli środowisk teatralnych oraz instytucji związanych z kulturą azjatycką, by wszystkie moduły kształcenia na kierunku kulturoznawstwo mogły być należycie oceniane. Zasady funkcjonowania nowej rady, której powołanie ma nastąpić w marcu tego roku, określa Regulamin Rady Interesariuszy Zewnętrznych INoK (zob. załącznik 6.8), którego projekt będzie przedmiotem dyskusji na posiedzeniu Rady Dziekańskiej w lutym bieżącego roku, podobnie jak propozycja instytucji, których przedstawiciele mają wejść w jej skład (zob. załącznik nr 6.9).

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7. 1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku

Umiędzynarodowienie jest istotnym czynnikiem strategii rozwoju Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz Wydziału Humanistycznego, na którym prowadzony jest kierunek kulturoznawstwo.

W ostatnich latach zauważalny jest znaczny wzrost umiędzynarodowienia procesu kształcenia poprzez podejmowanie licznych działań, np. wyjazdy pracowników, wyjazdy studentów, wprowadzanie zajęć anglojęzycznych, pozyskiwanie partnerów zagranicznych, udział w zagranicznych szkoleniach itp.

Dzięki uruchomieniu specjalności Kultura Dalekiego Wschodu oraz dydaktycznemu powiązaniu kulturoznawstwa z Katedrą Orientalistyki (do października 2019 Zakład Japonistyki) i Centrum Języka i Kultury Chińskiej od 2016 roku studenci i pracownicy zyskali nowe możliwości wzmacniania procesu internacjonalizacji. W wyniku przekształceń strukturalnych UMK do Katedry Kulturoznawstwa działającej w ramach utworzonego w roku 2019 Instytutu Nauk o Kulturze dołączyło 8 filologów obcych: sinologów (3), romanistów (2), japonistka (1), bałkanistka (1) i anglistka (1), tym samym spodziewany jest dalszy wzrost umiędzynarodowienia dydaktyki, dzięki wykorzystaniu potencjału nowych pracowników i ich doświadczenia zagranicznego.

Zdecydowana większość pracowników prowadzących zajęcia na kulturoznawstwie może pochwalić się wysokim stopniem umiędzynarodowienia w procesie kształcenia, w ramach właściwych sobie kompetencji i możliwości. Badacze zajmujący się jedynie kulturą polską mają utrudnione zadanie, chociaż także w ich przypadku zauważa się dbałość o szerszą niż polska perspektywę procesu dydaktycznego.

7. 2. Nauka języków obcych i zajęcia w językach obcych

Jednym z najważniejszych elementów w internacjonalizacji procesu dydaktycznego jest nauka języków obcych. Wszyscy studenci kulturoznawstwa są objęci lektorem języka obcego. Studenci pogłębiają znajomości języków obcych w ramach obowiązkowej i uzupełniającej ścieżki językowej, przygotowanej przez lektorów Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych lub lektorów Wydziału Humanistycznego. Mają też możliwość kształcenia się w językach obcych w ramach pakietu zajęć ogólnouniwersyteckich.

Na studiach pierwszego 1 stopnia (specjalność ogólna), studenci obowiązkowo uczęszczają na lektorat języka obcego nowożytnego w wymiarze 120 godzin. Język obcy jest wybierany przez studenta z oferty przygotowywanej dla danego cyklu kształcenia przez Wydział Humanistyczny UMK, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Na studiach 1 stopnia specjalność Kultura Dalekiego Wschodu studenci wybierają język chiński lub japoński, który nauczany jest w wymiarze 720 godzin osiągając poziom B2 (lub C1) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Wszyscy studenci grupy z językiem chińskim w ciągu trzyletniego cyklu kształcenia, w trakcie urlopu dziekańskiego, przebywają na rocznym stypendium językowym w Chinach lub na Tajwanie, zwiększając liczbę godzin nauki języka o ok. 1000. Studenci z grupy z językiem japońskim także mają możliwość wyjazdów stypendialnych (nieobowiązkowo) do krajów Azji Wschodniej, gdzie w

rozszerzonym wymiarze godzin uczą się wybranego języka azjatyckiego. Poszerzona liczba godzin nauki języków orientalnych prowadzi do osiągnięcia kompetencji językowych, dzięki którym możliwa jest interpretacja kultury poprzez korzystanie ze źródeł w językach oryginalnych i wykorzystanie ich w przygotowaniu pracy dyplomowej.

Ponadto na studiach 1 stopnia w ramach przedmiotu „Fakultet kulturoznawczy” jedno z proponowanych konwersatoriów prowadzone jest w języku obcym. W bieżącym semestrze (letnim 2019/2020) dr Katarzyna Marak prowadzi przedmiot pt. „Japanese strange tales”.

Na studiach 2 stopnia studenci zobowiązani są do uczestnictwa w zajęciach z języka obcego specjalistycznego (angielskiego) w wymiarze 30h, uzyskując poziom B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Także kadra dydaktyczna podnosi kompetencje językowe. W roku 2017/2018 trzech pracowników Katedry Kulturoznawstwa (dr hab. Artur Duda, dr hab. Piotr Grochowski i dr Maciej Szatkowski) uczestniczyło w 90 godzinnym kursie „Akademicki język angielski – podnoszenie kompetencji w zakresie prowadzenia dydaktyki w języku obcym”.

Celowi umiędzynarodowienia studiów na kierunku kulturoznawstwo służy także oferta zajęć prowadzonych w ramach programu Erasmus+. Realizowane są one jednocześnie w ramach zajęć ogólnouniwersyteckich, na które mogą uczęszczać polscy studenci. Wydział Humanistyczny w każdym semestrze przygotowuje ofertę zajęć w języku angielskim „Invitation to Language and Linguistic”, prowadzonych również przez pracowników Katedry Kulturoznawstwa (dr Małgorzata Lisecka, dr Joanna Walewska-Chotpiany, dr Maciej Gaca, prof. UMK, dr hab. Dariusz Brzostek, prof. UMK).

7. 3. Umiędzynarodowienie kadry dydaktycznej

W listopadzie 2019 w Katedrze Kulturoznawstwa, w charakterze profesora dydaktycznego, zatrudniony został sinolog dr Maciej Gaca, który przez 11 lat pracował jako dyplomata w Azji Wschodniej. Był założycielem i pierwszym dyrektorem Instytutu Polskiego w Pekinie, którego zadaniem była promocja polskiej kultury w krajach regionu (głównie Chiny, Hongkong, Mongolia), a w kolejnych latach dyrektorem Biura Polskiego w Tajpej na Tajwanie (w randze ambasadora). Obecność dr. Macieja Gacy, wykorzystanie jego doświadczenia w promocji polskiej kultury zagranicą, liczne kontakty wśród twórców kultury polskiej oraz znajomość realiów Azji Wschodniej, przyczynia się do podniesienia stopnia umiędzynarodowienia w procesie dydaktycznym. Poza prowadzeniem zajęć dydaktycznych w języku polskim, dr Maciej Gaca w roku akademickim 2019/2020 prowadzi następujące wykłady w języku angielskim:

- *Written languages of Greater China* (w ramach “Invitation to Literature and Linguistic”), na który licznie uczęszczali studenci kulturoznawstwa, sp. Kultura Dalekiego Wschodu. W ramach zajęć studenci przygotowywali m.in. wystąpienia w języku angielskim;
- *Diplomacy in practice – language as a double-edged weapon* w ramach “Invitation to Literature and Linguistic”, seria wykładów w języku angielskim o dyplomacji i języku dyplomacji, w tym dyplomacji kulturalnej;
- *70 Years Experiences of the PRC Internal Ethnolinguistic Policy*, wykład otwarty w ramach konferencji *A Review of Changes. 70 years of the People’s Republic of China in an Interdisciplinary Perspective*

Dr Maciej Gaca jako pierwszy dyrektor Instytutu Polskiego w Pekinie był również inicjatorem spotkania organizowanego w ramach festiwalu teatru i dramatu „Za kulisami”, poświęconego promocji teatru polskiego w Chinach (27.05.2020).

W roku akademickim 2019/2020 w Katedrze Kulturoznawstwa w charakterze profesora wizytującego zatrudniony został także wybitny naukowiec – prof. dr Matthijs Lamberigts z

KU Leuven (Katolicki Uniwersytet Lowiański). Prof. Lamberigts prowadzi wykłady religioznawcze dla studentów kulturoznawstwa i kadry dydaktycznej. Profesor Lamberigts był wieloletnim dziekanem Wydziału Teologicznego (2000-2008 i 2014-2018) na jednym z najlepszych uniwersytetów na świecie.

7. 4. Wyjazdy zagraniczne pracowników

7.4.1 Erasmus+

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kulturoznawstwie regularnie korzystają z możliwości, które stwarza program mobilności akademickiej. Program ten znacząco wpływa podniesie kompetencji dydaktycznych, wspomaga proces kształcenia w językach obcych i stanowi istotną platformę wymiany międzynarodowej. W ostatnich latach w ramach Erasmus+ wyjechali:

- dr hab. Piotr Grochowski prof. UMK, Institute of Ethnology and Folklore Studies with Ethnographic Museum (Bulgarian Academy of Sciences), Bułgaria, 2017
- dr Hanna Kupś, Uniwersytet w Belgradzie, Serbia 2019
- dr Małgorzata Lisecka, Uniwersytecie Transylwańskim w Braszowie, Rumunia 2017, 2018 i 2019
- dr Maciej Szatkowski, Uniwersytet w Belgradzie, Serbia 2019
- dr Maciej Szatkowski, Uniwersytet Autonomiczny w Barcelonie, Hiszpania 2019

7.4.2 Wyjazdy na podstawie umów międzyuczelnianych (lub innych) i wyjazdy szkoleniowe

dr hab. Dariusz Brzostek, prof. UMK – wykłady gościnne:

- University of North Carolina at Chapel Hill, (sound studies) – na zaproszenie College of Arts and Sciences: Centre for Slavic, Eurasian & East European Studies, Stany Zjednoczone, 2018;
- Guangxi Normal University, (cultural studies) Chiny, 2016;
- Guangdong University of Foreign Studies, (cultural studies) Chiny, 2016;
- Tianjin Normal University, (cultural studies) Chiny, 2016.

dr Maciej Gaca – wykłady (w j. angielskim lub j. chińskim):

- w Chinach: Beijing University of Foreign Languages (2012, 2014), Harbin Normal University (2012);
- w Mongolii: Ulanbaatar National University (2011, 2013);
- na Tajwanie: Soochow University in Taipei (2016), National Taiwan University (2016, 2018), National Chengchi University (2017, 2018).

dr Hanna Kupś – dwukrotny udział w szkoleniu dla nauczycieli języka chińskiego w Instytucie Konfucjusza przy Uniwersytecie Loranda Eotvosa w Budapeszcie, 2015 i 2018.

dr Marcelina de Zoete-Leśniczak – wykład pt. "Japonistyka na świecie. Nauki o kulturze w skali globalnej" (w języku japońskim) w ramach cyklu debat organizowanych przez Faculty of Global Human Sciences, Kobe University (styczeń 2020).

dr Joanna Walewska-Choptiany:

- Visegrad Scholarship at the Open Society Archives in Budapest,
- realizacja projektu: *Wired Radio Spreads Octopus Tentacles* "Development of wired radio in Poland and other countries from the Soviet Block in the eyes of Radio Free Europe. wyniki badań wykorzystano do przygotowania zajęć "Społeczna historia mediów" (luty 2017);
- Byrne-Bussey Marconi Fellowships in the History of Science & Communications, Centre for the Study of the Book, Bodleian Library, University of Oxford, realizacja projektu: *Waves of Capital Interfered: Marconi Wireless and the Nationalization of the Radio Engineering Industry in Post-war Poland*. wyniki badań wykorzystano do przygotowania zajęć "Społeczna historia mediów" (październik 2016);
- Udział w projekcie zatytułowanym *Medien des ost-/west-europäischen Grenzverkehrs in Zeiten des Kalten Krieges*, którego kierownikiem jest prof. dr. Hedwig Wagner z Europa-Universität Flensburg. Projekt finansowany jest ze środków Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych Niemiec w ramach zadania „Integracja regionu Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej z Europejską Przestrzenią Badawczą” (Bridge2ERA Horyzont 2020; od lipca 2019);
- Udział w Summer School in Transnational Radio History (Luxembourg), organizowanej przez The Luxembourg Centre for Contemporary and Digital History (C²DH). Prezentowanie wyników badań (18-22 czerwiec 2017);
- Visiting Scholar na Department of Media and Communications, Goldsmiths, University of London, gromadzenie materiałów naukowych służących realizacji projektu badawczego oraz do prowadzenia zajęć z serii „Invitations to Literature and Linguistic” dla studentów programu Erasmus oraz do zajęć „Internet i media społecznościowe” (luty 2014).

dr Karolina Sikorska – pobyt w Shih Hsin University w Tajpej na Tajwanie (Graduate Institute for Gender Studies) w dniach 1.12-14.12.2019, wygłoszone wykłady dla studentów:

- *The phenomenon of Polish "critical art": issues of power, history, body and identity;*
- *Feminist visual practices as avant-garde art;*
- *Feminist art in Poland: reflections on political and private strategies.*

dr Maciej Szatkowski:

- w latach 2012-2019 coroczny dwumiesięczny pobyt w ChRL (Anhui University) podnoszący poziom kompetencji językowych oraz pozwalający na gromadzenie materiałów wykorzystanych do prowadzenia zajęć „Współczesna literatura chińska” i „Współczesna kultura chińska”;
- National Chenggchi University (Tajpej, Tajwan) – dwutygodniowy kurs dla nauczycieli języka chińskiego (sierpień 2017).

dr hab. Violetta Wróblewska, prof. UMK:

- współpraca naukowa i dydaktyczna z Uniwersytetem Wileńskim oraz z Uniwersytetem Edukacyjnym w Wilnie (obecnie filia Uniwersytetu Kowieńskiego w Wilnie);
- współorganizacja z partnerami litewskimi międzynarodowych konferencji naukowych o folklorze („Folklor polski i litewski”, Wilno – Onikszty, 17-19.10.2018; kolejna w Wilnie w październiku 2020r.), a także przygotowanie wspólnych publikacji –

„Folklor polski i litewski”, red. A. Baranow, M. Ławski, V. Wróblewska, Toruń – Vilnius – Białystok 2020 (praca po recenzjach wydawniczych);

- staż naukowy w Centrum Polonistycznym na Uniwersytecie Wileńskim (17-21.02.2020); opiekun prof. Kristina Rutkowska; dla studentów litewskiej polonistyki wykłady z zakresu folkloru w ramach kursu „Folklor polski”; kwerendy biblioteczne i archiwalne;
- kwerendy badawczo-naukowe w Wielkiej Brytanii (Anglia, Ipswich/Univeristy of Suffolk; 16-18.07.2019r.).

Należy dodać, że dzięki porozumieniu z Shih Hsin University na Tajwanie raz w semestrze pracownik Katedry Kulturoznawstwa będzie miał możliwość wyjazdu na Tajwan i prezentacji wyników badań. Program został uruchomiony w semestrze zimowym 2019/20.

7. 5. Zagraniczne wyjazdy studenckie

Studenci kulturoznawstwa mają możliwość szerokiego wyboru z oferty programu Erasmus+. W latach 2012/2013 – 2017/18 z wyjazdów semestralnych skorzystało 21 studentów (załącznik nr 7.5). Dział Współpracy Międzynarodowej UMK regularnie przeprowadza spotkania informacyjne na temat możliwości uczestnictwa w programie.

W przypadku studentów specjalności Kultura Dalekiego Wschodu, dzięki licznym kontaktom i umowom z chińskimi i tajwańskimi partnerami większość studentów ma możliwość przynajmniej jednego rocznego stypendium językowego (w przypadku grupy z językiem chińskim dotyczy to wszystkich studentów). W przypadku Chin kontynentalnych są to głównie uniwersytety w Tianjinie, Harbinie, Wuhanie czy Pekinie, w przypadku Tajwanu są to uniwersytety w Tajpej i Kaohsiungu. Studenci kulturoznawstwa aplikujący o rządowe stypendia języków z puli NAWA wyjeżdżają też na stypendia do Mongolii (2 osoby), Tajwanu (6) i ChRL (2). Możliwość stypendiów do Azji (poza Japonią, która nie ma szerokiej oferty stypendialnej) jest także osiągalna dla studentów z językiem japońskim, z której studenci chętnie korzystają. Współczynnik sukcesu w otrzymywaniu stypendiów rządowych wynosi 100%.

Ponadto studenci regularnie wyjeżdżają na obozy letnie sponsorowane w całości lub częściowo przez naszych partnerów z Chin i Tajwanu. Rokrocznie kilkoro studentów wyjeżdża do Chin (Tianjin, Hefei, Pekin, Szanghaj – Akademia Teatralna) lub na Tajwan, gdzie uczęszczają na zajęcia z kultury chińskiej.

W planach jest odnowienie kontaktów w partnerami indonezyjskimi i ponowne stypendialne wyjazdy studenckie. Dwoje studentów kulturoznawstwa studiowało w Indonezji w latach (2008/9 i 2010/2011), a efektem tych badań są prace licencjackie, wydane drukiem w formie artykułów naukowych.

5 listopada 2019 odbyło się spotkanie z konsulem amerykańskim na temat programu Camp America, adresowanego do studentów Wydziału Humanistycznego. Program Camp America oferuje trzymiesięczny staż w firmach i instytucjach w Stanach Zjednoczonych oraz zanurzenie w kulturze amerykańskiej i podniesienie kompetencji językowych.

Warto dodać, że studenci kulturoznawstwa mogą korzystać również z innych ogólnouczelnianych międzynarodowych programów wymiany obsługiwanych przez UMK. Na przykład osoby, które ukończyły co najmniej 4 semestry studiów, mogą ubiegać się o stypendia ze środków Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego. W ich ramach mogą

odbyć jeden lub dwa semestry studiów w jednej z uczelni programu. Szczegółowe informacje są dostępne na stronie <https://www.umk.pl/studenci/mobilnosc/wyszehradzki/>. Dla studentów, którzy chcą realizować co najmniej trzymiesięczne programy badawcze w krajach programu CEEPUS, oferowane są natomiast stypendia środkowoeuropejskiego programu wymiany uniwersyteckiej CEEPUS Freemover (<https://www.umk.pl/studenci/mobilnosc/ceepus/>).

7. 6. Przyjazdy zagranicznych naukowców

W ostatnich latach na zaproszenie teatrologów z Katedry Kulturoznawstwa z wykładami dla kadry i studentów przyjechali:

- dr Jan Cohen-Cruz (NYU), Remapping performance: Common ground, uncommon partners, 21 października 2014 r.
- dr Thomas Irmer ("Theater heute"), Contemporary German Theatre and Festivals, 24 maja 2016 r.
- prof. Stephen Wilmer (prof. of Trinity College Dublin), The Role of the German Theatre during the Refugee Crisis of 2015, 25.05.2018

Na zaproszenie japonistów z wykładami dla kadry i studentów kulturoznawstwa oraz japonistyki przyjechali:

- prof. Tokimasa Sekiguchi z Tokyo University of Foreign Studies (TUFS) "Czy *Lalka* Bolesława Prusa wejdzie do literatury światowej?" (2019);
- prof. Inoue Noriyuki z Uniwersytetu Kōbe - referat na temat narracji bajkowych w reklamie z punktu widzenia japońskiego prawa (2016);
- JE Ambassador Japonii w Polsce, Matsutomi Shigeo wykład pt. "Direction of Japan's diplomacy" (2017).

W ostatnich latach studenci kulturoznawstwa korzystali również z wydziałowego programu Philologorum Colloquia, w ramach którego organizowano wykłady wybitnych humanistów (m. in. prof. Ben Alexander z Uniwersytetu Harvarda).

W najbliższych latach dzięki nowym programom grantowym UMK (w ramach programu Inicjatywa Doskonałości Uczelnia Badawcza) Katedra Kulturoznawstwa planuje zapraszanie wybitnych badaczy kultury w każdym semestrze.

Studenci kulturoznawstwa mają także możliwość uczestnictwa w organizowanych przez Katedrę Kulturoznawstwa międzynarodowych konferencjach, w czasie których spotykają się z zagranicznymi specjalistami z różnych obszarów badań kulturowych. W ostatnich latach w Katedrze odbyły się następujące międzynarodowe konferencje:

- *A Review of Changes. 70 years of the People's Republic of China in an Interdisciplinary Perspective* (maj 2020);
- *The woman through women's eyes: Gender – Literature – Language* (razem z Wydziałem Polonistyki UW). Na zaproszenie UMK gościem była Xue Xinran, jedna z najbardziej poczytnych chińskich reportażystek, która spotkała się ze studentami oraz wygłosiła dwa wykłady (grudzień 2016);
- *Orient in Literature – Literature of the Orient: Borders & Borderlands*, (marzec 2017);

- *Orient in Literature – Literature of the Orient, Literature Towards Freedom & Oppression*, , (marzec 2019);
- *Regional Experiences and External Influences: Reclaiming Identities by Popular Music in the Digital Era* – w konferencji wezmą czynny udział studenci kulturoznawstwa (czerwiec 2020).

7. 7. Studenci zagraniczni

Poza studentami zagranicznymi przyjeżdżającymi na krótkie formy kształcenia (w ramach programu Erasmus+ i umów międzyuczelnianych, w roku 2019/2020 są to studenci m. in. z Chin, Tajwanu, Malezji, Włoch), na kulturoznawstwie pojawia się coraz więcej studentów zagranicznych. W roku akademickim 2019/2020 studiuje czworo studentów z Ukrainy na pełnym cyklu kształcenia.

7. 8. Aktywności studenckie

Umiędzynarodowieniu studiów kulturoznawczych na UMK służą również różnorodne działania studentów nie związane bezpośrednio z dydaktyką akademicką. Do najważniejszych przedsięwzięć tego typu w ostatnim okresie można zaliczyć:

- warsztaty pisma japońskiego, dzięki współpracy z AIACC (Association for International Advancement of Calligraphy Culture) z Tokio;
- cotygodniowe zajęcia z kaligrafii chińskiej dzięki obecności stażystów z Shaoxing University/Lanting Academy of Chinese Calligraphy. Chińscy praktykanci z Shaoxingu prowadzą dodatkowe zajęcia z języka chińskiego i tradycyjnej kultury chińskiej (I rok w j. angielskim, II i III rok w j. chińskim);
- wyjazdy studenckie do Krakowa (UJ) na międzynarodowe spotkania Jagiellonian Window, poświęcone kulturze chińskiej (2017 i 2018);
- pod opieką teatrologów studenci kulturoznawstwa prowadzili w języku angielskim blog festiwalowy Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego KONTAKT w 2018 r. Aktywność tego typu znacząco wpływa na podnoszenie kompetencji językowych w zakresie języka angielskiego specjalistycznego.
- na Wydziale Humanistycznym przez Studium Kultury i Języka Polskiego dla Obcokrajowców UMK realizowany jest program NAWY „Blżej.pl”. Studenci kulturoznawstwa są zachęceni do integracji kulturowej z przedstawicielami innych narodowości w ramach rozmaitych wydarzeń typu "spotkania z kulturą danego kraju" czy "warsztaty tańca" lub uczestniczą w wykładach tematycznych.

7. 9. Inne

Warto dodać, że jeden z pracowników Katedry (dr hab. Artur Duda, prof. UMK) jest współzałożycielem Centrum Teatru Europy Środkowej, działającego przy Szanghajskiej Akademii Teatralnej, w ramach którego organizowane są międzynarodowe konferencje, zapraszani są do Chin polscy twórcy teatralni (np. Krystian Lupa) i wydawane są wspólne publikacje. W ramach działalności Centrum w maju 2020 w Toruniu odbędzie się 2 edycja festiwalu „Za kulisami”, poświęcona dramatowi i teatrowi chińskojęzycznemu. Festiwal aktywnie zaangażuje studentów, m.in. w konkurs na przekład dramatu chińskiego i spotkania z zagranicznymi gośćmi.

W planach jest także uruchomienie w 2020 Copernicus Centre przy Anhui Univeristy, Ma to być ośrodek prezentujący i promujący kulturę polską, w którym pracownicy UMK, w tym w dużej części kulturoznawcy, mają prowadzić zajęcia w języku angielskim z zakresu kultury polskiej.

Stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest systematycznie monitorowany na kilku poziomach. Po pierwsze, jest on istotnym elementem brany pod uwagę w okresowych ocenach pracowników Katedry Kulturoznawstwa. Po drugie analizowane są dane dotyczące korzystania przez studentów kulturoznawstwa z programu Erasmus+ oraz innych programów wymiany międzynarodowej. Po trzecie, analizie poddaje się dane z rekrutacji dotyczące studentów z zagranicy podejmujących naukę na Wydziale Humanistycznym oraz dane dotyczące ich postępów w nauce. Wnioski z analizy tych danych są uwzględniane w działaniach mających zwiększyć stopień umiędzynarodowienia kierunku.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika podejmuje działania mające na celu wszechstronne wsparcie studentów w procesie kształcenia.

Ponieważ studia podejmuje coraz więcej osób z niepełnosprawnościami, opracowany został sprawny system przepływu informacji na ich temat, dzięki któremu możliwa jest odpowiednia organizacja procesu kształcenia z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami jeszcze przed rozpoczęciem przez nich studiów. Komisja rekrutacyjna przekazuje informacje o studencie/studentce z niepełnosprawnościami, określając typ niepełnosprawności, do dziekanatu Wydziału Humanistycznego. Stosowną informację uzyskuje dalej dyrektor Instytutu Nauk o Kulturze, koordynator kierunkowy i opiekun pierwszego roku studiów. Dzięki temu możliwy jest dobór odpowiednich sal wykładowych i sprzętu koniecznego dla pełnego uczestnictwa osoby z niepełnosprawnościami w zajęciach. Koordynator kierunkowy przekazuje informacje osobom prowadzącym zajęcia, aby uświadomić im konieczność wsparcia studenta/studentki, np. w zakresie trybu zaliczenia danego przedmiotu, specjalnych potrzeb studenta/studentki w czasie zajęć. Wykładowcy są także informowani o obecności asystenta osoby niepełnosprawnej na zajęciach i wynikających z tego wymogów formalnych (konieczność potwierdzenia jej obecności w okazywanym po zajęciach dokumencie).

Studenci z niepełnosprawnościami są także informowani o możliwości uzyskania wsparcia w Zespole ds. Osób Niepełnosprawnych (informacje o zespole wyznaczonym do takiej pomocy, dane kontaktowe i terminy dyżurów są podane na stronie <https://www.umk.pl/studenci/niepelnospawni/>). Studenci mający problemy z samodzielnym poruszaniem się mogą korzystać z bezpłatnego transportu na zajęcia i do biblioteki, z miejsc specjalnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w Domu Studenckim nr 11, jak również ubiegać się o stypendium specjalne. Informacje na temat dokumentów potrzebnych, by uzyskać wsparcie oraz terminów i miejsca składania wniosków, są szczegółowo opisane na stronie <https://www.umk.pl/studenci/niepelnospawni/>. Wszelkie problemy studenci mogą zgłaszać samorządowi studenckiemu, opiekunowi roku, koordynatorowi kierunkowemu lub każdemu z wykładowców. Dziekan ds. studenckich podejmuje dalej działania mające na celu rozwiązanie wskazanych problemów.

Dla studentów borykających się z problemami psychicznymi i emocjonalnymi przewidziane jest wsparcie psychologiczne i psychiatryczne, jakiego udziela Centrum Zdrowia Psychicznego w Toruniu (szczegółowe informacje są przedstawione na stronie <https://www.umk.pl/studenci/ubezpieczenia/poz/>). Informacja o przyjęciu na studia osoby z zaburzeniami psychicznymi jest przekazywana w takim samym trybie jak informacje o studentach z niepełnosprawnościami, dzięki czemu wykładowcy są przygotowani na konieczność uwzględnienia ich specjalnych potrzeb na zajęciach i uprzedzeni co do niestandardowych form zachowania. Prodziekan ds. studenckich zezwala na przeprowadzenie dla osób z zaburzeniami psychicznymi innych co do terminu i trybu form zaliczenia (np. egzamin ustny zamiast pisemnego, egzamin przeprowadzany osobno, a nie w grupie). W szczególnych wypadkach prodziekan ds. studenckich zwołuje zebrania z koordynatorem i opiekunem roku, na którym studiuje osoba z zaburzeniami psychicznymi, w celu ustalenia najwłaściwszego sposobu postępowania i szczegółowych dyspozycji dla wykładowców. Obecnie prodziekan ds. studenckich planuje także zorganizowanie od przyszłego roku akademickiego cyklu obowiązkowych warsztatów psychologicznych dla studentów, których

celem będzie wskazanie sposobów radzenia sobie z problemami emocjonalnymi, sytuacjami trudnymi i stresem.

Na kierunku kulturoznawstwo studenci są wspierani w procesie uczenia się przede wszystkim dzięki swobodnemu dostępowi do bibliotek UMK (por. p. 5.6. niniejszego raportu), gdzie mogą korzystać z zasobów elektronicznych, skserować potrzebne materiały, poprosić personel o pomoc w znalezieniu potrzebnych materiałów, jak również na miejscu skorzystać z Internetu. W czytelni Biblioteki Collegium Maius mogą korzystać z potrzebnych książek i czasopism, jak również wykonać zadane im prace pisemne, czemu sprzyja odpowiednie wyposażenie tego pomieszczenia (stoły, kanapy, stanowiska komputerowe). Wsparcia udzielają także wykładowcy, którzy w czasie dyżurów są zobowiązani do wytłumaczenia studentom treści, jakie pojawiły się na ich zajęciach i – w razie potrzeby – ich uzupełniania lub wskazania dostępnych form poszerzenia i utrwalenia wiedzy (podręczniki, artykuły, strony internetowe, z których student może skorzystać, a następnie omówić je indywidualnie z wykładowcą w czasie dyżuru). Wsparciem w procesie uczenia się i poszerzania wiedzy są także organizowane na Wydziale Humanistycznym warsztaty tematyczne, wykłady gości polskich i zagranicznych.

Istotnym elementem wspierania procesu uczenia się jest prowadzona na Wydziale Humanistycznym polityka mobilności studentów. Różne formy mobilności międzynarodowej zostały opisane w p. 7. 5. niniejszego raportu. O dostępnych formach mobilności studenci są regularnie informowani w czasie odbywających się raz w semestrze spotkań z koordynatorem kierunkowym i dziekanem ds. studenckich, raz w roku akademickim z władzami dziekańskimi i w czasie spotkań organizowanych na bieżąco przez opiekunów roku.

Dodatkowo Dział Współpracy z Zagranicą organizuje spotkania poświęcone programowi Erasmus+. Szczegółowe informacje na jego temat są także przekazywane przez koordynatorów Erasmusa na danym kierunku i koordynatora wydziałowego. Terminy rekrutacji do programu Erasmus są podawane także na stronie Wydziału Humanistycznego i na jego fanpage'u. Szczegółowe informacje dotyczące niezbędnych do wyjazdu dokumentów, zasad działania programu, obowiązujących w danym roku akademickim stawek dla studentów wyjeżdżających, są dostępne na stronie https://www.umk.pl/wspolpraca/erasmus_plus/. Tutaj też studenci znajdują wykaz umów zawartych z krajami partnerskimi i krajami programu dla danego kierunku studiów. Koordynatorzy Erasmusa są zobowiązani do przekazywania wszelkich niezbędnych informacji tym, którzy chcą z programu skorzystać. Udzielają także wsparcia przy wypełnianiu dokumentów, sprawdzają *learning agreement* i pomagają w znajdowaniu korelatów przedmiotów objętych programem studiów.

Studenci zainteresowani wyjazdami zagranicznymi, jednak niezdecydowani co do typu programu, jaki powinni wybrać, mogą zwrócić się o pomoc i radę do koordynatora kierunkowego i/lub do Działu Współpracy z Zagranicą, którego pracownicy przedstawiają bogatą ofertę stypendialną i po rozpoznaniu potrzeb badawczych i możliwości studenta udzielają wsparcia w zakresie możliwości aplikacji do konkretnego programu.

Mobilność krajowa jest możliwa przede wszystkim dzięki programowi MOST. W jego ramach studenci mogą podjąć naukę w innej uczelni w Polsce, poszerzając w ten sposób możliwości kształcenia w wybranym zakresie badawczym. Szczegółowych informacji na temat rekrutacji do programu i wymaganych dokumentów udziela jego koordynator, który też przedstawia szczegółowo zasady jego działania. Student może także pozyskać stosowne informacje na stronie <https://www.umk.pl/studenci/mobilnosc/most/>.

Studenci zdolni mają możliwość ubiegania się o Stypendium naukowe JM Rektora UMK (składają stosowne dokumenty, w których wykazują się osiągniętymi wynikami w nauce: https://www.umk.pl/studenci/stypendia-i-kredyty/pomoc/styp_rektora/). Ci, którzy

uzyskują wybitne osiągnięcia w działalności artystycznej i badawczej, mogą zaś ubiegać się o Stypendium ministra za znaczące osiągnięcia, przyznawane studentom na dany rok akademicki. Wnioski – składane w wersji elektronicznej – są opiniowane według wskazanych w formularzu kryteriów przez komisje powołane przez prodziekana ds. studenckich i przekazywane do rektoratu. W 2019 r. przyjęty został również Miejski Program Stypendialny dla studentów toruńskich uczelni wyższych, którego koordynatorem jest Urząd Miasta Torunia. Stypendium przyznawane jest studentom wyróżniającym się naukowo i artystycznie, a szczegółowe informacje na temat jego funkcjonowania i trybu składania wniosków dostępne są na stronie urzędu miasta, gdzie też należy kierować wszystkie potrzebne dokumenty.

Szczególnie uzdolnionym studentom oferowane jest nie tylko wsparcie finansowe, ale również pomoc w zakresie podejmowanej przez nich działalności badawczej. Studenci mogą uczestniczyć w konferencjach organizowanych przez wydział i przez inne uniwersytety w kraju i za granicą. Opłaty konferencyjne, koszty zakwaterowania i noclegów są – na wniosek studenta – pokrywane ze środków zgromadzonych na funduszu za powtarzanie roku, którym zarządza samorząd studencki i dziekan ds. studenckich. Pracownicy włączają także studentów do prowadzonych przez siebie badań i zachęcają do publikowania artykułów w czasopiśmie. Możliwość naukowego debiutu oferuje działające na Wydziale Humanistycznym czasopismo „Tekstura”, które przyjmuje artykuły studentów, jakie po recenzjach kierowane są do druku. Studenci współpracują z instytucjami kulturalnymi i badawczymi regionu, poszerzając w ten sposób wiedzę zdobytą na zajęciach. W każdym roku akademickim są też adresowane do nich szczegółowe programy badawcze, w ramach których mogą przygotowywać autorskie projekty i pozyskać środki na ich realizację. Ich przykładem jest program Mikrowsparcie organizowany przez Toruńską Agendę Kulturalną.

Studenci szczególnie zainteresowani daną dziedziną naukową mogą się zrzeszać w kołach naukowych, które podejmują wszechstronną działalność badawczą i kulturalną (organizują konferencje, prelekcje, panele dyskusyjne, uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych i artystycznych, organizują tematyczne wydarzenia naukowe). Koła naukowe stanowią okazję do podjęcia pierwszych prac badawczych, dlatego wykładowcy szczególnie zachęcają studentów zdolnych do pracy w wybranych organizacjach studenckich.

Praca kół naukowych jest nadzorowana przez ich opiekunów merytorycznych, a także dziekana ds. studenckich. Wsparcia dla ich działalności udziela także samorząd studencki, który organizuje targi kół naukowych, co najmniej raz w roku akademickim. Ich celem jest prezentacja działalności kół, wskazanie ich potrzeb i możliwości dalszego rozwoju. Samorząd też opiniuje wnioski o przyznanie środków finansowych z funduszu za powtarzanie roku na organizację konkretnych wydarzeń naukowych i kulturalnych.

Inną formą wsparcia zdolnych studentów jest wprowadzony na kulturoznawstwie tutoring polegający na indywidualnym wsparciu dla osób, które chcą podjąć własne prace badawcze (szczegóły w załączniku nr 1.1).

Wsparcie oferowane jest jednak nie tylko studentom osiągającym wybitne wyniki w nauce. Przyznawane jest także Stypendium JM Rektora UMK za wybitne osiągnięcia sportowe. Zasady przyznawania tego typu stypendium wraz z regulującym je rozporządzeniem są zawarte na stronie <https://www.ucs.umk.pl/student/stypendia-sportowe/>. Szczególną rolę dla wsparcia uzdolnionych pod względem sportowym studentów odgrywa program „Kariera dwutorowa”, którego celem jest zapewnienie wybitnym sportowcom elastycznych warunków dla kontynuowania kariery sportowej i studiowania. Program zapewnia wsparcie dla studenta, który dzięki temu może łączyć treningi ze studiami. Poszczególne wydziały otrzymują na początku roku akademickiego listę osób objętych tym

programem, a dziekan ds. studenckich jest zobowiązany przekazać informacje koordynatorowi danego kierunku, by udzielił studentowi koniecznego wsparcia i dostosował program kształcenia do potrzeb wskazanych w indywidualnym programie studiów uczestnika programu.

Dla wszystkich studentów, którzy pragną rozwijać swe sportowe umiejętności, przygotowana jest bogata oferta zajęć sportowych, nie tylko w ramach programu studiów. Student może dołączyć do uniwersyteckich sekcji sportowych (m.in. sekcja biegów przełajowych, koszykówki, judo) i odbywać w ich ramach treningi oraz uczestniczyć w ogólnopolskich zawodach. Ci spośród studentów, którzy podchodzą do sportu bardziej rekreacyjnie, mogą skorzystać z bogatej oferty Uniwersyteckiego Centrum Sportowego (m.in. basen, siłownia, fitness). Rekreacja i sport akademicki stanowią obecnie jeden ze strategicznych obszarów rozwoju Uniwersytetu, są także istotnym wsparciem w procesie kształcenia, który dzięki temu nabiera całościowego charakteru.

Studentom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oferowana jest pomoc finansowa. Wnioski, składane za pomocą generatora w systemie USOS, są we wskazanym terminie przekazywane przez studenta do wydziałowej komisji stypendialnej. Komisja pełni w wyznaczonych dniach i godzinach dyżury, a jej członkowie (wyznaczeni pracownicy dziekanatu i samorząd studencki) weryfikują poprawność składanych wniosków, zaś w razie potrzeby – pomagają w procesie ich generowania. Pomoc materialną mogą studenci także uzyskać w ramach Funduszu Wsparcia – Fundacja Amicus. O środki z tego programu mogą się ubiegać jednak tylko studenci, którzy przebywali w placówce opiekuńczo-wychowawczej i znajdują się w trudnej sytuacji materialnej.

Informacje dotyczące stypendiów naukowych i socjalnych są zawarte na stronie UMK, terminy składania wniosków są także wskazywane na stronie Wydziału Humanistycznego. Do ich udzielania na bieżąco są także zobowiązani pracownicy dziekanatu, a także koordynatorzy kierunkowi.

Istotne wsparcie we wchodzeniu studentów na rynek pracy stanowią programy stażowe. Na podstawie Zarządzenia nr 42 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 29 marca 2019 roku został ustalony regulamin stażu organizowanego na Wydziale Humanistycznym w ramach dotacji projakościowej przyznanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego na rok akademicki 2018/19 i 2019/20. Regulamin określa tryb konkursowy składania wniosków, terminy, w których student może odbywać staż, a także wynagrodzenie w wysokości 5000 PLN, wypłacane w dwu ratach. Szczegółowy program stażu określa jego opiekun, student zaś zawiera umowę z instytucją/firmą, która przystąpiła do programu stażowego (lista instytucji jest weryfikowana przed ogłoszeniem konkursu stażowego, muszą one bowiem potwierdzić chęć przyjęcia studenta na zasadach określonych w rozporządzeniu). Staże organizowane przez wydział są okazją do praktycznego sprawdzenia wiedzy uzyskanej w czasie studiów, a także podjęcia pierwszej pracy zawodowej. Studenci, którzy wykazują się szczególnie efektywną pracą w czasie stażu, mają możliwość zatrudnienia po jego zakończeniu. W latach 2016–2019 studenci kulturoznawstwa odbyli staże w następujących placówkach edukacyjnych i kulturalnych: Szkoła Języków Obcych Ms. Rabbit, Muzeum Etnograficzne w Toruniu, Teatr Baj Pomorski, Dom Muz, Centrum Sztuki Współczesnej, Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy, Toruńska Orkiestra Symfoniczna, MSU Publishing, Dwór Artusa.

Wsparcia w zakresie poruszania się na rynku pracy udziela studentom także Biuro Karier UMK, które oferuje m.in. konsultacje i poradnictwo zawodowe, przedstawia oferty pracy, praktyk, stażu i wolontariatu, organizuje szkolenia na temat rozwijania kompetencji zawodowych, a także organizuje spotkania z firmami i targi pracy. Studenci mogą także

umówić się na spotkania indywidualne z pracownikami Biura Karier i pozyskać informacje zawodowe dostosowane do ich potrzeb i umiejętności.

Wszelkie potrzeby studentów dotyczące możliwości ich rozwoju poznawczego, zawodowego, artystycznego mogą być przez nich samych sygnalizowane w czasie odbywających się regularnie spotkań z koordynatorem kierunku, opiekunem roku lub być zgłaszane wykładowcom i prodziekanowi ds. studenckich. Wszystkie te osoby, jak również pracownicy administracji, są zobowiązani do udzielania niezbędnych informacji bądź wskazywania miejsc, gdzie bardziej szczegółowe informacje na interesujący studentów temat mogą być pozyskane. Studenci wyróżniający się są zaś obejmowani szczególną opieką przez wykładowców, którzy dostrzegają ich wybitne zdolności i mogą w odpowiedni sposób pokierować ich rozwojem badawczym, zachęcając do udziału w konferencjach, projektach badawczych i do publikowania prac naukowych. Studenci, którzy nie chcą zgłaszać tego typu potrzeb osobiście, mogą sformułować je w formie pisemnej i zostawić w teczce wyłożonej w Bibliotece Collegium Maius. Teczka pozostaje do wglądu dziekana ds. studenckich, który przekazuje prośbę studenta odpowiedniej osobie lub podejmuje działania pozostające w zakresie jego kompetencji.

Ponieważ szczególną rolę w procesie wspierania studentów odgrywa kadra, zarówno pracownicy naukowcy, jak i pracownicy administracji, podejmowane są działania w celu poszerzania ich kompetencji pedagogicznych i komunikacyjnych, co ma szczególne znaczenie podczas pracy z osobami ze szczególnymi potrzebami. W tym właśnie celu są organizowane szkolenia z psychiatrą (pierwsze odbyło się w styczniu 2020 r.), których celem jest wyposażenie pracowników naukowych, administracyjnych i technicznych w narzędzia niezbędne do zgodnej komunikacji na zajęciach i poza nimi oraz umiejętności rozpoznawania szczególnych potrzeb studentów w zakresie kształcenia. Istotne znaczenie dla wspierania studentów ma również fakt, iż część pracowników dziekanatu stanowią absolwentki Wydziału Humanistycznego, także ze stopniem doktora, mają więc tym większą świadomość studenckich potrzeb i specyfiki poszczególnych kierunków kształcenia.

Istotne dla wsparcia studentów szczególnie zdolnych są konkursy organizowane na Wydziale Humanistycznym. Prodziekan ds. studenckich w listopadzie 2019 r. ogłosiła konkurs *Wyróżniający się studenci Wydziału Humanistycznego*, którego celem było nagrodzenie studentów osiągających wybitne wyniki w nauce i/lub podejmujących działalność organizacyjną na Wydziale (np. praca w kołach naukowych, organizacja wydarzeń naukowych i kulturalnych). Studentów zgłaszali pracownicy Wydziału Humanistycznego. Laureatami konkursu zostało 35 studentów reprezentujących wszystkie kierunki na Wydziale Humanistycznym. Wśród nich wyróżniono troje studentów kulturoznawstwa. Co roku ogłaszany jest także konkurs na najlepszą pracę magisterską i licencjacką, od roku akademickiego 2018/2019 w trzech dziedzinach: literaturoznawstwo, językoznawstwo i kulturoznawstwo. W styczniu 2020 r. prodziekan ds. studenckich ogłosiła także konkurs dla literacko uzdolnionych studentów *Literacki Maius*, który polega na napisaniu opowiadania na temat związany z Collegium Maius. Jego rozstrzygnięcie nastąpi w kwietniu bieżącego roku.

Zadaniem władz wydziału i kadry naukowej jest także przeciwdziałanie wszelkim przejawom dyskryminacji, wykluczenia i agresji oraz rozwiązywanie spraw konfliktowych innego typu, w tym niesprawiedliwego systemu oceniania. W tym celu w czasie każdego ze spotkań organizowanych przez pracowników wydziału, jak również w czasie spotkań organizowanych przez samorząd studencki, poruszane są kwestie bezpieczeństwa oraz zasad postępowania w sprawach konfliktowych. Studenci są dokładnie poinformowani, co mają zrobić w sytuacji, gdy zaobserwują przejawy dyskryminacji, doświadczą agresji lub

jakiegokolwiek formy wykluczenia czy niesprawiedliwego traktowania. Podstawą jest zgłoszenie sytuacji zagrażającej dobru i bezpieczeństwu studenta – do przyjęcia takiego zgłoszenia jest zobowiązany każdy z pracowników wydziału, musi on też niezwłocznie przekazać informacje dziekanowi ds. studenckich. Wówczas podejmowane są dalsze działania – konsultacje z pełnomocnikiem rektora ds. bezpieczeństwa, rozmowy z osobami pokrzywdzonymi lub osobami zaangażowanymi w konflikt, rozmowy dyscyplinujące, zawsze w obecności osoby trzeciej. W przypadku szczególnie rażącego naruszenia zasad bezpieczeństwa sprawa kierowana jest poprzez pełnomocnika ds. bezpieczeństwa do komisji dyscyplinarnej, która po rozpatrzeniu sprawy podejmuje stosowne decyzje. W sytuacji niesprawiedliwego oceniania postępów w nauce w tym niezaliczenia przedmiotu student ma prawo złożyć odwołanie lub skargę do dziekana ds. studenckich. Prodziekan, kiedy uzna skargę czy odwołanie za zasadne, nadaje sprawie bieg oficjalny i powołuje komisję do ponownej oceny przedmiotu. W przypadku przedmiotów kończących się egzaminem zgodnie z par. 36 *Regulaminu studiów UMK*, student ma prawo złożyć wniosek o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego. Na kulturoznawstwie do tej pory odnotowano jeden przypadek zakwestionowania oceny z egzaminu, w efekcie czego dziekan zarządził egzamin komisyjny, który zakończył się zmianą oceny końcowej z negatywnej na pozytywną.

Istotne znaczenie we wspieraniu studentów w procesie uczenia się mają również różne formy studenckiej oceny programu studiów, toku kształcenia i prowadzonych zajęć. Służą temu m.in. ankiety, jakie studenci mogą wypełniać po zakończeniu każdego semestru, oraz spotkania z koordynatorem i opiekunem roku, w czasie których studenci zgłaszają swoje uwagi i zastrzeżenia względem programu studiów, typu zajęć czy sposobu ich prowadzenia przez wykładowców. Mogą je także zgłaszać anonimowo i składać do teczki wyłożonej w Bibliotece Collegium Maius. Wszystkie takie zgłoszenia są starannie rozpatrywane przez wyznaczone przez prodziekana ds. studenckich osoby z Instytutu. Studencka kontrola jakości kształcenia dokonuje się na bieżąco, w każdym bowiem momencie student ma prawo zgłosić swe uwagi, np. bezpośrednio prowadzącemu zajęcia. Jest także zobowiązany do oceny praktyk i stażu, a co za tym idzie – także instytucji, z którą Uniwersytet podjął współpracę. Uwagi może zgłosić w formie pisemnej lub ustnej koordynatorowi praktyk, który ze swej strony ma obowiązek każdorazowo dowiedzieć się od studenta po odbytych praktykach, czy i w jakim zakresie dana instytucja umożliwiła realizację efektów uczenia w zakresie działań w niej podejmowanych. Uwagi te są następnie rozpatrywane i komentowane w czasie zebrań z interesariuszami, które odbywają się pod nazwą „Śniadania u filologów” (2017-2018; od 2019 r. - „Śniadania u humanistów”). W ten sposób instytucje współpracujące, wykładowcy i studenci wspólnie włączani są w proces ewaluacji programów kształcenia i programów praktyk.

W procesie wspierania studentów istotna jest także integracja społeczności akademickiej, której służą szczególne wydarzenia organizowane przez samorząd studencki. Na uwagę zasługują przede wszystkim imprezy organizowane w okresie świątecznym. W grudniu 2019 r. odbyło się *Granie na Humanie*, spotkanie, w czasie którego studenci uczestniczyli w grze terenowej. W spotkaniu uczestniczyli także studenci zagraniczni, którzy razem ze studentami polskimi grali w gry planszowe. Samorząd pozyskał środki na nagrody za grę terenową oraz na poczęstunek w czasie spotkania. Co roku też samorząd organizuje dni otwarte Wydziału Humanistycznego, które mają charakter tematyczny (w tym roku planowane jest *Na tropie humanistyki* w marcu 2020 r.) i składają się z imprez edukacyjnych, w które włączani są studenci. Celem dni otwartych jest zapoznanie uczniów szkół średnich z ofertą poszczególnych kierunków i wskazanie nich atrakcyjności. Na początku każdego roku akademickiego samorząd organizuje również szkolenia dla studentów dotyczące zakresu

podstawowych umiejętności w czasie studiowania (struktura wydziału, zgłaszanie spraw zagrażających bezpieczeństwu, zwroty adresatywne do wykładowców, oferta stypendialna).

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9. 1. Uczelniane systemy informacji

Uczelnia zapewnia stały dostęp do aktualnych informacji wszystkim grupom interesariuszy, a w szczególności kandydatom na studia, studentom i pracownikom uczelni. Podstawowymi źródłami informacji na temat działalności naukowej i dydaktycznej uczelni, w tym również regulacji wewnętrznych, struktury organizacyjnej, trybów i programów studiów, są strona Biuletynu Informacji Publicznej UMK, prowadzona zgodnie z wymogami prawnymi dotyczącymi instytucji publicznych (<https://umk.bip.gov.pl>), oraz strona www uczelni (<https://www.umk.pl>), która wraz z podstroną Wydziału Humanistycznego UMK przedstawia m.in. zasady rekrutacji, ogólną informację o wszystkich kierunkach studiów, organizację roku akademickiego, ofertę zajęć ogólnouczelnianych, informacje o samorządzie studenckim, o zasadach uczestniczenia w programach wymiany międzynarodowej, wymogach koniecznych do ubiegania się o stypendia i kredyty studenckie, wsparciu dla studentów niepełnosprawnych, opiece zdrowotnej i ubezpieczeniach, opłatach za studia, dostępności bazy mieszkalnej na toruńskim kampusie. Strona internetowa Wydziału Humanistycznego UMK (<https://www.human.umk.pl>) podlega bieżącej aktualizacji i zawiera najważniejsze informacje z zakresu dydaktyki i działalności naukowej studentów i pracowników wydziału. Publikowana są na niej m.in. plany zajęć, informacje o terminach egzaminów, konsultacjach, zmianach w organizacji zajęć, prowadzonych badaniach, organizowanych konferencjach, a także informacje o bieżących wydarzeniach związanych z wydziałem.

Do najważniejszych elementów systemu informacyjnego uczelni należy także Uniwersytecki System Obsługi Studiów (<https://usosweb.umk.pl>) odgrywający rolę wirtualnego dziekanatu, umożliwiający m.in. rejestrację na zajęcia, bieżący dostęp do ocen uzyskiwanych w procesie kształcenia, informacji o ofercie dydaktycznej, sylabusach, propozycjach zajęć fakultatywnych, tymczasowych zmianach w planach zajęć, terminach dyżurów pracowników, danych kontaktowych potrzebnych w sprawach związanych ze studium, stypendiami czy wyjazdami zagranicznymi, harmonogram zaliczeń i egzaminów w sesji, dostęp do wewnętrznej poczty e-mail udostępnianej każdemu ze studentów oraz pracowników, informacji o pracownikach. USOS umożliwia także komunikację pomiędzy pracownikami naukowo-dydaktycznymi i studentami, a także ocenianie zajęć przez studentów. Z kolei Archiwum Prac Dyplomowych (<https://apd.umk.pl>) pełni funkcję katalogu i repozytorium elektronicznych wersji prac dyplomowych powstających w Uniwersytecie. Jedną z najważniejszych funkcji aplikacji jest wspomaganie osób zaangażowanych w procedurę składania prac dyplomowych (autorów, promotorów, recenzentów, pracowników dziekanatu). APD posiada wbudowany system antyplagiatowy. Wewnątrzuczelniane systemy informatyczne umożliwiają także np. skorzystanie z katalogów Biblioteki Głównej UMK i jej czytelnia online otwartej na akademickie bazy danych z całego świata (https://www.bu.umk.pl/czytelnia_online), a także z platformy Moodle wspierającej e-learning (<https://moodle.umk.pl>).

Dostęp do informacji zapewniany jest studentom także poprzez bezpośredni kontakt z władzami Wydziału Humanistycznego i Katedry Kulturoznawstwa (regularne dyżury dziekanów i kierownika Katedry Kulturoznawstwa) oraz z pracownikami administracji (obsługa w dziekanacie), a także przez inne tradycyjne formy komunikacji, takie jak tablice ogłoszeń znajdujące się w budynkach uczelni, kolportaż informatorów i broszur etc. Informacje o ofercie studiów są prezentowane również podczas ogólnouniwersyteckich wydarzeń edukacyjnych (np. Drzwi Otwarte, Toruński Festiwal Nauki i Sztuki).

9. 2. Strona internetowa kierunku studiów

Szczegółowe informacje dla kandydatów oraz studentów toruńskiego kulturoznawstwa publikowane są na oficjalnej stronie kierunku: <https://www.human.umk.pl/student-kierunki-kulturoznawstwo/>. Oprócz wirtualnej tablicy ogłoszeń, na której znajdują się bieżące wiadomości związane z funkcjonowaniem kierunku, dostępne są tu też informacje na temat specyfiki kształcenia na I i II stopniu studiów, oferowanych specjalizacji i specjalności na różnych etapach kształcenia, szczegółowych planów i programów studiów, plany zajęć dla każdego roku, informacje dotyczące możliwości uczestniczenia w wymianie międzynarodowej, a także charakterystyka związanych z kulturoznawstwem studenckich kół naukowych.

9. 3. Media społecznościowe

Niezależnie od wymienionych serwisów uniwersyteckich informacje dotyczące różnego rodzaju przedsięwzięć dydaktycznych i naukowych nie wchodzących w ścisły program studiów (np. szkoleń i warsztatów, konferencji i sesji naukowych, imprez organizowanych przez studentów, ofert praktyk, staży i pracy dla studentów i absolwentów) zamieszczane są także na portalu społecznościowym Facebook. Dotyczy to zarówno działań Katedry Kulturoznawstwa (<https://www.facebook.com/Kulturoznawstwo-UMK-495892607135729/> – 959 osób obserwujących), jak i Wydziału Humanistycznego (<https://www.facebook.com/humanistycznyumk/> – 2390 osób obserwujących). Treści umieszczane na profilu skierowane są do studentów, absolwentów, doktorantów i pracowników UMK oraz wszystkich zainteresowanych kierunkiem. Z profilami facebookowymi zintegrowany jest komunikator Messenger umożliwiający indywidualny kontakt z administratorami profilu. Od czasu uruchomienia profili na FB notują one stały i nieprzerwany wzrost popularności. Podobnie jest z wydziałowym profilem na Instagramie (human.umk), na którym umieszczono ponad 300 postów, a który jest obserwowany przez prawie 650 osób. Podobnie jest także z kanałem Katedry Kulturoznawstwa na platformie YouTube, gdzie publikowane są przede wszystkim filmy dokumentujące wydarzenia organizowane przez studentów kulturoznawstwa oraz etiudy filmowe przygotowane w ramach prac zaliczeniowych, a także wybrane wykłady i prelekcje wykładowców.

Dodatkowym źródłem informacji upowszechnianych dzięki mediom społecznościowym są profile kół naukowych i specjalizacji prowadzone przez studentów i pracowników Katedry Kulturoznawstwa na wspomnianym portalu Facebook, np. Koła Naukowego Folklorystów (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100003176611799>), Studenckiego Koła Teatrolologicznego (<https://www.facebook.com/skt.umk/>), Medioznawczego Koła Naukowego (<https://www.facebook.com/Medioznawcze-Kolo-Naukowe-UMK-103306247873914/>) czy specjalizacji Animacja kultury (<https://www.facebook.com/Animuję-z-UMK-1579671308957662/>). Na profilach tych publikowane są zwłaszcza liczne i bogate fotorelacje z realizowanych przedsięwzięć. Okazjonalnie tworzone są także odrębne profile wydarzeń organizowanych przez studentów kulturoznawstwa, np. w ostatnim czasie była to „Noc kultury w Collegium Maius” (<https://www.facebook.com/events/1062981140717686/>).

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu dąży do wysokiego poziomu jakości kształcenia poprzez doskonalenie spójnej, perspektywicznej oraz odpowiadającej wyzwaniom współczesnego świata polityki jakości kształcenia realizowanej w całej uczelni. Uczelnia podejmuje starania, by wdrażać działania sprzyjające wymianie dobrych praktyk między poszczególnymi jednostkami uczelni oraz budować akademicką kulturę jakości – co staje się nadrzędnym celem prowadzonych działań. W trosce o stałe podnoszenie jakości kształcenia Senat Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu Uchwałą Nr 140 z dnia 29 października 2019 r. (Załącznik nr 10.a) roku wprowadził Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „System Doskonałości Akademickiej” (WSZJK). Obejmuje on wszystkie obszary funkcjonowania Uniwersytetu, uwzględniając formy i rodzaje studiów, na każdym poziomie kształcenia. System ten został tak opracowany, by stanowił realne narzędzie umożliwiające permanentne doskonalenie.

Ramowe zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądania oraz doskonalenia programu studiów w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu zostały określone w statucie uczelni przyjętym w dniu 16.04.2019 r., w rozdziale 11 Wewnętrzne Systemy Zapewniania Jakości §127–128 (Załącznik nr 10.a). §127 dotyczy wzrostu jakości kształcenia oraz organizacji pracy, wskazując na budowanie kultury jakości, dobrą atmosferę i wysoką efektywność pracy, zadowolenie pracowników, studentów i doktorantów, efekty ekonomiczne oraz renomę Uniwersytetu. §128 odnosi się do doskonalenia badań naukowych, prac rozwojowych oraz twórczości artystycznej, które przekładają się na osiągnięcie doskonałości naukowej nauczycieli akademickich w poszczególnych dyscyplinach naukowych. Z dniem 01.10.2019 r. wszedł w życie nowy statut uczelni, zalecając stosowne zmiany w zakresie obowiązującego systemu regulacji, wdrażania i nadzoru ogólnej i szczegółowej polityki jakości. Obowiązującym dokumentem, zawierającym wytyczne w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać programy kształcenia na studiach wyższych oraz trybu uchwalania programów kształcenia, jest Uchwała Nr 5 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 5 lutego 2019 r. (Załącznik nr 10.b) oraz Uchwała Senatu nr 6 z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie trybu tworzenia studiów wyższych uruchamianych w roku akademickim 2019/2020 (Załącznik nr 10.c). Niezwykle ważnym dokumentem, potwierdzającym rozwijanie na UMK polityki jakości, są rekomendacje Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia, dostępne na stronie <http://jakosc.umk.pl/>. Zakres, strukturę oraz sposób funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „System Doskonałości Akademickiej” (WSZJK) na UMK określa odrębny dokument – Uchwała Nr 140 Senatu UMK z dnia 29 października 2019 roku.

Na Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy, którego szczegóły wraz z wykazem dokumentów zostały opisane w załączniku nr 10.d, składają się następujące elementy:

- identyfikacja oczekiwań studentów;
- ocena zajęć przez studentów;
- hospitacje zajęć;
- badanie losów absolwentów;
- szczegółowe działania doskonalące jakość funkcjonowania Uniwersytetu (w tym jakość kształcenia).

Wszystkie te elementy tworzą spójny system zarządzania jakością, który pozwala wskazać dążenie UMK do doskonałości akademickiej oraz powiązanie zarządzania jakością w zakresie dydaktyki akademickiej z innymi elementami jakości (np. system satysfakcji

pracowników, systematyczne badania losów absolwentów i in.). Powyższy system został również logicznie zaprojektowany w kontekście harmonogramu działań podejmowanych na uczelni, określając role i zadania instytucji i osób odpowiedzialnych za poszczególne zadania (zob. załącznik nr 10.d).

W przypadku kierunków prowadzonych na Wydziale Humanistycznym koordynatorem ds. jakości jest prodziekan ds. współpracy z zagranicą, organizacji i rozwoju, który współpracuje w tym zakresie z prodziekanem ds. kształcenia. Koordynator przewodniczy Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, przygotowuje wspólnie z nią stosowne raporty oraz rekomendacje. Do końca września 2019 roku (w ramach Wydziału Filologicznego) wszystkie zadania w zakresie pełnił właśnie koordynator-prodziekan. Od 1 października 2019 roku, wraz z powiększeniem się składu dziekańskiego o wyodrębnionego prodziekana ds. kształcenia, to on jest odpowiedzialny za analizę ankiet studenckich i wyników hospitacji, wyniki opracowań przekazuje koordynatorowi, ten zaś komisji i wspólnie opracowują rekomendacje dla dziekana i Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia. Ta zmiana ma zapewnić poprawę w zakresie jakości kształcenia.

Na Wydziale Humanistycznym szczegółowe informacje dotyczące jakości kształcenia znajdują się na stronie: <https://www.human.umk.pl/wydzial/jakosc-ksztalcenia/> i dotyczą zarówno poziomu uczelnianego, jak i wydziałowego. W tym ostatnim wypadku dokumenty sięgają roku 2009, pokazując ewolucję i rozwój systemu, ale również jego trwałość. Zgodnie ze stosownymi regulacjami na uczelni, odpowiednie elementy poszczególnych działań pro jakościowych są upubliczniane – zarówno w corocznych spotkaniach ze studentami, które odbywają się na początku drugiego semestru (prezentacje ze spotkań umieszczone na stronie, protokoły ze spotkań dostępne również w dziekanacie), jak i w dokumentach umieszczanych na stronie wydziału i uczelni – w postaci przyjmowanych raportów i rekomendacji. Ponownie, dzieje się tak zarówno na poziomie ogólnouniwersyteckim (tam stosowne dokumenty przyjmowane co roku), jak i wydziałowym (dokumenty dotyczące poszczególnych rodzajów badań wraz z przyjmowanymi rekomendacjami, które przekazywane są do dziekana, jak i do Uniwersyteckiej Rady, wpływając tym samym na rekomendacje ogólnouniwersyteckie), system wydziałowy jest bowiem częścią systemu ogólnouczelnianego. Należy zaznaczyć, że co roku system był poddawany ewaluacji i weryfikacji, zatem dokumenty z ubiegłych lat nie muszą w pełni odpowiadać obecnemu stanowi prawnemu.

Wprowadzane zmiany w programach studiów na Wydziale Humanistycznym (do 30.09.2019 Filologicznym) oparte były również na wyżej opisanym systemie. Podstawą do zmian były opinie studentów i absolwentów, formułowane w postaci ankiet studenckich, badań satysfakcji studentów, badań absolwentów (w tym sensie – już często naszych interesariuszy zewnętrznych z otoczenia społeczno-gospodarczego, jak i instytucji partnerskich), ale również innych elementów: hospitacji zajęć, konsultacji ze studentami w czasie prac Komisji Dydaktycznej opiniującej programy studiów i wszelkie zmiany, Komisji ds. Jakości Kształcenia zajmującej się analizą poszczególnych badań i wyciąganiem z nich konkretnych rekomendacji dla dziekana i Uczelnianej Rady, corocznych spotkań ze studentami, ścisłej współpracy z samorządem studenckim, niekiedy również – ad hoc przeprowadzanych badań dotyczących programów studiów, układu planu zajęć i innych ważnych dla studentów elementów kształcenia. Wszystkie tego rodzaju działania mają w większości charakter systemowy, umocowany w stosownych aktach prawnych obowiązujących w UMK. Na każdym etapie podejmowania decyzji, społeczność studencka była reprezentowana (np. wcześniej w Radzie Wydziału, obecnie w Radzie Dziekańskiej; zawsze w Senacie UMK, który jest formalnie odpowiedzialny za przyjmowane zmiany programów studiów czy powoływanie nowych kierunków).

Opisana w kryterium 1 ewolucja koncepcji kształcenia na kierunku kulturoznawstwo, w tym powołanie specjalności Kultura Dalekiego Wschodu, wynikała nie tylko ze zmieniających się ram prawnych, ale również z ciągłego doskonalenia programu studiów w wyniku procesów zarządzania jakością. Chodzi tutaj o opisany wcześniej system, w tym m.in. na bliską współpracę z interesariuszami wewnętrznymi (studentami), jak i interesariuszami zewnętrznymi (otoczenie społeczno-gospodarcze). Wpływ na zmiany programowe miały zatem następujące badania i przygotowane na ich podstawie rekomendacje: studenckie ankiety zajęć, hospitacje zajęć, badania satysfakcji studentów, analizy losów absolwentów, badania satysfakcji pracowników, coroczne spotkania dziekana ze studentami, uwagi zgłaszane przez stronę jakosc.umk.pl. Analiza danych pozyskanych za pomocą tych narzędzi wpływa na podejmowane inicjatywy poprawiania i udoskonalania koncepcji kształcenia, programów studiów oraz konkretnych rozwiązań w zakresie organizacji procesu dydaktycznego.

Aktualne programy studiów były przygotowywane przez pracowników Katedry Kulturoznawstwa (Instytut Nauk o Kulturze) oraz zatwierdzane przez Komisję Dydaktyczną Wydziału Filologicznego i przyjmowane przez Radę Wydziału, następnie zaś zatwierdzane i oficjalnie uchwalane przez Senat UMK. Wszelkie zmiany uwzględniały uwagi i rekomendacje opracowywane regularnie przez Wydziałową Komisję ds. Jakości. W każdym z tych ciał kolegialnych – komisjach, radach i Senacie – swoich przedstawicieli mają studenci, wszystkie zmiany były więc z nimi konsultowane, zaś zmiany i nowe programy akceptowane w drodze głosowania, zgodnie z obowiązującymi w danym okresie przepisami na UMK. Procedura taka obowiązywała przed 1.10.2019.

Wraz ze zmianą strukturalną, niektóre ciała kolektywne uczelni zostały zmienione – dotyczy to m.in. likwidacji rad wydziałów (w ich miejsce powstały rady dziekańskie), a w przypadku Wydziału Humanistycznego inna formuła dla funkcjonowania Komisji Dydaktycznej (wcześniej była to komisja Rady Wydziału, obecnie składają się na nią koordynatorzy poszczególnych kierunków powoływani przez dziekana). Wydziałowa Komisja ds. Jakości nadal funkcjonuje na Wydziale i zajmuje się procesem ewaluacji poszczególnych kierunków studiów poprzez odpowiednie badania i ankiety dotyczące zarówno studentów, absolwentów, jak i pracowników. Wyniki tych badań są opracowywane i łącznie ze stosownymi rekomendacjami przekazywane do Uczelnianej Rady i do dziekana. Zmiany strukturalne mają jednocześnie wprowadzić do systemu zapewniania jakości kształcenia następujące korekty:

1. Większa współpraca z ekspertami z rynku pracy (przede wszystkim reprezentującymi instytucje kultury), którzy prowadzą specjalistyczne zajęcia dla studentów kulturoznawstwa. Odpowiada to zarówno na zapotrzebowania interesariuszy zewnętrznych (pozwala lepiej przygotować naszych absolwentów do wymagań rynku pracy, pozwala studentom mierzyć się z realnymi problemami w pracy zawodowej i sposobami ich rozwiązywania, których uczą się od praktyków), jak i interesariuszy wewnętrznych (studentów, którzy następnie są badani również jako nasi absolwenci na rynku pracy; to oni wskazują w prowadzonych badaniach i ankietach na tego rodzaju potrzebę);
2. Poszerzanie zakresu współpracy międzynarodowej w ramach kulturoznawstwa, co sukcesywnie się dokonuje zarówno dzięki wysiłkom podejmowanym przez pracowników, jak i samych studentów. Otwarcie kultury Dalekiego Wschodu jest odpowiedzią na tego rodzaju zapotrzebowania i duże zainteresowanie tym obszarem wśród kandydatów na studia i samych studentów. Odpowiednia kadra dydaktyczna pozwala na realizację tego zadania, zaś ich praca naukowa jest tego potwierdzeniem;

3. Sukcesywne poszerzanie oferty dydaktycznej o nowe media i pracę z nimi w obszarze kultury, również jest wynikiem nacisku, jaki na te aspekty studiów kładą studenci i absolwenci, lecz również interesariusze zewnętrzni. Dlatego zmiany zachodzące w programach studiów odpowiadają na to zapotrzebowanie. I również ten aspekt znajduje potwierdzenie w kompetencjach i pracach naukowych pracowników kierunku.

Istniejący na Wydziale system kontroli jakości kształcenia obejmuje również ocenę osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów kulturoznawstwa oraz ich przydatności na rynku pracy lub w dalszej edukacji. Na kierunku kulturoznawstwo stosuje się złożony i zróżnicowany system oceny efektów uczenia się studentów, który został opisany w kryterium 3 niniejszego raportu. Scharakteryzowane powyżej elementy systemu pozwalają monitorować, czy stosowane formy weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się są skuteczne i dobrze przeprowadzone (zwłaszcza ankiety studenckie, hospitacje) oraz w jakim stopniu efekty te są przydatne na rynku pracy i w dalszej edukacji (zwłaszcza badanie losów absolwentów oraz analiza postępów w uczeniu się na studiach 2 stopnia).

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony 1. Kształcenie jest mocno powiązane z badaniami naukowymi, dzięki czemu studentom przekazywana jest najbardziej aktualna wiedza w poszczególnych zakresach i mogą być oni włączani w działania badawcze. 2. W roku 2019 UMK uzyskał status uczelni badawczej i w ramach realizowanego programu Inicjatywa Doskonałości Uczelnia Badawcza przewiduje się również pewne środki na działania studentów, które mogą być również wykorzystane w przedsięwzięciach służących rozwojowi kulturoznawstwa. 3. UMK ma podpisane liczne umowy z partnerami z Chin i Japonii a Wydział Humanistyczny cechuje się dużym stopniem umiędzynarodowienia, zwłaszcza obecnością licznych studentów z Chin, co znacząco wspomaga realizację efektów uczenia się na specjalności Kultura Dalekiego Wschodu. 4. Wśród wykładowców są osoby z dużym pozaakademickim doświadczeniem zawodowym, co ułatwia współpracę z instytucjami zewnętrznymi oraz efektywne wykorzystywanie tej współpracy w realizacji programu studiów.	Słabe strony 1. Prowadzona do tej pory przez władze UMK oszczędnościowa polityka zatrudnienia, zwłaszcza tendencja do zatrudniania doktorów na stanowiskach asystentów, znacząco utrudnia pozyskiwanie młodych i zdolnych nauczycieli akademickich reprezentujących nauki o kulturze i religii. 2. Ulokowanie Wydziału Humanistycznego w dwóch budynkach w różnych częściach miasta utrudnia integrację kadry dydaktycznej, układanie planu zajęć, korzystanie z bibliotek i obsługi administracyjnej. 3. Stosowana w Polsce i na UMK ocena jakości dyscyplin naukowych, opierająca się na wskaźnikach naukometrycznych, takich jak indeks cytowań według Web of Science, indeks Hirscha czy przyjęta ostatnio przez MNiSW klasyfikacja wydawnictw naukowych wyraźnie faworyzuje nauki ścisłe i przyrodnicze, co może w przyszłości doprowadzić do marginalizacji nauk humanistycznych oraz rozwoju takich kierunków studiów jak kulturoznawstwo 4. Brak odrębnego funduszu na badania dla młodych pracowników, w tym doktorantów, co ogranicza ich rozwój naukowy.
Czynniki zewnętrzne	Szanse 1. W Toruniu znajduje się duża liczba aktywnie działających instytucji kultury, które mogą być skutecznie wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz stanowić potencjalne miejsca praktyk, staży i pracy dla studentów. 2. Procesy globalizacyjne oraz rosnące znaczenie krajów azjatyckich sprawiają, że rośnie zapotrzebowanie na specjalistów w dziedzinie kontaktów międzykulturowych z Azją Wschodnią, co stwarza korzystne warunki dla rozwoju proponowanych przez nas form kształcenia. 3. W ostatnich latach w Polsce nastąpił rozwój studiów doktoranckich oraz znacząco wzrosła liczba badaczy	Zagrożenia 1. Obecny system polskiej edukacji publicznej nie przygotowuje skutecznie do podjęcia studiów uniwersyteckich; osobom przyjętym na 1 rok studiów często brakuje podstawowych kompetencji, takich jak pisanie prac, czytanie ze zrozumieniem, analiza tekstów. 2. Tendencje demograficzne oraz fakt, że Toruń nie jest ośrodkiem wielkomiejskim, utrudniają rekrutację zdolnych studentów. 3. Wśród młodzieży licealnej coraz bardziej upowszechnia się negatywy stereotyp humanistyki jako dziedziny niepraktycznej i pozbawionej przyszłości. 4. Specyficzna sytuacja ekonomiczna sprawia, że studenci coraz częściej są wykorzystywani jako

	specjalizujących się w zakresie kulturoznawstwa, co daje szansę na zatrudnienie młodych i bardzo zdolnych nauczycieli akademickich.	„tania siła robocza” i podejmują pracę zarobkową niezwiązaną z kierunkiem studiów, co utrudnia realizację zakładanej koncepcji kształcenia (zwłaszcza organizowanie działań poza ścisłym programem studiów oraz angażowanie studentów w prace badawcze), a także jest jedną z głównych przyczyn narastających trudności w pisaniu prac dyplomowych i finalizowaniu studiów w przewidzianym terminie.
--	---	--

(Pieczęć uczelni)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

....., dnia
(miejscowość)